Verbruggen, Silvana

Van: WeTransfer <noreply@wetransfer.com>
Verzonden: donderdag 28 november 2019 10:45
Aan: postbus GRIF
Onderwerp: ysmets@odbn.nl heeft je bestanden gestuurd via WeTransfer

ysmets@odbn.nl
heeft je bestanden gestuurd

1 item, 14,1 MB in totaal • Wordt verwijderd op 5 december 2019

Het bestand was te groot voor de mail, daarom nogmaals via we transfer

Geachte bestuurder, Beste collega,

De vergaderstukken voor de Algemene Bestuur vergadering op 11 december a.s. zijn gepubliceerd in iBabs.
Door de migratie is het niet mogelijk de stukken op onze site te publiceren.

Voor degene die nog geen iBabs hebben stuur ik de agendabundel mee in deze mail.

Met vriendelijke groet,

Yvonne Smets
Managementondersteuning
LET OP: nieuw telefoonnummer 06-14 47 76 01

Download je bestanden

Bundel van de Algemeen Bestuur - ODBN van 11 december 2019

1 Opening en vaststellen agenda

2 Mededelingen en ingekomen stukken

a. mededelingen:
- memo portefeuilleverdeling

b. ingekomen stukken:

AP02a1_20192011_DB voorstel_portefeuilleverdeling

3 Vaststellen verslag

Voorstel:
1. Het verslag van 30 oktober 2019 vast te stellen.

AP03_ AB verslag 30-10-2019_voorstel

AP03a_Verslag_AB_30_oktober_2019_concept

4 Adviesrapport VTH en transitie veehouderij 'Meer dan de som der delen'

Voorstel:
1. Kennis nemen van het advies van de ambtelijke Taskforce 'Meer dan de som der delen', bestaande uit maatregelpakketten en aanbevelingen en bijbehorende oplegnotitie van de 3 directeuren Omgevingsdiensten in Brabant.
2. Kennis nemen van het bestuurlijk advies van de Bestuurlijke Taskforce Zorgvuldige veehouderij naar aanleiding van het rapport 'Meer dan de som der delen'.
3. In te stemmen met het volledige maatregelenpakket uit het rapport "Meer dan de som der delen".

Tijdens de AB-vergadering geven Peter van Vugt (vz bestuurlijke taskforce) en Dave Ploum (projectleider ambtelijke taskforce) een presentatie over het rapport.

AP04_Voorstel adviesrapport bestuurlijke Taskforce ODBN

AP04a_Oplegnotitie van de 3 directeuren Omgevingsdiensten in Brabant bij aanbieden rapport aan bestuurlijke Taskforce d.d. 15 oktober 2019

AP04b_Adviesrapport ambtelijke Taskforce 'Meer dan de som der delen' d.d. 14 oktober 2019

AP04c_Advies Bestuurlijke Taskforce d.d. 28 oktober 2019

5 Continuering financiele bijdrage aan SSIB vanaf 2021

Voorstel:
1. In te stemmen met de continuering van de financiële bijdrage aan SSiB vanaf 2021;
2. Kennis te nemen van de gevraagde bijdragen van de andere deelnemers zoals opgenomen in de tabel onder het kopje 'Financiën en bijdragen deelnemers' in onderstaande toelichting.

Tijdens de vergadering geven Maarten Peters en Casper Strik (ODBN) een presentatie over het voorstel.

AP05_voorstel SSIB

AP05a_SSiB nut en noodzaak

AP05b_Begroting SSIB 2.0

6 Presentatie over concept-kadernota

Presentatie door Merijn Broeders (ODBN) over de concept-kadernota, die door het Dagelijks Bestuur voor zienswijze wordt verzonden aan de deelnemende gemeenten en provincie.

AP06a_ODBN Kadernota 2021_definitief

7 Voorstel aansluiting bij werkgeversvereniging

Voorstel
• Om het besluit te nemen om per 01-01-2020 lid te worden van de Werkgeversvereniging samenwerkende gemeentelijke organisaties.

AP7_Voorstel werkgeversvereniging

AP7a_ vng brief oprichting werkgeversvereniging.

AP7b _vng brief WSGO

8 Rondvraag en sluiting

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Omgevingsdienst Brabant Noord

Datum	: 11 december 2019
Aan	: Algemeen Bestuur
Aard voorstel	: Informerend
Agendapunt	: 2a1
Van	: Dagelijks Bestuur
Portefeuillehouder	: Marnix Bakermans
Aantal bijlagen	: -

Memo

Portefeuilleverdeling:

Op 20 november 2019 heeft het Dagelijks Bestuur een besluit genomen over de verdeling van portefeuilles onder de DB-leden. Met deze memo wordt u hierover geïnformeerd.

Marnix Bakermans:
Voorzitter. Bestuurlijke en bovenregionale contacten, communicatie en huisvesting.

Johan van der Schoot:
Plv. voorzitter. Organisatieontwikkeling (incl. MJOP) en bedrijfsvoering.

Wouter Bollen:
2e plv. voorzitter. Financiën.

Rik Grashoff:
Landbouw, Omgevingswet en Duurzaamheid.

Franko van Lankvelt:
Dienstverlening VTH en SSIB.

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Omgevingsdienst Brabant Noord

Datum	: 11 december 2019
Aan	: Algemeen Bestuur
Aard voorstel	: Besluitvormend
Agendapunt	: 3
Van	: Dagelijks Bestuur
Portefeuillehouder	: Marnix Bakermans
Aantal bijlagen	: 1

VOORSTEL

VERSLAG VERGADERING ALGEMEEN BESTUUR VAN 30 OKTOBER 2019

Voorstel:
1. Het verslag van 30 oktober 2019 vast te stellen.

Inleiding
Het verslag bevat de beraadslaging en besluitvorming van het Algemeen Bestuur en dient als zodanig te worden vastgelegd.

Beoogd effect
Vastleggen van bestuurlijke beraadslaging en besluitvorming.

Argumenten
N.v.t.

Kanttekeningen
N.v.t.

Consequenties bedrijfsvoering
N.v.t.

Vervolg
Archivering van het verslag.

Bijlage(n)
- Verslag vergadering Algemeen Bestuur van 30 oktober 2019

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Brabant Noord in haar vergadering van 11 december 2019 te Oss.

de secretaris,	de voorzitter,
Jan Lenssen	Marnix Bakermans

Verslag vergadering Algemeen Bestuur – ODBN

Datum	30 oktober 2019
Tijd	14:00 - 16:00
Locatie	Gemeente Meierijstad: Burgemeester Wernerplein 1, Sint-Oedenrode

Aanwezig:
W. Bollen, gemeente Sint Anthonis, plv. voorzitter

R. Grashoff, Provincie Noord Brabant
M. Buijsse, gemeente Boekel
F. van Lankvelt, gemeente Uden
E. Mathijssen, gemeente Sint Michielsgestel
P. Pennings, gemeente Vught
K. van Rooij, gemeente Meierijstad
M. Vromans, gemeente Haaren
H. van Wanrooij, gemeente Boxtel
R. Wijdeven, gemeente Bernheze
P. Stevens, gemeente Boxmeer
B. Peeters, gemeente Grave
J. van den Boogaart, gemeente Mill en St. Hubert

J. Lenssen, secretaris, algemeen directeur ODBN.
W. Remmits, directeur bedrijfsvoering ODBN

Afgemeld:
M. Bakermans, gemeente Landerd
J. Hoskam, gemeente 's Hertogenbosch
J. van der Schoot, gemeente Oss
G. Stoffels, gemeente Cuijk

1 Opening en vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2 Mededelingen en ingekomen stukken

-Jan Lenssen geeft aan dat onlangs collega Pieter van Iersel is overleden. Het

heeft een flinke impact op de medewerkers en er is veel aandacht voor in de organisatie. Marnix Bakermans zal namens het bestuur aanwezig zijn bij de crematie.

-Jan Lenssen geeft aan dat op 1 januari 2020 de WNRA in werking zal treden. Er komt een werkgeversvereniging voor gemeenschappelijke regelingen, waar ODBN bij moet aansluiten om zich te binden aan de Cao. Het DB zal daarom een, wettelijk voorgeschreven, brief verzenden aan raden en staten om deelnemers de gelegenheid te bieden daarop te reageren. De brief zal via de colleges worden verzonden. Op 11 december moet vervolgens het besluit worden genomen door het AB. De voorzitter adviseert om de brief via de korte route naar de raad te sturen.

-Rik Grashoff geeft een toelichting over de stand van zaken m.b.t. stikstof. Er is een verschil van inzicht m.b.t. de definitie voor extern salderen tussen de provincies en de minister. De provincies proberen daar uit te komen, en over de oplossing wordt nu gesproken. De provincie wil gaan voor juridisch houdbare oplossingen. De heer Grashoff geeft aan dat hij hoopt dat ze er voor 1 december uit zijn met de minister. Verder legt hij uit dat stikstofrechten niet bestaan. Dier- en fosfaatrechten wel, en sommige demonstranten waren daar ook tevreden over, maar dat is geen provinciale bevoegdheid. Het is mogelijk dat er op 1-12 iets aangepast moet worden. Gebiedsaanpak is iedereen overigens voor, ook ZLTO.

-De heer Van Wanrooij vraagt of er weer vergunningen worden verleend. De heer Grashoff bevestigt dit. Bij initiatieven zonder uitstoot bestaat geen vergunningplicht en kan het initiatief ook door. Extern salderen met agrarische bedrijven kan nu nog niet. Van de 400 aanvragen die nog op het bureau liggen, blijken er overigens niet of nauwelijks bouwaanvragen bij te zitten. De provincie onderzoekt waar dat aan ligt. Worden ze niet ingediend of al eerder ambtelijk tegengehouden. De heer Grashoff vraagt om eventuele signalen waar het niet goed gaat of waar de bouw in de knel komt door te geven. Dan gaat de provincie, samen met de gemeente, op zoek naar mogelijkheden om vervangende stikstofruimte te vinden.

De heer Stevens vraagt of dat ook geldt voor bestemmingsplannen mbt woningen. De heer Grashoff bevestigt dat.

3 Vaststellen verslag AB 25-09-2019

Voorstel:

- Het verslag van 25 september 2019 vast te stellen.

Besluit

Naar aanleiding van een opmerking van de heer Buijsse wordt in het verslag aangepast dat hij wel aanwezig was. De heer Van den Boogaart was afwezig. Het verslag wordt gewijzigd vastgesteld.

4 Tweede Burap 2019

Voorstel:

In te stemmen met de tweede bestuursrapportage 2019

1. T.a.v. de ODBN;

1.1 de financiële gevolgen voor 2020 (€ 47.400) te dekken uit het begrotingsresultaat 2020;

1.2 het vormen van de voorziening wachtgeldverplichting en deze voorziening ten laste van de algemene reserve te brengen voor een bedrag van € 1.227.400,–;

1.3 kennis te nemen van de structurele financiële gevolgen voor de jaren 2021 en verder (€ 346.300,–) en deze te verwerken in het tarief 2021 dat via de kadernota 2021 ter besluitvorming wordt voorgelegd.

2. T.a.v. de BCA;

2.1 de bestemmingsreserve tariefzakken over te hevelen naar de bestemmingsreserve BCA a €435.000,–;

2.2 in 2019 € 553.000,- uit de bestemmingsreserve BCA te onttrekken om de hoogte van de claim Attero voor de BCA gemeenten op basis van inwoneraantal te verminderen;

2.3 het nadelig saldo 2019 a € 660.000,- als volgt te dekken:

2.3.1 de gemeentelijke bijdrage in Q4 2019 te verhogen met € 389.000,–;

2.3.2 Bij de jaarrekening 2019 het resterende nadelig saldo, nu ingeschat op € 271.000,–, te dekken uit de bestemmingsreserve BCA;

2.4 het geprognotiseerde voordelig begrotingsresultaat 2020 uit te keren aan de deelnemers met een bedrag van €389.000 en de bestemmingsreserve BCA aan te vullen met € 435.000,–;

2.5 voor de jaren 2021 en 2022 een storting in de bestemmingsreserve BCA op te nemen van € 250.000,- ten laste van het begrotingsresultaat, zodat de reserve BCA nagenoeg op het huidige niveau komt;

2.6 in te stemmen met het verwerken van de meerjarige effecten in de begroting 2020

Ed Matthijssen vraagt hoe het bedrag van de wachtgeldverplichting zo hoog kan zijn en waarom het in deze arbeidsmarkt niet lukt om een functie te vinden. Ten slotte vraagt hij wat de gevolgen zijn voor de reserves van ODBN.

Wilko Remmits licht toe dat de volledige last ineens wordt genomen. Het gaat dan niet alleen om ww, maar ook de bovenwettelijke aanspraken waarop een ambtenaar recht heeft. In het stuk dat naar de raden gaat, willen we toevoegen dat de weerstandsratio zakt naar 0,4. Het is nog prematuur om dat te doen maar we maken het zo wel expliciet. De heer Lenssen geeft aan dat er een gespecialiseerd bureau op is gezet. Het is een lastig proces en het is nog niet gelukt om iets anders te vinden. Wilko geeft aan dat dit het maximale risico is.

De heer Stevens maakt zich zorgen over het op orde brengen van de facturatie. Hlj vraagt waar het probleem zit. Wilko Remmits geeft aan dat ODBN op productniveau factureert, zodat gemeenten nu al weten waar ze rekening mee moeten houden. Systeemtechnisch is nu alles geautomatiseerd. Op 18-11 migreert ODBN naar nieuwe ICT-omgeving, daarna kan de digitale facturering worden opgepakt.

Besluit:
Het AB stemt in met het voorstel.

5 Vergaderkalender 2020

Voorstel
1. De Vergaderkalender ODBN 2020 vast te stellen, voor zover betrekking hebbend op vergaderingen van het Algemeen Bestuur.

Besluit
Het AB stemt in met het voorstel.

6 Rondvraag en sluiting

Er zijn geen vragen.

7 Themabijeenkomst: Arbeidsmarkt en werving ODBN.

Rose Ebbers geeft een presentatie (achteraf opgenomen bij de vergaderstukken) over de arbeidsmarkt en voortgang inzake werving van nieuwe collega's voor ODBN.

Martijn Buijsse vraagt naar de grens van flexibele schil. ODBN zit nu op +/- 77/23% vast/inhuur. Er is nog geen grens bepaald. De heer Remmits geeft aan dat er altijd een deel flex nodig zal zijn. De praktijk zal moeten laten zien waar de grens precies zit.

Rien Wijdeven vraagt of er bij ODBN ook aandacht is voor wsw-ers. Als het kan, bijv. bij functie huismeester, probeert ODBN ook bij die groep te werven.

Jan geeft aan dat de positionering van omgevingsdiensten steeds sterker wordt. Dat helpt bij werving en behoud. Omgevingsdiensten zijn expert in uitvoering, zien steeds meer mensen in.

Peter Pennings vraagt of in het onderwijs de functie van de omgevingsdiensten voldoende bekend is. Rose geeft aan dat dat nog niet zo is. ODBN werkt er wel aan door aanwezig te zijn bij open dagen, bijv. bij de HAS. Specialisten moet het werk echter nu echt nog leren op het werk, het zit niet in het curriculum van scholen.

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Omgevingsdienst Brabant Noord

Datum	: 11 december 2019
Aan	: AB
Aard voorstel	: Besluitvormend
Agendapunt	: 4
Van	: DB
Portefeuillehouder	: Rik Grashoff
Aantal bijlagen	: 3

VOORSTEL

Adviesrapport VTH en transitie veehouderij 'Meer dan de som der delen'

Voorstel:

1. Kennis nemen van het advies van de ambtelijke Taskforce 'Meer dan de som der delen', bestaande uit maatregelpakketten en aanbevelingen en de bijbehorende oplegnotitie van de 3 directeuren Omgevingsdiensten in Brabant.
2. Kennis nemen van het bestuurlijk advies van de Bestuurlijke Taskforce Zorgvuldige veehouderij naar aanleiding van het rapport 'Meer dan de som der delen'.
3. In te stemmen met het volledige maatregelenpakket uit het rapport "Meer dan de som der delen".

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Omgevingsdienst Brabant Noord

Inleiding
De versnelling van de transitie van de veehouderij in Brabant stellen de Brabantse omgevingsdiensten de komende jaren voor een forse uitdaging, in termen van organisatie, menskracht en middelen. Een ambtelijke Taskforce heeft daarom van de drie omgevingsdiensten ODBN, OMWB en ODZOB de opdracht gekregen te adviseren over hoe om te gaan met het capaciteitsvraagstuk voor de agrarische vergunningverlening in de periode 2020 - 2022. De vergunningverlening heeft betrekking op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet natuurbescherming (Wnb). De werkzaamheden voor de genoemde periode komen overeen met circa 283.000 uur. Gemiddeld betekent dit circa 70 fte per jaar voor de drie diensten. De ontwikkelingen die de grootste bijdrage vragen, zijn de stoppersregeling, de warme sanering varkenshouderij, het voldoen aan de Provinciale Verordening natuurbescherming en de vervolgactiviteiten voor vergunningverlening uit het project Intensivering Toezicht veehouderijen.

De ambtelijke Taskforce heeft op 14 oktober 2019 haar adviesrapport "Meer dan de som der delen" opgeleverd. In het rapport staan verschillende maatregelen beschreven, die betrekking hebben op organisatorische veranderingen, wijzigingen in werkprocessen en maatregelen die vragen om een bestuurlijk standpunt. De drie directeuren van de omgevingsdiensten hebben het adviesrapport omarmd en in een begeleidende notitie de randvoorwaarden benoemd waarbinnen de maatregelen uitvoerbaar zijn. De notitie en het rapport zijn vervolgens aangeboden aan de bestuurlijke Taskforce. De bestuurlijke Taskforce bestaat uit gemeentelijke bestuurders van de Algemene Besturen van de drie omgevingsdiensten. Voor de ODBN zijn Marnix Bakermans en Rien Wijdeven de vertegenwoordigers. Ook de gedeputeerde, Rik Grashoff, heeft zitting in de Taskforce. De Taskforce staat onder leiding van oud-gedeputeerde, de heer Peter van Vugt. Op 24 oktober 2019 heeft de bestuurlijke Taskforce het ambtelijke advies besproken en overgenomen.

Verzoek van de bestuurlijke Taskforce aan het Dagelijks Bestuur
De bestuurlijke Taskforce verzoekt de Dagelijkse Besturen het rapport voor te leggen aan de Algemene Besturen met het advies in te stemmen met de maatregelenpakketten 2 en 3 alsmede de aanbevelingen. Met maatregelenpakket 1 kunnen de diensten al zelf aan de slag.

Ons Dagelijks Bestuur beperkt zich evenwel tot het voorstel om in te stemmen met het maatregelenpakket. Het is aan de gemeenten om aan de slag te gaan met de aanbevelingen uit het adviesrapport die zich richten op de gemeenten, waaronder:

- de aanbeveling aan alle gemeentebesturen om, voor zover dat nog niet is gebeurd, de VTH-taken in volledig mandaat over te dragen aan de omgevingsdiensten.
- de aanbeveling aan gemeenten om zich te realiseren dat, naast extra taken voor de omgevingsdiensten, zij ook zelf te maken krijgen met extra opgaven zoals wijziging van bestemmingsplannen, extra bouwaanvragen etc. Aan hen wordt geadviseerd deze werkzaamheden te inventariseren en hiervoor zo nodig extra capaciteit vrij te maken.

Conclusies van het adviesrapport
Volgens de Taskforce kunnen acht maatregelen bijdragen aan het verkleinen van het gestelde capaciteitsvraagstuk. Deze maatregelen zijn onderverdeeld in drie maatregelenpakketten. Het maatregelenpakket 1 bevat maatregelen die vallen binnen de werkingssfeer van de omgevingsdiensten. Met deze maatregelen kunnen de omgevingsdiensten direct aan de slag gaan. Ze hebben betrekking op het anders en efficiënter uitvoeren van werkprocessen en werkverdeling. Dit sluit prima aan bij de invoering van de Omgevingswet.
In het maatregelenpakket 2 en 3 beschrijft de Taskforce de maatregelen die vragen om een bestuurlijk standpunt van de provincie en de gemeenten.

De Taskforce ziet de volgende optimalisatiemogelijkheden binnen de werkingssfeer van de omgevingsdiensten zelf:

1. Maak een duidelijke scheiding tussen administratieve-, technische- en vergunnings-werkzaamheden bij het Wabo deel. De agrarische vergunningverlener is dan belast met (alleen) inhoudelijk de vergunningverlening. In de uitwerking van deze maatregel wordt gepleit voor een specialistische inzet daar waar dat mogelijk is;
2. Zorg voor een andere organisatorische invulling met alleen de taak van agrarische vergunningverlener, dus niet in combinatie met de taken van casemanager, projectleider of specifieke adviseur;
3. Optimaliseer het proces van het intrekken van de Wabo vergunningen.

De Taskforce stelt daarnaast maatregelen voor die om een bestuurlijk standpunt vragen als vertrekpunt voor de nadere uitwerking door de omgevingsdiensten. Deze maatregelen leveren stuk voor stuk een substantiële bijdrage aan de jaarlijkse efficiencywinst. De maatregelen hebben een mogelijk (geschat) risico voor de omgevingskwaliteit, de juridische aspecten, de financiële aspecten of de beleidsuitgangspunten van de provincie en de gemeenten. Er zijn echter beheersmaatregelen te nemen die bij alle maatregelen de risico's tot een acceptabel niveau reduceren. De Taskforce ziet optimalisatiemogelijkheden bij:

1. Het indienen van een aanvraag én een ingevuld format van een conceptvergunning Wnb en Wabo door de aanvragers en hun adviseur in combinatie met administratieve ondersteuning voor de vergunningverleners;
2. Het kiezen voor de uitwerking van risicogerichte vergunningverlening, als aannemelijk is dat de emissies afnemen en onder de normen blijven;
3. Het duidelijk maken van de dienstverlening: de aanvraag om vergunning Wabo maximaal 1 keer te laten aanvullen door de aanvragers en hun adviseurs als er sprake is van een goede vooroverlegsituatie met elkaar;
4. Bij de agrarische meldingen Activiteitenbesluit niet meer inhoudelijk beoordelen of de gemelde situatie aan de milieuregels voldoet;
5. De bestaande vergunningen van IPPC-bedrijven moeten voor 21 februari 2017 zijn geactualiseerd aan de best beschikbare technieken (BBT). Voorgesteld wordt om deze actualisatie echter pas na 21 februari 2021 op te pakken.

Naast de maatregelpakketten zijn een aantal aanbevelingen gedaan die ondersteunend zijn voor de uitvoering van de opgaven, zoals de uitwerking van de aanpassingen van de werkprocessen en het invoeren van veranderende werkwijzen bij de omgevingsdienst(en). Ook wordt voorgesteld om de opgaven in gezamenlijkheid te bezien en daarover intern en extern transparant te communiceren.

Consequenties voor de capaciteit door de transitie en het (volledige) maatregelenpakket voor de drie diensten

De werkzaamheden voor de drie Brabantse omgevingsdiensten komen overeen met circa 283.000 uur over de periode 2020 tot en met 2022, ofwel 210 fte. Het gaat zowel om de taken die de diensten doen voor de provincie als de gemeenten.

Urenrendement van de maatregelen

Bij het invoeren van de 8 maatregelen die de Taskforce adviseert is een reductie te realiseren voor de omgevingsdiensten op de provincietaak van 16.000 uur en voor de gemeentetaak van 61.700 uur.

Vrijval van bestaand werk in de periode 2020-2022

Op basis van navraag en analyses bij de omgevingsdiensten gaan we er vanuit dat de reguliere werkzaamheden in de periode 2020-2022 met circa 75% afnemen door stoppers en minder autonome aanvragen. Als we deze 75% reductie relateren aan de agrarische formatie van de drie omgevingsdiensten (in totaal 48 fte) rekenen we met een afnamereductie van capaciteit in de periode 2020-2022 van jaarlijks 36 fte. Voor drie jaar betekent dat 108 fte.

Uitwerking voor noodzakelijk te werven capaciteit voor drie jaar

Betekenis voor de drie omgevingsdiensten	**Provincietaken Wnb [uren]**	**Provincietaken Wnb [fte]**	**Gemeentetaken Wabo [uren]**	**Gemeentetaken Wabo [fte]**	**Totaal**
Werkzaamheden in de periode 2020-2022	135.500	100	147.595	110	210
Verwachte reductie van de maatregelen voorgesteld door de Taskforce	16.000	12	61.700	46	58
Vrijval van bestaande formatie in fte voor de periode 2020-2022	-	49	-	59	108
Noodzakelijk te werven capaciteit voor de periode 2020 – 2022	-	39	-	5	44

- *Uitgaande van 1.350 productieve uren/jaar voor een volledige fte*

Toelichting van de tabel

De belangrijkste ontwikkelingen vergen een inzet van de drie diensten van 210 fte, als er geen maatregelen worden getroffen. Wanneer de deelnemers instemmen met de voorgestelde maatregelen is een reductie te realiseren van 58 fte. Dat samen met de vrijval van de bestaande capaciteit van 108 fte, betekent dat er nog 44 fte geworven moet worden. Verreweg het grootste deel daarvan zal in dient treden bij de ODBN, omdat die, namens de PNB, de vergunningen Wet natuurbescherming verleent voor de gehele provincie.

Consequenties voor de ODBN

De ODBN moet zich dus richten op het werven van 44 fte (oftewel gemiddeld 15 fte voor een periode van 3 jaar), op een gespannen arbeidsmarkt. De inspanningen waarvoor de diensten staan, vragen een aanzienlijke inspanning van management en organisatie. Daarvoor zijn aanvullende financiële middelen nodig. Voor de voorbereiding van de werving van (tijdelijk) personeel en campagnekosten

is een eerste inschatting voor 2019 gemaakt door de drie diensten en als offerte voor meerwerk 2019 ingediend bij de provincie Noord-Brabant. Voor de ODBN is op basis van een offerte een tegemoetkoming van €226.152,- toegezegd voor 2019. In de verdere uitwerking van een effectieve werving en selectie kan de ODBN gebruik maken van de kennis van het VIO traject begin dit jaar. Voor 2020 worden nog nieuwe financiële afspraken met de provincie gemaakt. Hierbij wordt in beeld gebracht welke kosten gepaard gaan met de noodzakelijk te treffen organisatieveranderingen en-aanpassingen en de implementatiekosten.

Kanttekeningen bij de uitvoering van de maatregelen

Toename kosten bij niet invoeren maatregelen

Met de bestaande formatie kunnen de omgevingsdiensten dit vraagstuk voor de komende drie jaar qua personele capaciteit niet aan. Hiervoor is namelijk een formatie-uitbreiding van 102 fte voor drie jaar (34 fte/jaar) noodzakelijk. Dit betekent een toename van de kosten voor de provincie en de gemeenten. Door echter uitvoering te geven aan de maatregelen uit het adviesrapport is er minder formatie-uitbreiding noodzakelijk. Het invoeren van de genoemde maatregelen levert namelijk 58 fte aan urenrendement (en besparing) op. Dit urenrendement zit grotendeels bij de gemeenten, zodat als gemeenten instemmen met de maatregelen, zij ook (individueel) minder financieel risico lopen. Bij het uiteindelijk instemmen met de genoemde maatregelen is voor de komende drie jaar nog 44 fte extra nodig voor de provinciale taken (lees Wnb) en 5 fte voor de gemeentelijke (Wabo) taken voor alle Brabantse gemeenten. Indien er individuele (afwijkende) keuzes per gemeente voor het maatregelenpakket worden gemaakt, nemen de kosten voor de betreffende gemeente toe.

Risicoprioritering voor de leefomgeving

De agrarische vergunningverlening is tot nu toe gericht geweest op het maximaal voorkomen van juridische risico's. In de opdracht van de Taskforce is opgenomen dat de maatregelen die mogelijk bijdragen aan efficiency niet alleen op juridisch risico beoordeeld moeten worden, maar ook op het risico voor de leefomgeving, eventueel financieel risico en eventueel bestuurlijk risico. Alle maatregelen die op deze 4 genoemde aspecten een aanvaardbaar risico hebben, zijn uitgewerkt. Ook zijn in het adviesrapport beheersmaatregelen voor de risico's beschreven. Daarbij ligt dus minder zware nadruk op het juridisch risico bij vergunningverlening. Voor agrarisch toezicht wordt, sinds de start van het project Intensivering toezicht veehouderijen, op deze manier gewerkt en dit past goed in de huidige ontwikkelingen in de sector.

Uitvoeringsrealisme

De omvorming naar een duurzame veehouderij vindt plaats in een tijd waarin de laatste ontwikkelingen ten aanzien van beleid, wet en regelgeving vaak dagkoersen zijn. Maatschappelijke ontwikkelingen, beschikbaarheid van deskundig personeel, omvormen van werkprocessen en tegelijkertijd de winkel openhouden, dit alles vergt een grote inspanning. Daarbij zijn er op voorhand geen garanties zijn dat de maatregelen volledig effectief zullen zijn. De berekeningen en de daarop maatregelen zijn naar beste kunnen opgesteld, op basis van de huidige inzichten (stand per 1 oktober 2019). De diensten nemen de conclusies en aanbevelingen van de ambtelijke taskforce over en nemen die als een inspanningsverplichting op zich.

Dat neemt niet weg dat de actuele ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de stikstofproblematiek en de daarmee samenhangende effecten voor VTH-werkzaamheden, zeker van invloed zijn op de van de diensten gevraagde capaciteit. Deze effecten zijn op dit moment echter nog niet te berekenen. De inspanning betreft naast het aanpassen en herinrichten van systemen en werkprocessen vooral extra inzet op cultuurverandering en competenties. Dat lukt niet met de thans beschikbare middelen. Voor zowel de werving van (tijdelijk) personeel, als noodzakelijk te treffen organisatieveranderingen zijn aanvullende financiële middelen nodig. Hierover zijn de diensten in gesprek met de provincie Noord-Brabant.

Proces
Het eindrapport, de oplegnotitie en het bestuurlijk advies worden met dit voorstel voorgelegd aan het AB. Het AB wordt verzocht om in te stemmen met het volledige maatregelenpakket. Op korte termijn starten de drie omgevingsdiensten met de voorbereiding van de uitvoering van de maatregelpakketten en aanbevelingen. Ook wordt een raming gemaakt van de extra kosten die de diensten moeten maken om de maatregelen uit te werken en binnen de diensten te implementeren. Over de dekking van deze (eenmalige) kosten worden nadere afspraken gemaakt met de provincie.

Communicatie
Vanuit de provincie wordt een ambtelijk-bestuurlijke bijeenkomst voorbereid. Deze is gepland op 4 december 2019. Doel van de bijeenkomst is het informeren van alle bevoegde gezagen van Noord-Brabant en het presenteren van het eindrapport, het maatregelpakket en de aanbevelingen.

Bijlage
- Oplegnotitie van de 3 directeuren Omgevingsdiensten in Brabant bij aanbieden rapport aan bestuurlijke Taskforce d.d. 15 oktober 2019
- Adviesrapport ambtelijke Taskforce ‘Meer dan de som der delen’ d.d. 14 oktober 2019
- Advies Bestuurlijke Taskforce d.d. 28 oktober 2019

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Brabant Noord in haar vergadering van 11 december 2019 te Oss,

de secretaris,	de voorzitter,
Jan Lenssen	Marnix Bakermans

Aan: **De bestuurlijke taskforce zorgvuldige veehouderij**
Van: **De 3 directeuren Omgevingsdiensten in Brabant**
Datum: **15 oktober 2019**
Onderwerp: **VTH-taken als gevolg van transitie veehouderij**

Inleiding

Hierbij ontvangt u de ambtelijke rapportage “Meer dan de som der delen”.

De 3 Omgevingsdiensten in Brabant vervullen de wettelijke basistaken met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de bevoegde gezagen in Brabant ten aanzien van milieu- en natuurbescherming.

De versnelling van de transitie van de veehouderij in Brabant door de Verordening natuurbescherming alsmede andere regelgeving (Stoppersregeling, Warme sanering varkenshouderij) stellen de Omgevingsdiensten de komende jaren voor een forse uitdaging, in termen van organisatie, menskracht en geldmiddelen. Deze uitdaging spitst zich vooral toe op het aspect capaciteit. Naast die van kwaliteit, productiviteit, betrouwbaarheid en continuïteit.

Op verzoek van ons heeft een ambtelijke taskforce verkend c.q. onderzocht hoe de majeure opgaven waarvoor de diensten nu in het bijzonder staan inhoud en vorm kunnen worden gegeven.

Met een zekere trots bieden wij u nu de rapportage “Meer dan de som der delen” aan.

De opgave voor de 3 diensten nader geduid

De hiervoor geschetste ontwikkelingen rondom zorgvuldige veehouderij zou een inzet van de diensten vergen van circa 282.500 uren in de jaren 2020-2022, als er geen maatregelen worden getroffen. In termen van formatieplaatsen spreken we dan over 210 mensjaren, voor de taken die de diensten doen voor de bevoegde gezagen provincie en gemeenten.

Natuurlijk hoeven we niet bij 0 te beginnen, want we beschikken nu reeds over kwalitatieve professionals voor de agrarische sector. Die ook de komende jaren met passie hun taken en werkzaamheden zullen (blijven) verrichten. Vanuit de reguliere formatie is er circa 108 mensjaren beschikbaar. De versnelling alsmede de wettelijke taken noodzaken naast de bestaande formatie tot een inzet van circa 102 extra mensjaren in de komende 3 jaren voor de 3 diensten gezamenlijk, als we de verwachte werkzaamheden blijven uitvoeren op de wijze zoals we dat tot nu toe hebben gedaan. Verreweg het grootste deel daarvan komt neer op de ODBN omdat die namens de PNB de zogenoemde Wnb-vergunningen verleent voor de gehele provincie.

In het ambtelijke overleg met de provincie Brabant hebben wij het verzoek c.q. de opdracht op ons genomen om te verkennen en onderzoeken of door het realiseren van zowel andere werkwijzen als het grondig aanpassen van organisatieprocessen het aantal benodigde extra fte naar beneden toe kan worden bijgesteld. De maatregelen hebben enerzijds betrekking op beleidsaspecten en anderzijds op uitvoeringsprocessen. Daarbij is het Bestuursakkoord 2019 – 2023 van de provincie, waarin de besluiten van juli 2017 zijn verankerd, als uitgangspunt genomen.

De ambtelijke taskforce heeft de mogelijkheden op ons verzoek verkend. De mogelijkheden zijn niet alleen verkend maar ook doorgerekend op (uitvoerings-)realisme. Kortheidshalve verwijzen wij u naar de bijgaande rapportage.

De conclusie is dat wanneer de bevoegde gezagen instemmen met de voorgestelde (beleids- en uitvoerings-) maatregelen het met een stevige managementinspanning mogelijk zou moeten zijn om in de periode 2020-2022 het aantal van de extra benodigde fte van 102 terug te brengen naar 44. Een besparing van 58 fte, onder de conditie dat ingestemd wordt met de voorgestelde maatregelen in het bijgaande rapport.

Volledigheidshalve betekent dat de volgende kosten: 44 mensjaren x 1350 declarabele uren per jaar = afgerond 60.000 uren. Omgerekend in geld: afgerond 6 miljoen euro, voor 3 jaren.

Randvoorwaarden voor de majeure opgave

1. Het maken van berekeningen is deels een theoretische exercitie. De praktijk zal moeten uitwijzen of het haalbaar is. De berekeningen zijn opgesteld naar eer en geweten en met de huidige kennis en inzichten. De diensten nemen de conclusies en aanbevelingen van de ambtelijke taskforce over en nemen die als een inspanningsverplichting op zich.

2. De inspanning richt zich op het werven van 44 extra mensjaren (oftewel gemiddeld 15 fte voor een periode van 3 jaar) voor de komende jaren, maar wij realiseren ons dat wij te maken hebben met een zeer gespannen arbeidsmarkt. Wij zullen ons via onorthodoxe wervingsmethoden inspannen voor het realiseren van de extra benodigde personele inzet

3. De inspanningen waarvoor de diensten staan vragen ook een zeer aanzienlijke interne management- en organisatie inspanning. Vooral in termen van cultuur en competenties. Maar ook voor het aanpassen en herinrichten van systemen en werkprocessen. Tevens ook voor aanvulling in facilitaire voorzieningen, waaronder voldoende werkplekken. Dat lukt niet met de thans beschikbare middelen. Voor zowel de werving van (tijdelijk) personeel en noodzakelijk te treffen organisatieveranderingen en –aanpassingen hebben we al, om voortgang te boeken, een inschatting van de kosten gemaakt voor de komende maanden in 2019 van ruim €400.000. Met dit bedrag en nog een nader te bespreken bedrag voor 2020 is het mogelijk om die besparing van 58 mensjaren te bereiken. We zullen 2020 dan ook zeker nodig hebben voor die verandering qua tijd maar ook de benodigde middelen zullen beschikbaar gesteld moeten worden. Deze ‘winst’ zal dan ook niet op voorhand volledig ingeboekt kunnen worden

4. De berekening van 44 extra mensjaren is gebaseerd op het uitgangspunt dat de bevoegde gezagen (met elkaar) de voorgestelde maatregelen zoals opgenomen in de bijgaande rapportage onverkort overnemen. Per maatregel is aangegeven wat de winst in termen van efficiency en effectiviteit zal zijn.

Tot slot

Als directeuren van de 3 diensten maken wij ons hard voor het uitvoeren van alle extra taken, met voldoende (bestaande en nog te verwerven) capaciteit en kwaliteiten. Het is een immense uitdaging, maar wij hebben de wil en de motivatie die op te pakken en ook tot een goed einde te brengen.

De versnelling aanpak zorgvuldige veehouderij heeft ook gevolgen voor de inzet van/door gemeenten en de GGD-en in Brabant. In dit verband denken wij dat een forse extra inzet voor taken en activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling (bestemmingsplannen en verplichte adviezen gezondheidszorg) op de gemeenten afkomt. Gemeenten zullen rekening moeten houden met deze extra capaciteitsbelasting voor de komende jaren. Deze effecten maken géén onderdeel uit van het rapport.

De notitie heeft uitdrukkelijk betrekking op de (intensivering van de) transitie veehouderij en niet op het onverbindend verklaren van het PAS. We kunnen echter niet ontkennen dat er een grote onderlinge relatie is. Het stikstof-dossier is momenteel volop in beweging en er is nog geen helder eindbeeld, ook wat betreft de inzet en opgave van de Omgevingsdiensten. Zodra dit helder is, kan dit grote gevolgen hebben voor de diensten en dus ook het dossier van de veehouderij. Wij durven daarbij wel te concluderen dat als de agrarische vergunningverlening (weer) op gang komt, de drie omgevingsdiensten dit kunnen doen op basis van geoptimaliseerde werkprocessen en werkwijzen.

Dit alles gezegd zijnde, onder de voorwaarde en het voorbehoud dat de bestuurlijke taskforce en het bevoegde gezag de voorgestelde maatregelen van de ambtelijke taskforce overneemt c.q. aanvaardt.

Wij willen nadrukkelijk niet eindigen met rekenkunde en/of geldmiddelen. Hoewel het belang hiervan duidelijk moge zijn, willen wij ons als diensten maximaal inspannen om de grote maatschappelijke en bestuurlijke opgaven tot realisatie te brengen via onze uitvoeringspraktijk. Wij zijn daarvoor gemotiveerd en wij hebben de wil ons daarvoor maximaal in te spannen.

Namens de drie Omgevingsdiensten,

Jan Lenssen (ODBN)
Marloes Tolsma (ODZOB)
Nico van Mourik (OMWB)

Meer dan de som der delen!

Advies van de ambtelijke Taskforce

Aanbevelingen voor de periode 2020-2022

14 oktober 2019

Inhoudsopgave

Samenvatting: Meer dan de som der delen **p. 3**

1. Aanleiding **p. 5**
1.1 Inleiding p. 5
1.2 Probleemstelling p. 5
1.3 Opdracht p. 5
1.4 Afbakening p. 6
1.5 Aanpak p. 8

2. Van maatregelen naar drie maatregelenpakketten **p. 9**
2.1 Inleiding p. 9
2.2 Maatregelenpakket 1: direct aan de slag met maatregelen p. 9
2.3 Maatregelenpakket 2: beleidskeuzen met een lage risico-inschatting p. 10
2.4 Maatregelenpakket 3: beleidskeuzen met een middel/hoge risico-inschatting p. 10

3. Adviesaanpak en aanbevelingen van ambtelijke Taskforce **p. 12**
3.1 Inleiding p. 12
3.2 Direct aan de slag door de omgevingsdiensten: maatregelenpakket 1 p. 12
3.3 Bestuurlijk standpunt bepalen: maatregelen uit maatregelenpakket 2 en 3 p. 13
3.4 De concrete uitwerking van de maatregelen en nog noodzakelijke capaciteitsuitbreiding p. 14
3.5 Aanbevelingen en aandachtspunten in de uitwerking p. 15

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: Bezetting en opdracht aan de Taskforce p. 18

BIJLAGE 2: Versnelling transitie veehouderij p. 19

BIJLAGE 3: Samenvatting relevante ontwikkelingen voor de transitie van de veehouderij en de gevolgen over 3 jaar p. 21

BIJLAGE 4: Startnotitie met de duiding van de ontwikkeling van de veehouderij p. 22

BIJLAGE 5: Werkatelier externe meedenkers op 10 september 2019 p. 53

BIJLAGE 6: Werkdocument van de Taskforce met uitgewerkt en niet-uitgewerkte maatregelen p. 55

BIJLAGE 7: Relevant ontwikkelingen voor VHT en hun gevolgen p. 62

Samenvatting: Meer dan de som der delen!

Opdracht en werkwijze
De ambtelijke Taskforce kreeg de opdracht om de directeuren van de drie Brabantse omgevingsdiensten te adviseren over hoe om te gaan met het capaciteitsvraagstuk voor de agrarische vergunningverlening in de periode 2020 - 2022. De vergunningverlening heeft betrekking op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet natuurbescherming (Wnb) en heeft te maken met de versnelling van de transitie van de veehouderij in Brabant. De werkzaamheden komen overeen met circa 283.000 uur. Gemiddeld betekent dit circa 70 fte per jaar voor de drie diensten. De ontwikkelingen die de grootste bijdrage vragen, zijn de stoppersregeling, de warme sanering varkenshouderij, het voldoen aan de Provinciale Verordening natuurbescherming en de vervolgactiviteiten voor vergunningverlening uit het project Intensivering Toezicht veehouderijen (ITv).

Het advies van de Taskforce beperkt zich tot het taken van de drie omgevingsdiensten. De Taskforce schetst in dit advies drie maatregelenpakketten gevolgd door een adviesaanpak welke maatregelen bijdragen aan het verkleinen van het capaciteitsvraagstuk voor de komende drie jaar. De adviesaanpak gaat in op een tweetal vragen:

- Welke organisatorische- en personele maatregelen en welke werkprocessen zijn er nodig om de werkzaamheden en de piek het hoofd te bieden?
- Welke bestuurlijke keuzes zijn noodzakelijk om te komen tot een werkbare situatie zodat de wettelijke taken goed en zorgvuldig worden uitgevoerd?

De Taskforce besprak diverse maatregelen die het capaciteitsvraagstuk kunnen verkleinen. De maatregelen die volgens de Taskforce, na de risicobeoordeling, een middel tot hoge haalbaarheidsinschatting gaven zijn verder uitgewerkt in uren-efficiency om zodoende de maatregel te kwantificeren. De besproken maatregelen met een lage haalbaarheidsinschatting zijn niet verder uitgewerkt. De Taskforce heeft uiteindelijk 19 maatregelen uitgewerkt naar mogelijk urenrendement. Als er, na uitwerking, bij een maatregel geen sprake was van uren-efficiency is deze maatregel niet verwerkt in een maatregelenpakket.

Van maatregelen naar een maatregelenpakket
Volgens de Taskforce kunnen 8 maatregelen bijdragen aan het verkleinen van het gestelde capaciteitsvraagstuk. Deze maatregelen zijn onderverdeeld in drie maatregelenpakketten. Het maatregelenpakket 1 bevat maatregelen die vallen binnen de werkingssfeer van de omgevingsdiensten. Met deze maatregelen kunnen de omgevingsdiensten direct aan de slag gaan en hebben betrekking op het anders en efficiënter uitvoeren van werkprocessen en werkverdeling. Dit kan prima aansluiten bij de invoering van de Omgevingswet. In het maatregelenpakket 2 en het maatregelenpakket 3 beschrijft de Taskforce de maatregelen die vragen om een bestuurlijk standpunt van de provincie en de gemeenten.

De Taskforce ziet de volgende optimalisatiemogelijkheden binnen de werkingssfeer van de omgevingsdiensten zelf:

1. Maak een duidelijke scheiding tussen administratieve -, technische- en vergunnings-werkzaamheden bij het Wabo deel. De agrarische vergunningverlener is dan belast met (alleen) inhoudelijk de vergunningverlening. In de uitwerking van deze maatregel pleiten wij voor een specialistische inzet daar waar dat mogelijk is.
2. Zorg voor een andere organisatorische invulling met alleen de taak van agrarische vergunningverlener en niet in combinatie met de taken als casemanagers, projectleider of specifieke adviseurs.
3. Optimaliseer het proces van het intrekken van de Wabo vergunningen.

De Taskforce stelt daarnaast maatregelen voor die om een bestuurlijk standpunt vragen als vertrekpunt voor de nadere uitwerking door de omgevingsdiensten. Deze maatregelen leveren stuk voor stuk een substantiële bijdrage aan de jaarlijkse efficiencywinst. De maatregelen hebben wel een mogelijk (geschat) risico voor de omgevingskwaliteit, de juridische aspecten, de financiële aspecten of de beleidsuitgangspunten van de provincie en de gemeenten. Er zijn echter beheersmaatregelen te nemen die bij alle maatregelen de risico's tot een acceptabel niveau reduceren. De Taskforce ziet optimalisatiemogelijkheden bij:

1. Het indienen van een aanvraag én een ingevuld format van een conceptvergunning Wnb en Wabo door de aanvragers en hun adviseur in combinatie met administratieve ondersteuning voor de vergunningverleners.
2. Het kiezen voor de uitwerking van risicogerichte vergunningverlening als aannemelijk is dat de emissies afnemen en onder de normen blijven.
3. Het duidelijk maken van de dienstverlening: de aanvraag om vergunning Wabo maximaal 1 keer laten aanvullen door de aanvragers en hun adviseurs als er sprake is van een goede vooroverlegsituatie met elkaar.
4. De agrarische meldingen Activiteitenbesluit niet meer inhoudelijk beoordelen of de gemelde situatie aan de milieuregels voldoet.
5. Het later ambtshalve actualiseren van de best beschikbare technieken (BBT) bij IPPC bedrijven gedurende de komende 3 jaar terwijl bestaande vergunningen van IPPC-bedrijven binnen 4 jaar na 21 februari 2017 moeten zijn geactualiseerd.

Vervolg

Na de oplevering van dit advies leggen de directeuren van de drie omgevingsdiensten het adviesrapport voor aan de bestuurlijke Taskforce. Dat doen zij via de voorzitter van de bestuurlijke Taskforce. De vervolgfase staat dan in het teken van het verder uitwerken en implementeren van de voorgestelde maatregelen. De drie omgevingsdiensten kunnen al aan de slag met de maatregelen die vallen binnen de werkingssfeer van de omgevingsdiensten zelf. De maatregelen hebben vooral betrekking op het anders en efficiënter uitvoeren van werkprocessen en werkverdeling. Daarnaast schetst de Taskforce maatregelen die een bestuurlijk standpunt vragen als vertrekpunt voor de nadere uitwerking door de omgevingsdiensten. Na besluitvorming hierover kunnen de omgevingsdiensten hun organisatie verder inrichten en zo komen tot het optimaliseren van hun werkprocessen. De Taskforce benadrukt dat de voorgestelde maatregelen vooral hun efficiency behalen als Brabant breed en regionaal dezelfde bestuurlijke keuzes worden gemaakt. De drie omgevingsdiensten kunnen dan gezamenlijk met de provincie, de gemeenten (met hun ondersteuningsnetwerken), andere overheidspartners (zoals de GGD), de agrarische bedrijven en hun adviseurs werken aan een uniforme werkwijze en een gestroomlijnd agrarische vergunningenproces dat een bijdrage levert aan de versnelling van de transitie van de veehouderij. Deze samenwerking is dan meer dan het samengaan van delen!

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 van dit advies bevat een korte toelichting op de aanleiding waarom de ambtelijke Taskforce aan de slag ging, wordt de opdracht en de afbakening van de opdracht toegelicht en schetst dit hoofdstuk de aanpak van de Taskforce. Hoofdstuk 2 beschrijft de verschillende maatregelen in de drie maatregelenpakketten en hoofdstuk 3 tot slot bevat de adviesaanpak en aanbevelingen van de Taskforce.

Hoofdstuk 1: Aanleiding

1.1 Inleiding

De drie omgevingsdiensten ODBN, OMWB en ODZOB kregen in mei van dit jaar inzicht wat de gevolgen zijn voor de werkzaamheden van de agrarische Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) als gevolg van de versnelling van de transitie van de veehouderij in Brabant. Het gaat om de extra VTH werkzaamheden voor de diensten in de periode 2020 tot en met 2022. De belangrijkste ontwikkelingen die een bijdrage aan de extra werkzaamheden leveren zijn de stoppersregeling, de warme sanering varkenshouderij, het voldoen aan de Provinciale Verordening natuurbescherming en de vervolgactiviteiten voor vergunningverlening uit het project Intensivering Toezicht veehouderijen (ITv). De belangrijkste conclusies voor de zomerperiode waren:

- Voor 2020 en 2021 wordt een capaciteitsvraagstuk voor agrarische vergunningverlening verwacht en hieraan gekoppeld financiële gevolgen voor de provincie en gemeenten.
- Het vraagstuk wordt gedomineerd door de werkzaamheden voor de Verordening natuurbescherming en haar resultaatverplichtingen in termijnen.
- Veehouders staan voor belangrijke keuzes in hun bedrijfssituaties in het kader van de transitie van de veehouderij en hiervoor zijn vergunningen nodig. De onderdelen toezicht en handhaving bij de omgevingsdiensten zijn al beter voorbereid op de nieuwe situatie, omdat de afgelopen jaren is geïnvesteerd via het project Intensivering Toezicht veehouderijen (ITv).
- Na de piek zal de noodzakelijke VTH-capaciteit waarschijnlijk afnemen tot uiteindelijk onder het huidige niveau doordat veehouderijen hun vergunningen op orde hebben en veel veehouderijen de komende jaren zullen stoppen.
- De ervaring van de laatste jaren is dat de extra noodzakelijke personele capaciteit in de huidige arbeidsmarkt moeilijk te krijgen is. Dit geldt extra voor direct inzetbaar personeel met toereikende kennis en ervaring, en zeker als het werk slechts van tijdelijke aard zal zijn.

1.2 Probleemstelling

De belangrijkste ontwikkelingen zorgen voor werkzaamheden die overeenkomen met circa 283.000 uur over de periode 2020 tot en met 2022. In termen van formatieplaatsen spreken we dan over 210 fte, voor zowel de taken die de diensten doen voor het bevoegde gezag provincie als gemeenten in die periode. Gemiddeld komt dat overeen met 70 fte per jaar noodzakelijke capaciteit voor de drie diensten. Daarbij ligt de nadruk voor de omgevingsdiensten op de agrarische vergunningverlening op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet natuurbescherming (Wnb).

1.3 Opdracht

Om het werk voor de agrarische vergunningverlening uit te voeren is een ambtelijke Taskforce aan de slag gegaan. De Taskforce komt met een advies dat het capaciteitsvraagstuk bij de omgevingsdiensten verkleint, de transitie veehouderij blijft ondersteunen en recht doet aan de onderliggende milieudoelen. De Taskforce beperkt zich tot het werk dat op de diensten af komt. De Taskforce is gevraagd de mogelijke oplossingen met een risico-inschatting verder te brengen naar een maatregelenpakket. Het advies wordt aangeboden aan een bestuurlijke Taskforce. Het advies gaat in op een tweetal vragen:

- Welke organisatorische- en personele maatregelen en welke werkprocessen zijn er nodig om de werkzaamheden en de piek het hoofd te bieden?
- Welke bestuurlijke keuzes zijn noodzakelijk om te komen tot een werkbare situatie zodat de wettelijke taken goed en zorgvuldig worden uitgevoerd?

Voor de opdracht aan ambtelijke Taskforce en de bezetting van de bestuurlijke- en ambtelijke Taskforce verwijzen wij naar bijlage 1.

1.4 Afbakening

Bij de vorming van het advies heeft de Taskforce het provinciale Bestuursakkoord, de belangrijkste ontwikkelingen voor de versnelling van de transitie van de veehouderij en de activiteiten voor de agrarische vergunningverlening voor Wabo vergunningen en Wnb vergunningen meegenomen.

Bestuursakkoord 2019 - 2023

De Provincie Noord-Brabant maakt de laatste jaren werk van de versnelling van de transitie van de veehouderij. Hiervoor zijn op 7 juli 2017 belangrijke besluiten genomen door Provinciale Staten: wijzigingen van de Verordening natuurbescherming en de Verordening ruimte. Deze lijn zet de Provincie door in het gepresenteerde Bestuursakkoord 2019-2023. Om de werklast voor de omgevingsdiensten te spreiden is bij de start van de Taskforce gesproken over het aanpassen van de termijnen in de Verordening natuurbescherming. Deze spreiding is in het Bestuursakkoord echter al uitgewerkt in aanvullende afspraken bij het Bestuursakkoord. De passages over de transitie van de veehouderij uit het provinciale Bestuursakkoord 2019-2023 zijn opgenomen in bijlage 2 in dit rapport. De Taskforce heeft het Bestuursakkoord als uitgangspunt genomen om te kijken welke mate van spreiding deze aanpassing van de termijnen oplevert, maar is niet als verkleiningsmaatregel van het vraagstuk uitgewerkt (omdat het verlengen van de termijnen niet leidt tot minder werk maar tot het spreiden van het werk).

Belangrijke ontwikkelingen

De Taskforce redeneerde vanuit de vier belangrijkste ontwikkelingen die de werkzaamheden van de omgevingsdiensten treffen in het kader van de versnelling van de transitie van de veehouderij:

1. Het voldoen aan het Besluit emissie arme huisvesting en Actieplan Ammoniak met de stoppersmaatregelen;
2. het uitvoeren van de warme sanering varkenshouderij;
3. het voldoen aan de Verordening natuurbescherming en haar resultaatverplichtingen;
4. de vervolgactiviteiten voor vergunningverlening uit het project intensivering Project Intensivering Toezicht veehouderijen (ITv).

Daarnaast zijn een aantal belangrijke agrarische ontwikkelingen bekeken die de opgave raken. Deze ontwikkelingen verdienen aandacht, omdat dit ook werkzaamheden voor de komende drie jaar zijn voor de omgevingsdiensten, provincie en gemeenten, zoals de uitwerking van de Verordening ruimte, het VAB beleid en de (IPPC) actualisatie in verband met best beschikbare technieken.

Vergunningenactiviteiten

De bovenstaande ontwikkelingen hebben gevolgen voor de uitvoeringspraktijk van de provincie, de gemeenten en de omgevingsdiensten. Het gaat hierbij om de gevolgen die voortkomen uit de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving alsmede beleid zoals nu[1] bekend is. De werkzaamheden van de agrarische vergunningverlening bij de omgevingsdiensten hebben betrekking op:

- Vergunningverlening Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) inclusief behandeling meldingen Activiteitenbesluit
- Vergunningverlening / verklaring van geen bedenkingen Wet natuurbescherming (Wnb)
- Intrekken vergunningen Wabo
- Intrekken vergunningen Wnb
- Ontheffing Wnb
- Beoordeling(splicht) milieueffectrapportage (MER)

In bijlage 3 is een inschatting van de gevolgen in uren voor de agrarische vergunningverlening Wabo en Wnb gegeven.

[1] Het advies van de Taskforce is 11 oktober 2019 afgerond

Zorgvuldige inschatting
Een schets van de grootte van de opgave voor de komende drie jaar is verwoord in een eerste startnotitie van mei 2019. Deze startnotitie is vervolgens door de Taskforce aangepast in aansluiting op de ontwikkelingen in de periode juni en juli, zoals de presentatie van het Bestuursakkoord en de aanvullende afspraken van de transitie veehouderij, de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof en het verwerpen van het wetsvoorstel Verwijdering asbest en asbesthoudende producten. De aangepaste startnotitie met de belangrijkste ontwikkelingen in de Brabantse veehouderij is opgenomen als bijlage 4. Deze notitie van augustus 2019 was het vertrekpunt van de Taskforce. Ondanks de zorgvuldig gemaakte inschattingen en afstemming met deskundigen en ervaren partijen, merken wij op dat de inschatting van de gevolgen een benadering blijft die afhankelijk is van veel onzekerheden en aannames in de startnotitie en dit advies. Vooral als de Taskforce kijkt naar mogelijke belangrijke toekomstige ontwikkelingen die niet konden worden meegenomen in dit advies maar wel van invloed kunnen zijn op de werkzaamheden bij de diensten voor de korte- en lange termijn:

- Een mogelijke ontwikkeling waar nog geen duidelijkheid over is, zijn de aangespannen procedures van de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) en het Producenten Organisatie Veehouderij (POV) tegen het provinciaal landbouwbeleid dat op 7 juli 2017 van kracht is geworden. Dit kan grote gevolgen hebben voor de Verordening ruimte (Vr) en de Verordening natuurbescherming (Vnb). De komende maanden ontstaat meer duidelijkheid over deze procedures aangespannen door de veehouderijsector. Dit plaatst het vraagstuk wellicht weer in een ander tijdsperspectief en de mogelijke inzet van de omgevingsdiensten op een andere moment. Dit betekent zeker niet dat er geen extra werkzaamheden zullen zijn de komende periode.

- In de periode dat de Taskforce aan de slag was met haar opdracht lag de vergunningverlening in Nederland nagenoeg stil. Als gevolg van de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 kon namelijk het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet langer worden gebruikt voor toestemmingverlening van activiteiten die stikstofemissie veroorzaken in (de buurt van) kwetsbare Natura 2000-gebieden. Op 25 september is het eerste advies van het Adviescollege Stikstofproblematiek (lees commissie Remkes) verschenen met aanbevelingen aan het kabinet voor de korte termijn. Het kabinet heeft haar (eerste) aanpak van de stikstofproblematiek geduid in haar standpunt op 4 oktober 2019. In aansluiting op deze aanpak hebben de 12 provincies nieuwe beleidsregels vastgesteld voor het verlenen van vergunningen op grond van de Wet natuurbescherming. Deze vervolgaanpak van het stikstofvraagstuk voor agrarische vergunningverlening is op dit moment nog niet kwantificeerbaar maar heeft wel de nodige effecten op zowel de korte-, middellange- en lange termijn.

- De Provinciale Staten van Noord-Brabant bespreken in het vierde kwartaal van 2019 aan de hand van de interim – Omgevingsverordening een aantal belangrijke aanvullende afspraken en hiermee een aantal belangrijke datums voor de versnelling van de transitie van de veehouderij uit het Bestuursakkoord. Dit besluitvormingsproces kan nog van invloed zijn op invoeringstermijnen en hiermee de spreiding van de werkzaamheden voor de omgevingsdiensten.

1.5 Aanpak

Voor de zomerperiode is door de omgevingsdiensten, in aansluiting op de eerste startnotitie met de schets van de opgave, een brede brainstormsessie met de provincie, gemeenten en diensten georganiseerd. Het doel van de sessie was om maatregelen te benoemen die bijdrage aan het verkleinen of spreiden van het capaciteitsvraagstuk bij de omgevingsdiensten. De deelnemers werden uitgedaagd om 'out of the box' te denken. De uitkomst van de sessie bevatte 45 maatregelen en dat was het startpunt van de opdracht van de Taskforce. De Taskforce heeft, naast haar eigen werksessies, op 10 september een aanvullende dag georganiseerd met professionals van buiten de vertrouwde VTH-kring om te kijken naar ongebruikelijke ideeën voor het vraagstuk tussen nu en drie jaar. In deze groep deelnemers zat inhoudelijke ervaring, transitiekennis, IT-kennis, kennis van de Omgevingswet en inbreng vanuit andere werkvelden zoals het sociaal domein en personeelszaken. Een samenvatting van deze dag is opgenomen in bijlage 5.

In de maanden augustus en september besprak de Taskforce alle maatregelen. Een aantal maatregelen is uit de eerste groslijst van de brainstormsessie gehaald vanwege dubbelingen en als deze juridisch of organisatorisch onhaalbaar waren. Uiteindelijk zijn 36 maatregelen behandeld, waarbij de mogelijke risico's voor de omgevingskwaliteit en de juridische-, financiële en bestuurlijk risico's zijn besproken. Bij 19 maatregelen concludeerde de Taskforce een middel tot hoge haalbaarheidsinschatting. Deze maatregelen zijn verder uitgewerkt in uren-efficiency om zodoende de maatregel te kwantificeren. Ook is het jaar van invoering van de betreffende maatregel in de periode 2020 tot en met 2022 vermeld.

Als er bij een maatregel geen sprake was van uren-efficiency is deze maatregel niet verder verwerkt in een maatregelenpakket van de Taskforce. De maatregelen met een lage haalbaarheidsinschatting zijn niet verder uitgewerkt door de Taskforce. Het werkdocument met alle uitgewerkte en niet uitgewerkte maatregelen is opgenomen in bijlage 6.

Hoofdstuk 2: Van maatregelen naar drie maatregelenpakketten

2.1 Inleiding

De Taskforce heeft 19 maatregelen met een middel en hoge haalbaarheidsinschatting opgepakt en verder uitgewerkt naar een mogelijk urenrendement. Dit resulteerde in 8 maatregelen die volgens de Taskforce kunnen bijdragen aan het verkleinen van het gestelde capaciteitsvraagstuk. De maatregelen zijn onderverdeeld in een drietal maatregelenpakketten.

Het maatregelenpakket 1 bevat maatregelen die vallen binnen de werkingssfeer van de omgevingsdiensten. Met deze maatregelen kunnen de omgevingsdiensten direct aan de slag gaan en hebben betrekking op het anders en hiermee efficiënter uitvoeren van werkprocessen en werkverdeling. Dit kan prima aansluiten bij de invoering van de Omgevingswet. In het maatregelenpakket 2 en het maatregelenpakket 3 beschrijft de Taskforce de maatregelen met beleidskeuzen voor de provincie en gemeenten. Het verschil tussen deze twee maatregelenpakketten is de risico inschatting door de Taskforce van deze beleidskeuzen. Bij het maatregelenpakket 2 ziet de Taskforce lage risico's voor de omgevingskwaliteit en lage juridische-, financiële en bestuurlijke risico's. Bij de maatregelen in het maatregelenpakket 3 voorziet de Taskforce wel risico's voor deze aspecten. De maatregelenpakketten sluiten elkaar overigens niet uit, maar zijn complementair aan elkaar en kunnen dus gecombineerd worden. Voor de volledigheid vermelden wij dat de Taskforce het doorgaan op de huidige voet niet heeft uitgewerkt. Dan worden er namelijk geen maatregelen getroffen, continueren de diensten de huidige werkwijzen en doen de provincie en de gemeenten geen aanpassingen aan hun uitvoeringsbeleid. Onderaan de streep zou dat betekenen dat alleen de werving en selectie voor nieuwe extra medewerkers voor de werkzaamheden wordt opgestart.

2.2 Maatregelenpakket 1: direct aan de slag met maatregelen

In de opzet van dit pakket is het direct kunnen implementeren van de maatregelen door de omgevingsdiensten het uitgangspunt: ga direct aan de slag met de maatregelen die vallen binnen de verantwoordelijkheid, de werkprocessen en de invloedssfeer van de omgevingsdiensten zelf. Deze maatregelen zijn opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: Aan de slag met deze maatregelen

Maatregel en korte toelichting	Uren-efficiency per jaar	Jaar van uitvoering
Pas de werkprocessen van agrarische vergunningverlening aan door een duidelijke scheiding van administratief, technisch en vergunningverlener. De vergunningverlener is belast met (alleen) inhoudelijk de vergunningverlening. In de uitwerking van deze maatregel pleiten wij voor een specialistische inzet daar waar dat mogelijk is. In de aanpassing van het werkproces adviseren te kiezen voor een goed georganiseerd vooroverleg tussen de diensten en de aanvragers en hun adviseurs.	600	2020
	1.800	2021
Kijk naar een **andere organisatorische invulling** met casemanagers, projectleider of specifieke adviseurs die niet (ook) agrarisch vergunningverlener zijn. De vergunningverlener kan dan zijn specifieke rol volledig uitvoeren en wordt niet belast met overige taken. Dit is voor medewerkers een verschuiving van werk maar levert wel efficiencywinst op. In de uitwerking wel aandacht houden voor de achterblijvende werkzaamheden.	1.800	2020
Pas **de werkprocessen van het intrekken van Wabo vergunningen** aan door duidelijke scheiding administratief en de medewerker die inhoudelijk het intrekkingsverzoek behandelt. Investeer in contact met vergunninghouder om bezwaren op intrekking te voorkomen	6.500	2020
Verschuif binnen de omgevingsdiensten medewerkers met agro-expertise die op ander werkveld zitten tijdelijk naar agro-VTH. Of onderzoek de verschuiving van industriële vergunningverlening naar vergunningverlening agrarisch Wabo en Wnb. In de uitwerking wel aandacht houden de achterblijvende werkzaamheden.	Geen rendement maar wel meteen een medewerker inzetbaar met kennis van vergunningverlening en snellere opschaling naar agrarische vergunningverlening	2020

2.3 Maatregelenpakket 2: beleidskeuzen met een lage risico-inschatting

In het maatregelenpakket 2 zijn de maatregelen opgenomen die vallen binnen de beslissingsbevoegdheid van de directeuren van de diensten maar vragen wel om een bestuurlijk standpunt. Volgens de Taskforce hebben de voorgestelde maatregelen geen noemenswaardig risico geven voor de omgevingskwaliteit, de juridische aspecten, de financiële aspecten of de beleidsuitgangspunten. Deze 2 maatregelen zijn opgenomen in tabel 2.

Tabel 2: maatregelen die vragen om een bestuurlijk standpunt en een verwacht laag risico hebben

Maatregel en korte uitwerking	Uren-efficiency per jaar	Jaar van uitvoering
De initiatiefnemers en hun adviseur dienen bij de aanvraag een (ingevuld) format van een conceptvergunning in. Het bevoegde gezag kan zo de rol als beoordelaar nemen en is niet/minder belast met het verwerken van algemene gegevens (zoals dieraantallen, stalsystemen, NAW gegevens en dergelijke) Bedrijven en adviseurs die hun zaken in het format goed gemotiveerd hebben, kunnen hierdoor sneller een vergunning krijgen.	4.000	2020
	6.000	2021
De omgevingsdiensten neem geen nieuwe opdrachten buiten het primaire proces aan, waarbij de uitvoering komt te liggen bij medewerkers die belast zijn met agrarische VTH taken. Kies voor **bewust opdrachtgever- en opdrachtnemerschap** van alle betrokken partijen!	Geen rendement maar geen extra werk voor de agrarische vergunningverlening in de piekperiode van 2020 - 2022	2020

2.4 Maatregelenpakket 3: beleidskeuzen met een middel/hoge risico-inschatting

In het maatregelenpakket 3 beschrijft de Taskforce de maatregelen met beleidskeuzen met een (geschat) risico voor de omgevingskwaliteit, de juridische aspecten, de financiële aspecten of de beleidsuitgangspunten. In dit pakket 3 zijn maatregelen opgenomen die een bestuurlijk standpunt vragen als vertrekpunt voor de nadere uitwerking door de omgevingsdiensten. Na deze besluitvorming kunnen de omgevingsdiensten hun werkproces verder inrichten en zo komen tot het optimaliseren van de werkprocessen.

Tabel 3: maatregelen die vragen om een bestuurlijk standpunt en een verwacht middel of hoog risico hebben

Maatregel en korte uitwerking	Risico-inschatting [middel of hoog]	Beheersmaatregelen	Uren-efficiency per jaar	Jaar van uitvoering
De aanvragen om omgevingsvergunning (milieudeel) globaal toetsen als aannemelijk is dat emissies afnemen en onder de norm ligt → **risicogerichte vergunningverlening**	Middel risico voor omgeving: door de keuze in toetsing kan er risico ontstaan voor de omgevingskwaliteit op een aantal milieuaspecten; wellicht wordt er meer milieuruimte in voorschriften mogelijk gemaakt dan aangevraagd wordt. Middel juridisch risico: er is een grotere kans op een onderdeel missen in de toetsing. De vergunning is kwetsbaarder bij bezwaar- en beroepsprocedures. Middel bestuurlijk risico: bij gevoelige dossiers kan deze aanpak negatief uitstralen naar de omgeving.	• bij risicogerichte vergunningverlening goede en concrete afspraken voor een 'tweede lezer' / kwaliteitscontrole / omgevingsscan. • via intervisie kijken naar het streven van uniforme werkwijzen door medewerkers en diepte van toetsing • Bij de uitgebreide procedures bestaat na een zienswijze de mogelijkheid in het definitieve besluit nog iets te herstellen.	1.250	2021

Formele beoordeling op ontvankelijkheid en toetsing van de aanvraag na investeren in vooroverleg. **Maximaal 1x vragen om aanvullingen**, daarna een besluit nemen (buiten behandeling laten, weigeren of vergunnen). *Bij deze manier van het behandelen van aanvragen in het kader van Vnb is dit al een bewezen werkwijze.*	Middel juridisch risico: er kunnen situaties zijn dat de aanvrager en adviseur de aanvraag wel ontvankelijk vinden. Dat kan leiden tot vertraging of een bezwaarprocedure. Hoog bestuurlijk risico: Wij willen initiatiefnemers vanuit een klantgerichte overheid benaderen en faciliteren. Door maar maximaal 1 keer te vragen om aanvullingen en dan een besluit nemen kan hiermee botsen.	• Communiceren over deze werkwijze en organiseren van bijeenkomsten tussen omgevingsdiensten, adviseurs en sector over samenwerking en verwachtingen van kwaliteit van het werk; betrek hier ook de ondersteuningsloketten	450	2021
Agrarische meldingen Activiteitenbesluit niet meer inhoudelijk beoordelen; alleen bewijs van ontvangst verstrekken en archiveren.	Middel risico voor de omgeving: Gemelde situaties kunnen ook betrekking hebben op grote wijzigingen die nog net gemeld kunnen worden. Middel financieel risico: Mogelijk op termijn extra toezicht door afname van de kwaliteit van de meldingen. Middel bestuurlijk risico: Er kunnen meldingen gepubliceerd worden die in strijd zijn met de regels.	• In de reactie op de melding een clausule opnemen waarmee de schijn van instemming wordt voorkomen; • Extra informatieblad over agrarische melding maken met tips voor voldoende gegevens.	13.000	2020
Het combineren van toezicht met vergunningverlening: Zorg dat de toezichthouder bij de controle informatie verstrekt over het indienen van een melding / vergunningaanvraag en de bijbehorende stukken.	Middel financieel risico: toezichthouders zullen hierdoor extra werk en dus meer uren nodig hebben	• Wettelijk is vastgelegd dat er een duidelijke scheiding is tussen vergunningverlening en toezicht. De toezichthouder moet zich er van bewust zijn dat hij geen adviseur is, maar enkel helpt met het geven van informatie	6.000 *Dit rendement is er niet als ervoor wordt gekozen agrarische meldingen niet meer te behandelen*	2020
Later ambtshalve actualiseren BBT bij IPPC bedrijven gedurende de komende 3 jaar. Bestaande vergunningen van IPPC-bedrijven moeten binnen 4 jaar na 21 februari 2017 geactualiseerd zijn.	Middel bestuurlijk risico: Nederland kan door de EU worden aangesproken op de plicht om bepaalde typen bedrijven te moderniseren aan de hand van Europese milieueisen. Dit kan ertoe leiden dat het Rijk gemeenten aanspreekt op achterblijvende actualisatie van vergunningen.	• Bestuurlijk kenbaar maken dat deze keuze is gemaakt	500	2020

Hoofdstuk 3: Adviesaanpak met aanbevelingen van ambtelijke Taskforce

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat het advies van de ambtelijke Taskforce en levert daarmee een bijdrage om het capaciteitsvraagstuk bij de omgevingsdiensten te verkleinen, de transitie van de veehouderij te blijven ondersteunen en toch recht te doen aan de onderliggende milieudoelen. De Taskforce geeft in het advies aan waar de organisatorische mogelijkheden liggen en werkprocessen geoptimaliseerd kunnen worden. Ook benoemt de Taskforce enkele maatregelen die een bestuurlijk standpunt vragen voor nadere uitwerking door de omgevingsdiensten.

Om de voorgestelde maatregelen binnen het totale vraagstuk te positioneren heeft de Taskforce een relatie gelegd met de werkzaamheden voor de vier belangrijkste ontwikkelingen in het kader van de versnelling van de transitie van de veehouderij in uren en de voorgestelde maatregelen in uren (mogelijke efficiencywinst). Door dit te koppelen aan het inzetten van de huidige capaciteit en de vrijval van bestaand werk de komende drie jaar ontstaat een eerste beeld van de noodzakelijk, nog te werven, capaciteit in fte voor de omgevingsdiensten in de periode 2020 - 2022. Het advies sluit af met aanbevelingen en belangrijke aandachtspunten in de uitwerking door de verschillende partijen in het proces van de nadere uitwerking en implementatie.

3.2 Direct aan de slag door de omgevingsdiensten: maatregelenpakket 1

De Taskforce adviseert de omgevingsdiensten met de maatregelen in de paragraaf 2.2 direct aan de slag te gaan en zorgvuldig te gaan implementeren. De Taskforce benadrukt dat het implementeren plaatsvindt door werkgroepen met deelnemers van binnen en buiten de omgevingsdiensten. Dit kan per maatregel of met een logische combinatie van meerdere maatregelen. De maatregelen hebben vooral betrekking op organisatorische- en personele maatregelen met de nadruk op de optimalisatie van de werkprocessen en de organisatie van de agrarische vergunningverlening.

Er is door de Taskforce gekeken naar de werkorganisaties en de vergunningenprocessen van vooroverleg tot en met vergunningverlening bij het Wabo-deel en het Wnb deel. De Taskforce ziet optimalisatiemogelijkheden bij de volgende elementen:

1. Zorg voor een duidelijke scheiding tussen administratieve -, technische- en vergunnings-werkzaamheden bij het Wabo deel.
2. Investeer in het vooroverleg met de meeste vergunning-aanvragers en hun adviseurs bij Wabo en Wnb. Wij beseffen dat dit in het begin van de procedure leidt tot meer uren, maar de Taskforce is overtuigd van de meerwaarde van dit overleg en dat hiermee uiteindelijk de procedures (gemiddeld) met minder uren mogelijk zijn.
3. Kijk naar een andere organisatorische invulling met casemanagers, projectleider of specifieke adviseurs die niet (ook) agrarisch vergunningverlener zijn. De vergunningverlener Wabo kan dan zijn specifieke rol volledig uitvoeren en wordt niet belast met overige taken.
4. Het proces van het intrekken van Wabo vergunningen verdient volgens de Taskforce extra aandacht. Vooral door de verwachting van het aantal stoppende bedrijven de komende periode. Zorg voor een duidelijke scheiding tussen administratieve ondersteuning en de medewerkers die inhoudelijk het intrekkingsverzoek behandelen. Vanwege de bezwaarmogelijkheden adviseren wij ook hier te investeren in de informatievoorziening met vergunninghouder om bezwaren op intrekking te voorkomen.

De Taskforce vraagt bij dit maatregelenpakket nog aandacht van de omgevingsdiensten voor het verschuiven binnen de diensten van de medewerkers met agro-expertise of industriële vergunningverleners (tijdelijk) naar agrarisch VTH, zodat bij het aanvullen van de capaciteit voor de agrarische vergunningverlening al medewerkers met kennis en ervaring van vergunningverlening of de

agrarische sector voorhanden zijn. Dit leidt (uiteraard) tot een tekort van capaciteit bij de industriële vergunningverlening maar kan wel bijdragen aan het optimaal inzetten van medewerkers met kennis van zaken. Deze maatregel is niet in efficiencywinst concreet uit te drukken.

3.3 Bestuurlijk standpunt bepalen: maatregelen uit maatregelenpakket 2 en 3
De Taskforce heeft maatregelen uitgewerkt met beleidskeuzes voor de provincie en de gemeenten. Voor deze beleidskeuzes is een inschatting gemaakt van het risico voor de omgevingskwaliteit, het risico voor de juridische- en financiële aspecten en een mogelijk bestuurlijk risico. In aansluiting op de inschatting van de risico's zijn ook beheersmaatregelen voor de betreffende risico's benoemd.

In deze paragraaf zijn maatregelen opgenomen die een bestuurlijk standpunt vragen als vertrekpunt voor de nadere uitwerking door de omgevingsdiensten. Na de besluitvorming hierover kunnen de omgevingsdiensten hun organisatie verder inrichten en zo komen tot het optimaliseren van hun werkprocessen. De Taskforce benadrukt dat de voorgestelde maatregelen in de paragrafen 2.3 en 2.4 vooral hun efficiency behalen als Brabant breed en regionaal dezelfde bestuurlijke keuzes worden gemaakt. De drie omgevingsdiensten kunnen dan gezamenlijk met hun opdrachtgevers werken aan een uniforme werkwijze en een gestroomlijnd agrarische vergunningenproces dat een bijdrage levert aan de versnelling van de transitie van de veehouderij.

Maatregel voor de bestuurlijke Taskforce met een lage risico-inschatting
De Taskforce adviseert de bestuurlijke Taskforce de onderstaande maatregel op te laten pakken en verder te laten uitwerken door de omgevingsdiensten. De maatregel levert een substantiële bijdrage aan de jaarlijkse efficiencywinst en er is volgens de Taskforce geen noemenswaardig risico voor de omgevingskwaliteit, de juridische aspecten, de financiële aspecten of de beleidsuitgangspunten van de provincie en de gemeenten.

De Taskforce ziet vooral optimalisatiemogelijkheden bij het indienen van een aanvraag én een ingevuld format van een conceptvergunning Wnb en Wabo door de aanvragers en hun adviseur:

1. De initiatiefnemers en hun adviseur dienen bij de aanvraag een ingevuld format van een conceptvergunning in. Het bevoegde gezag kan zo de rol als beoordelaar nemen en is niet/minder belast met het verwerken van algemene gegevens (zoals dieraantallen, stalsystemen, NAW gegevens en dergelijke). Bedrijven en adviseurs die hun zaken in het format goed gemotiveerd hebben, kunnen hierdoor sneller een vergunning krijgen. De Taskforce stelt voor in 2020 deze maatregel bij Wnb te starten en in 2021 verder te optimaliseren en de ervaringen mee te nemen in de uitwerking bij Wabo vanaf 2021. Voor het Wabo deel heeft de Taskforce nog geen rendement in uren geteld. Onderzoek bij dit onderdeel ook de administratieve ondersteuning bij de vergunningverlening Wnb en de technische mogelijkheden om gegevens tussen aanvraag en vergunning Wnb te koppelen. De Taskforce kreeg de indruk dat door de ervaringen uit het verleden met grote aantallen vergunningaanvragen het werkproces bij Wnb overigens al grotendeels geoptimaliseerd is.

De Taskforce vraagt bij de bestuurlijke Taskforce nog aandacht voor het bewust opdrachtgeverschap van de provincie en de gemeenten maar ook voor een duidelijke opdrachtnemersrol door de omgevingsdiensten. De Taskforce adviseert de extra agrarische opdrachten buiten het primaire proces die gedurende het jaar verstrekt en uitgevoerd worden bewust met elkaar te bespreken. Deze jaarlijks terugkerende extra opdrachten (naast de werkprogramma's) kosten namelijk meerwerk bij de medewerkers die al belast zijn met agrarische VTH taken in het kader van de versnelling van de transitie van de veehouderij. Deze maatregel levert geen daadwerkelijk rendement op, maar zorgt dan ook niet voor extra werk in het primaire proces bij de agrarische VTH taken.

Maatregelen voor de bestuurlijke Taskforce met een risico-inschatting van een middel en hoog risico
De Taskforce adviseert de bestuurlijke Taskforce de onderstaande maatregelen op te laten pakken door de omgevingsdiensten en te laten uitwerken. Deze maatregelen leveren stuk voor stuk een substantiële bijdrage aan de jaarlijkse efficiencywinst. De maatregelen hebben wel een mogelijk (geschat) risico voor de omgevingskwaliteit, de juridische aspecten, de financiële aspecten of de beleidsuitgangspunten van de provincie en de gemeenten. Er zijn echter beheersmaatregelen te nemen die de risico's tot een acceptabel niveau kunnen reduceren.

Er is door de Taskforce gekeken naar de vergunningenprocessen van vooroverleg tot en met vergunningverlening bij het Wabo-deel en het Wnb deel. De Taskforce ziet vooral optimalisatiemogelijkheden bij de volgende elementen:

1. De aanvragen om vergunning Wabo globaal toetsen als aannemelijk is dat emissies afnemen en onder de norm ligt → kiezen voor de uitwerking van risicogerichte vergunningverlening als aannemelijk is dat de emissie afnemen en onder de normen blijft.
2. De aanvraag om vergunning Wabo maximaal 1 keer laten aanvullen door aanvrager en hun adviseurs. Bij de behandeling van aanvragen in het kader van Vnb is dit al een bewezen werkwijze → kiezen voor de uitwerking van het investeren in een goede vooroverlegsituatie tussen aanvrager en omgevingsdienst met het uitgangspunt dat de aanvraag maximaal 1 keer mag worden aangevuld.
3. Agrarische meldingen Activiteitenbesluit niet meer inhoudelijk beoordelen of de gemelde situatie aan de milieuregels voldoet. Een nadere beoordeling van een melding voegt niets extra's toe aan de gemelde milieusituatie. De milieuvoorschriften zijn bekend voor de activiteiten en (later) een prima uitgangspunt voor de toezichthouder.

De Taskforce vraagt bij de bestuurlijke Taskforce nog aandacht voor de maatregel over het later ambtshalve actualiseren best beschikbare technieken (BBT) bij IPPC bedrijven gedurende de komende 3 jaar terwijl bestaande vergunningen van IPPC-bedrijven binnen 4 jaar na 21 februari 2017 moeten zijn geactualiseerd. Dit is geen maatregel die direct invloed heeft op de vier belangrijkste ontwikkelingen, maar een kleine capaciteit van jaarlijks 525 uur voor de komende drie jaar 'vrijspeelt' voor de inzet bij het verkleinen van het capaciteitsvraagstuk.

3.4 De concrete uitwerking van de maatregelen en nog noodzakelijke capaciteitsuitbreiding
De werkzaamheden voor de drie Brabantse omgevingsdiensten komen overeen met 282.895 uur over de periode 2020 tot en met 2022. In termen van formatieplaatsen spreken we dan over 210 fte, voor zowel de taken die de diensten doen voor het bevoegde gezag provincie als gemeenten in die periode. Gemiddeld betekent met 70 fte per jaar noodzakelijke capaciteit voor de drie diensten. Daarbij ligt de nadruk voor de diensten op de agrarische vergunningverlening op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet natuurbescherming (Wnb). Als de werkzaamheden worden uitgesplitst naar de provinciale werkzaamheden voor de Wnb en de gemeentelijke werkzaamheden voor de Wabo betekent dit 135.300 uur voor de provincietaken en 147.595 uur voor de gemeentetaken.

Urenrendement van de maatregelen
Bij het invoeren van de 8 maatregelen die Taskforce uiteindelijk adviseert is er voor de periode 2020 – 2022 door de maatregelen een reductie te realiseren voor de omgevingsdiensten op de provincietaak van 16.000 uur en voor de gemeentetaak van 61.700 uur.

Vrijval van bestaand werk in de periode 2020-2022
Op basis van navraag en analyses bij de omgevingsdiensten, onder andere gebaseerd op informatie uit het project Intensivering Toezicht veehouderij (ITv) wordt er vanuit gegaan dat de reguliere werkzaamheden in de periode 2020-2022 met circa 75% zullen afnemen. De realiteit is namelijk dat er bedrijven stoppen en geen vergunning meer aanvragen. Dat is circa 15% van de genoemde 75%. Daarnaast combineren

bedrijven de komende periode hun aanvragen om omgevingsvergunning (Wabo) en Wet natuurbescherming (Wnb) vanwege de versnelde transitie met de door hunzelf geplande bedrijfsveranderingen, zodat er minder autonome aanvragen zijn in dezelfde periode. Hiervoor is de schatting gemaakt dat dat 60% is. Dit nemen wij op als vrijval in het bestaand werk voor de beschikbare capaciteit. Als we deze 75% reductie relateren aan de agrarische formatie van de drie omgevingsdiensten van in totaal 48 fte rekenen we met een afnamereductie van capaciteit in de periode 2020-2022 van jaarlijks 36 fte. Voor drie jaar betekent dat 108 fte. In tabelvorm heeft dit de onderstaande uitwerking. Voor de uitgebreide uitwerking wordt verwezen naar bijlage 7.

Tabel 4: Uitwerking voor noodzakelijk te werven capaciteit voor drie jaar

Werkzaamheden voor de omgevingsdiensten	**Provincietaken Wnb [uren]**	**Provincietaken Wnb [fte]**	**Gemeentetaken Wabo [uren]**	**Gemeentetaken Wabo [fte]**	**Totaal**
Werkzaamheden in de periode 2020-2022	135.500	100	147.595	110	210
Verwachte reductie van de maatregelen voorgesteld door de Taskforce	16.000	12	61.700	46	58
Vrijval van bestaande formatie in fte voor de periode 2020-2022	-	49	-	59	108
Noodzakelijk te werven capaciteit voor de periode 2020 – 2022 (3 jaar)	-	39	-	5	44

- *Uitgaande van 1.350 productieve uren/jaar voor een volledige fte*

3.5 Aanbevelingen en aandachtspunten in de uitwerking

De Taskforce heeft nog een aantal aanbevelingen voor het vervolg en vraagt met klem aandacht voor de volgende aspecten bij de uitwerking van de aanpassingen van de werkprocessen en het invoeren van veranderende werkwijzen bij de drie omgevingsdiensten in het proces van de versnelling van de transitie van de veehouderij:

- ✓ Aangezien de Bestuurlijke Taskforce geen formele bevoegdheden heeft, dient het (eind)rapport ter vaststelling te worden voorgelegd aan een bestuursorgaan. De Taskforce vindt het voor de hand liggen om dit, per omgevingsdienst, via het Algemeen Bestuur te laten lopen. Vanuit de Ambtelijke Taskforce roepen we de directeuren op om over dit onderwerp eenduidige en identieke stukken op te laten stellen voor de AB-vergaderingen.
- ✓ De Taskforce adviseert de gemeenten de omgevingsdiensten bij (agrarische) vergunningverlening onder mandaat te laten werken. Over heel Brabant gezien heeft 75% van de gemeenten het toezicht volledig gemandateerd aan een omgevingsdienst. Voor vergunningverlening en handhaving is het beeld zeer wisselend. Door de Taskforce is onderzocht wat de besparing in uren voor de diensten kan zijn, maar het uitwerken van ‘onder mandaat’ werken en het daadwerkelijk invoeren het komend jaar kost meer tijd dan het oplevert voor het verkleinen van het capaciteitsvraagstuk voor de periode 2020 - 2022. De Taskforce ziet hier echter wel kansen voor de toekomst en een enorme besparing dat documenten niet steeds op en neer gaan!

- ✓ Naast extra taken voor de omgevingsdiensten krijgen gemeenten zelf óok te maken met extra opgaven zoals bestemmingsplanwijzigingen, extra bouwaanvragen en mogelijk beroep op het sociaal domein. Wij stippen deze gemeentelijke werkzaamheden aan om zo een beeld te geven van deze gemeentelijke werkzaamheden en consequenties. We wijzen de gemeenten op de volgende, mogelijk toenemende, werkzaamheden als gevolg van de transitie van de veehouderij:
    - Bestemmingsplanwijzigingen
    - Gebiedsgerichte aanpak / beleidskeuzes voor het buitengebied
    - Aanvragen om omgevingsvergunning bouwdeel / Ruimtelijke Ordening
    - Toetsing brandveiligheid bij aanvragen om omgevingsvergunning bij de aanscherping van eisen van brandveiligheid bij stallen
    - Toezicht buitengebied met onder andere de strijdigheid met de bestemmingsplannen
    - Ondermijning en criminaliteit bij leegstaande agrarische gebouwen
    - Meer sociale knelpunten binnen de agrarische achterban waar aandacht en begeleiding in samenwerking met ondersteuningsloketten voor nodig is. Wij vragen de gemeenten hier nadrukkelijk om aandacht voor de juiste begeleiding van deze groep

- ✓ De gemeenten worden geadviseerd te inventariseren wat er als gevolg van de transitie veehouderij op hen afkomt. Mogelijk is het ook nodig om hier extra capaciteit voor vrij te maken.

- ✓ Uit contacten met de GGD in het gebied van de ODZOB is een relatie gelegd met de GGD over de extra opgave aan die kant. Het verdient de aanbeveling de GGD actief te gaan betrekken bij dit vraagstuk zodat de volksgezondheid een volwaardige plek krijgt bij het vraagstuk van vergunningverlening en de versnelling van de transitie van de veehouderij.

- ✓ De Taskforce constateert dat er verbeteringen mogelijk zijn bij het verkrijgen van betrouwbare brongegevens zoals het daadwerkelijk aantal veehouderijen in Noord Brabant. We zien grote verschillen in (genoemde) aantallen bedrijven. De Taskforce adviseert niet alleen de bedrijven te blijven bezoeken in het kader van de ITv project maar ook het Brabants OmgevingsDatalab in te zetten om de fluctuaties in aantallen bedrijven in kaart te brengen en te houden.

- ✓ Zorg voor een plan van aanpak voor de verdere uitwerking en implementatie van elke maatregel binnen de omgevingsdiensten. In dit plan is zeker aandacht nodig voor het gezamenlijk optrekken van de drie omgevingsdiensten, de communicatie naar de medewerkers, het bespreken van de veranderkracht van de organisaties en het inzicht in de kosten voor de uitwerking en implementatie van de betreffende maatregelen. Het gaat niet alleen om aandacht voor de medewerker, het gaat om een koppeling met HR waarin gekeken wordt naar de werving-selectie van nieuwe medewerkers, de juiste mensen op juiste plekken, vitaal de goede dingen kunnen doen binnen een organisatie die daar oog voor heeft-/faciliteert en visie heeft op deze (interne) transitie. Dit is des te meer van belang omdat de bestaande organisaties een (substantiële) aanvulling kan krijgen van (tijdelijke) nieuwe medewerkers.

- ✓ Maak een goede analyse met voor de samenstelling van de werkgroepen voor de uitwerking van de maatregelen. De samenstelling van de werkgroepen is afhankelijk van de betreffende maatregel en hierbij verdient extra aandacht met voldoende kennis van de werkprocessen en durf om nieuwe werkwijzen te verkennen, uit te dragen en in te voeren.

- ✓ Integrale aanpak en samenwerking tussen en binnen omgevingsdiensten is een must! Vanwege de diverse datums met een resultaatverplichting in de Verordening natuurbescherming komen veel vergunningprocedures de komende drie jaar bij veehouderijen op gang. Dit is ongeveer 80% van de werkzaamheden. De initiatiefnemers c.q. aanvragers (lees veehouders) zullen echter hun ideeën en plannen naar verwachting integraal aanpakken voor hun bedrijf, zodat samenwerking tussen de drie omgevingsdiensten én tussen Wabo-vergunningverlening en Wnb-vergunningverlening een must is.
- ✓ Maak vanaf het begin de verbinding met de bedrijven, adviseurs en sector om maatregelen te bespreken en uit te werken met oog voor ieders verantwoordelijkheden en belangen. Dit wordt al gedaan bij de ondersteuningsloketten in Brabant. Deze loketten werken aan het vertrouwen tussen overheid en sector. Het loket heeft als doel om de veehouder te helpen zijn of haar keuze te maken. De nieuwe regels dwingen veehouders namelijk om op afzienbare termijn te investeren in moderne stallen. Veehouders moeten daardoor eerder dan ze hadden gedacht een beslissing nemen over hun toekomst. Een lastige en vaak ingrijpende beslissing die afhankelijk is van veel factoren zoals de huidige situatie van het bedrijf, het gezin, de omgeving of de visie van een gemeente. Daarom is er binnen de loketten een netwerk aan ondersteuners (gemeente, provincie, externe adviseurs, banken, lokale verenigingen). De omgevingsdiensten worden geadviseerd contacten met de Brabantse gemeenten te onderhouden en vanuit het VTH domein aansluiting te houden met de ontwikkelingen binnen de loketten op gemeentelijk niveau.
- ✓ Tot slot benadrukt de Taskforce dat de schets van het vraagstuk is opgesteld op basis van informatie van de omgevingsdiensten en hieraan gekoppelde inschattingen. Ondanks zorgvuldig gemaakte inschattingen en afstemming met deskundigen en ervaren partijen, wijzen wij erop dat de inschatting van de gevolgen een benadering blijft die afhankelijk is van veel onzekerheden en aannames. De aanpak van het stikstofvraagstuk is op dit moment nog niet kwantificeerbaar maar heeft wel de nodige effecten op zowel de korte-, middellange- en lange termijn. Daarnaast zullen Provinciale Staten in het vierde kwartaal van 2019 aan de hand van de interim – Omgevingsverordening een aantal belangrijke aanvullende afspraken en hiermee een aantal belangrijke datums voor de versnelling van de transitie van de veehouderij uit het Bestuursakkoord behandelen. Jaarlijkse, dan wel periodieke actualisatie op grond van belangrijke ontwikkelingen acht de Taskforce noodzakelijk voor de omgevingsdiensten de komende periode.

BIJLAGE 1: Bezetting en opdracht aan de Taskforce

Bezetting van de Taskforce
De ambtelijke Taskforce werkte samen met de bestuurlijke Taskforce onder leiding van de oud-gedeputeerde Peter van Vugt. Deze was ook voorzitter van de ambtelijke Taskforce, zodat hij samen met de projectleider van de ambtelijke Taskforce de samenwerking tussen beide onderdelen optimaal kon waarborgen.

Wie hebben zitting in de bestuurlijke Tasforce?

- De heer Paul Depla, burgemeester Breda
- De heer Marnix Bakermans, burgemeester Landerd
- De heer Rien Wijdeven, wethouder Bernheze
- De heer Peter Smit, Wethouder Oisterwijk
- Mevrouw Anke Van Extel-Van Katwijk, wethouder Gemert-Bakel
- De heer Tony Meulensteen, wethouder Laarbeek
- De heer Rik Grashoff, gedeputeerde provincie Noord-Brabant

Wie zijn de deelnemers van de ambtelijke Taskforce?

- Peter van Vugt (voorzitter)
- Dave Ploum (projectleider)
- Vera Bax en Edith Reintjes (ODBN)
- Paul Verreijt en Emile Sangster (OMWB)
- Mat Verkoelen en Joyce van Geenen (ODZOB)
- Kees van Daal en Gerdy van de Burgt – van Berlo (Provincie Noord-Brabant)
- Lyke van Beek – gemeente Asten

Taskforce aan het werk
Om het werk voor de agrarische vergunningverlening te kunnen uitvoeren is een ambtelijke Taskforce opgericht. De Taskforce stelt maatregelen voor die, het capaciteitsvraagstuk bij de omgevingsdiensten verkleinen, de transitie veehouderij ondersteunen en recht doen aan de onderliggende milieudoelen. De maatregelen moeten bijdragen aan een geoliede taakuitvoering van de omgevingsdiensten bij vooral agrarische vergunningverlening voor de korte termijn vanaf 2020. De Taskforce beperkt zich in eerste instantie tot het werk dat op de omgevingsdiensten af komt. De Taskforce is gevraagd concrete oplossingen verder te brengen naar een maatregelenpakket in scenario's en een voorkeurscenario ter bespreking in een bestuurlijke Taskforce. Dit ziet er als volgt uit:

1. Bedenk concrete en haalbare oplossingen:
    a. die bijdragen aan de transitie van de veehouderij;
    b. die recht doen aan de achterliggende milieudoelen;
    c. die omgevingsdiensten in staat stellen haar VTH taken goed in te vullen.
2. Werk de oplossingen uit naar meerdere scenario's met maatregelen waarin bestuurlijke keuzes duidelijk zijn omschreven.
3. Geef vanuit de ambtelijke Taskforce een voorkeursscenario met maatregelenpakket die recht doet aan de bestuurlijke beleidsuitgangspunten en taken omgevingsdiensten.
4. Schets de risico's op het gebied van:
    d. Omgeving / Milieu
    e. Juridische aspecten
    f. Financiële mogelijkheden
    g. Bestuurlijke – en beleidsuitgangspunten

BIJLAGE 2: Versnelling transitie veehouderij

De Provincie Noord-Brabant maakt de laatste jaren werk van de versnelling van de transitie van de veehouderij. Hiervoor zijn op 7 juli 2017 belangrijke besluiten genomen door Provinciale Staten: wijzigingen van de Verordening natuurbescherming en de Verordening ruimte. Deze lijn wordt nu doorgezet. Het onlangs gepresenteerde bestuursakkoord 2019-2023 van de provincie Noord-Brabant stelt namelijk:

Om de kwaliteit van onze leefomgeving te verbeteren, zetten we het beleid voort om de uitstoot van schadelijke stoffen naar lucht, water en bodem terug te dringen. Het is van belang om de naleving van deze maatregelen te kunnen handhaven en de effecten van het beleid te kunnen monitoren. Om die reden zetten we de geïntensiveerde inspanningen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voort. Om de te verwachte piek in het aantal vergunningaanvragen voor stalaanpassingen in 2020 op te kunnen vangen, breiden wij tijdelijk de personele capaciteit uit. Ook het programma 'Intensivering toezicht veehouderij' zetten we voort. We ondersteunen gemeenten bij de uitvoering van de extra VTH-taken, mits die gemeenten het Bestand Veehouderij Bedrijven (BZV) actueel hebben en de BZV zichtbaar toepassen via de BZV-applicatie.

De nieuwe coalitie heeft in het bestuursakkoord 2019 -2023 met elkaar afgesproken maatwerk te willen leveren in het pakket aan maatregelen, mits het geprognotiseerde afname pad met betrekking tot de ammoniakemissies (en een doorkijk naar de totale stikstofdepositie) van jaar tot jaar wordt gerealiseerd. Een maatregel voor een (deel)sector die leidt tot toename van de ammoniakemissie (en daarmee voor de totale stikstofdepositie) wordt in beginsel binnen diezelfde (deel)sector, maar altijd binnen de veehouderij, opgevangen. In het bestuursakkoord zijn afspraken op hoofdlijnen gemaakt op dit thema. In de nadere uitwerking van het bestuursakkoord zijn de volgende aanvullende afspraken gemaakt met elkaar, die tijdens de bestuurlijke informatiebijeenkomst op 3 juli 2019 zijn benoemd:

1. We bevorderen deelname aan de warme sanering varkenshouderij mede door gerichte inzet van de Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte.
2. We vullen het instrumentarium aan met een regeling voor structuurversterking van de melkveehouderij (meer grond onder de melkveebedrijven) volgens de gedachte van kringlooplandbouw.
3. We onderzoeken de mogelijkheid van een uitzondering op de Verordening natuurbescherming voor stro (oisel) stallen.
4. Houders van vlees- en fokstieren krijgen een jaar uitstel van de data van de Verordening natuurbescherming.
5. Houders van geiten krijgen een jaar uitstel van de data van de Verordening natuurbescherming.
6. Houders van varkens en vleeskalveren die kiezen voor brongerichte technieken krijgen maximaal een half jaar uitstel voor het indienen van een vergunbare aanvraag.
7. We bevorderen de toepassing van nieuwe stalsystemen door inzet op voorlopige emissiefactoren en green deals.
8. Bedrijven die per 1 januari 2022 stoppen, hoeven onder voorwaarden geen vergunning aan te vragen.
9. Bedrijven die per uiterlijk 1 januari 2024 stoppen, hoeven onder aanvullende voorwaarden geen vergunning aan te vragen.
10. We passen de stalderingsregeling aan om een afname van de stikstofuitstoot te borgen.
11. We verlagen de stalderingswaarde bij herbestemming om sloop van lege stallen te bevorderen.

In de Statenmededeling van 18 juni (met kenmerk PS: 4543203) is een nadere uitleg gegeven van de meeste aanvullende afspraken in het bestuursakkoord, die veelal ook nog een besluit vragen van Provinciale Staten in het najaar 2019. In de Statenmededeling van 9 juli 2019 (met kenmerk PS: 4554413) over de PAS uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 spreken GS over het (éénmalig) verlengen voor het indienen van een ontvankelijke aanvraag van 1 januari 2020 naar 1 april 2020 vanwege het tijdelijk niet kunnen toepassen van het rekenmodel Aerius.

BIJLAGE 3: Samenvatting relevante ontwikkelingen voor de transitie van de veehouderij en de gevolgen over 3 jaar

Ontwikkeling	doel	realisatie	Extra werkzaamheden	Inschatting van extra uren
Landelijk:				
Besluit emissiearme huisvesting en Stoppersregeling	Stallen aanpassen naar emissiearm of stoppen met activiteit varkenshouderij of pluimveehouderij	1-1-2020	Vergunningen Wabo	3.000
			Mer-beoordelingen	1.125
			Intrekkingen Wabo	12.000
			Vergunningen Wnb	3.800
			Intrekkingen Wnb	9.500
			Ontheffingen Wnb	1.125
			Totaal	**30.550**
Warme sanering varkenshouderij	Verbeteren kwaliteit leefomgeving in gebieden met hoge vee dichtheid door vrijwillige sanering en verduurzaming van blijvende veehouderijen	31-12-2020	Beoordeling vergunning & milieukundige beoordeling wijziging bestemmingsplan	960
			Intrekkingen Wabo	1.600
			Intrekking Wnb	1.900
			Ontheffingen Wnb	225
			Totaal	**4.685**
Provinciaal:				
Verordening natuurbescherming	Vermindering van de stikstofuitstoot op Natura 2000-gebieden	1-1-2022	Vergunningen / meldingen Wabo	90.000
			Mer-beoordelingen	33.750
			Vergunningen Wnb	114.000
			Totaal	**237.750**
Project intensivering Toezicht Veehouderijen	Uniforme inspecties van veehouderijen	31-12-2021	Vergunningen / meldingen Wabo	3.750
			Mer-beoordelingen	1.410
			Vergunningen Wnb	4.750
			Totaal	**9.910**
Raakvlakken:				
Verordening ruimte 2017	Behoud en bevordering van de ruimtelijke kwaliteit	doorlopend	beoordeling achtergrondbelasting geur / fijn stof	1.050 (per jaar)
VAB - beleid	Sloop, hergebruik of functieverandering vrijkomende agrarische bebouwing met oog op vitaliteit buitengebied	doorlopend	milieukundige beoordeling VAB-locatie	750 (per jaar)
Actualisatie vanwege BBT	Stallen van grotere veehouderijen zijn uitgerust met de best beschikbare technieken om verontreiniging te beperken	21-02-2021	Aanschrijvingen BBT	2.550
			Actualisatie BBT	5.600
			Totaal	**8.150**

De vier belangrijkste ontwikkelingen zorgen dus voor extra werkzaamheden die overeenkomen met **282.895 uur** over een periode van 3 jaar. Gemiddeld komt dat overeen met circa 72 fte elk jaar voor de periode 2020-2022.

BIJLAGE 4: startnotitie met de duiding van de ontwikkelingen van de veehouderij

Startnotitie Ontwikkelingen Brabantse Veehouderij

Wat komt er in de jaren 2019-2023 aan extra VTH-taken af op omgevingsdiensten?

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT
odbn Omgevingsdienst Brabant Noord

Vertrekpunt Taskforce, augustus 2019

Inhoudsopgave

INHOUD

1	**Inleiding**	**3**
2	**Overzicht relevante ontwikkelingen en gevolgen**	**8**
2.1	Belangrijkste ontwikkelingen en hun gevolgen	8
2.2	Benodigde capaciteit bij relevante ontwikkelingen	9
2.3	Overige ontwikkelingen	10
2.4	Consequenties	11
3	**Toelichting ontwikkelingen en verantwoording capaciteit**	**12**
3.1	Besluit emissiearme huisvesting en Actieplan ammoniak en stoppersmaatregelen	13
3.2	Warme sanering varkenshouderij	15
3.3	Verordening natuurbescherming	17
3.4	Project intensivering Toezicht Veehouderijen	19
3.5	Actualisatie in verband met BBT	20
3.6	Verordening ruimte	22
3.7	VAB-beleid	22
4	**Overige ontwikkelingen**	**24**
4.1	Actuele landelijke ontwikkelingen (tot 31-12-2024)	24
4.2	Regionale ontwikkelingen (tot 31-12-2024)	25
4.3	Toekomstige landelijke ontwikkelingen	28
4.4	Autonome ontwikkeling	29
5	**Tijdlijn ontwikkelingen voor de veehouderijsector**	**31**

1 INLEIDING

De provincie Noord-Brabant is een dichtbevolkte provincie en tevens de provincie met de meeste (intensieve) veehouderijen in Nederland. Dat zet het woon- en leefklimaat onder druk. Voor provincie en gemeenten was dat aanleiding voor aanvullend beleid op de landelijke regelgeving voor veehouderijen, zoals de gemeentelijke geurverordeningen en de provinciale verordeningen ruimte en natuurbescherming. Vooral de Verordening natuurbescherming van juni 2017 was richtinggevend in de Versnelling Transitie Veehouderij (VTV) en bevat duidelijke datums om deze versnelling te realiseren.

In deze startnotitie geven de omgevingsdiensten gezamenlijk een zo goed mogelijk beeld van de ontwikkelingen in de Brabantse veehouderij en een inschatting van de gevolgen voor de overheden. Het gaat hierbij voor de overheden om de extra VTH-taken boven op de autonome ontwikkelingen en de reguliere VTH-taken (huidige inzet).

Hoofdstuk indeling
Het hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de relevante ontwikkelingen op het gebied van VTH en gevolgen tot en met 2023. Hieruit volgt dat er voor de jaren 2019, 2020 en 2021 een capaciteitsvraagstuk opgelost moet worden. De achtergrondinformatie over de ontwikkelingen in de veehouderij en de gemaakte doorvertaling voor de uitvoeringspraktijk bij de lokale overheden in Brabant komt in hoofdstuk 3 aan bod. Hoofdstuk 4 gaat in op overige ontwikkelingen die de ontwikkelingen binnen de agrarische sector direct dan wel indirect raken. In hoofdstuk 5 zijn de (mogelijke) ontwikkelingen in een tijdlijn weergegeven.

Gesprekspartners
Veehouders zullen de komende periode dan ook belangrijke keuzes moeten maken over hun toekomst: stoppen, doorgaan, omschakelen of eventueel nog een andere optie. Welke keuzes zij ook maken, bij de vervolgstappen krijgen zij altijd met de overheden te maken: provincie, gemeenten en omgevingsdiensten. Daarmee komt de komende periode ook veel af op die overheden. Bij (de bestuurders van) deze overheden is behoefte aan meer inzicht in de extra VTH-taken en werkzaamheden en de daarmee gepaard gaande extra personele inzet en kosten. Om te komen tot een zo realistisch mogelijke inschatting van de ontwikkelingen en de gevolgen ervan voor de uitvoeringspraktijk, heeft afstemming plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de belangrijke partners in de provincie:

- de provincie Noord-Brabant als initiator van de VTV;
- een vertegenwoordiging van de gemeenten;
- de drie Brabantse omgevingsdiensten;
- de ODBN als uitvoerder voor de provincie van de vergunningverlening Wnb/Vnb;
- ZLTO als vertegenwoordiger van de veehouders (met ZLTO zijn uitsluitend de ontwikkelingen besproken, niet de gevolgen voor de overheden).

Recente ontwikkelingen
Bij het in beeld brengen van de ontwikkelingen voor de komende jaren de afgelopen maanden zijn er recente ontwikkelingen, die invloed hebben op de beeldvorming van de opdracht en de knelpunten. De laatste weken zijn vier ontwikkelingen belangrijk om te noemen waarbij de consequenties voor de transitie Veehouderij en het VTH domein kunnen wijzigen:

- Na de verkiezingen van 20 maart 2019 heeft de Provincie Noord-Brabant een nieuwe bestuursakkoord 2019-2023 'kiezen voor kwaliteit' – *voor de brabanders van nu en de toekomst.*
- De afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 29 mei 2019 op basis van de uitspraak van het Europese Hof van 7 november 2018 een uitspraak gedaan over de programmatische aanpak stikstof (PAS).
- De Eerste Kamer heeft 4 juni 2019 het wetsvoorstel Verwijdering asbest en asbesthoudende producten verworpen.
- Een mogelijke ontwikkeling waar nog geen duidelijkheid over is, zijn de aangespannen procedures van de ZLTO en het POV tegen het provinciaal landbouwbeleid dat op 7 juli 2017 van kracht is geworden. Dit kan grote gevolgen hebben voor de *Verordening ruimte* (Vr) en de *Verordening natuurbescherming* (Vnb).

Bestuursakkoord
Het bestuursakkoord geeft richting voor het VTH domein voor de komende jaren. In het Bestuursakkoord geeft de Provincie aan: "Om de kwaliteit van onze leefomgeving te verbeteren, zetten we het beleid voort om de uitstoot van schadelijke stoffen naar lucht, water en bodem terug te dringen. Het is van belang om de naleving van deze maatregelen te kunnen handhaven en de effecten van het beleid te kunnen monitoren. Om die reden zetten we de geïntensiveerde inspanningen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voort. Om de te verwachte piek in het aantal vergunningaanvragen voor stalaanpassingen in 2020 op te kunnen vangen, breiden wij tijdelijk de personele capaciteit uit. Ook het programma 'Intensivering toezicht veehouderij' zetten we voort. We ondersteunen gemeenten bij de uitvoering van de extra VTH-taken, mits die gemeenten het Bestand Veehouderij Bedrijven (BZV) actueel hebben en de BZV zichtbaar toepassen via de BZV-applicatie".

Tijdens de bestuurlijke informatiebijeenkomst op 3 juli zijn de volgende kernpunten door de Provincie benoemd:
- Besluiten over Versnelling Transitie Veehouderij 7 juli 2017 blijven van kracht;
- Maatwerk, mits afname ammoniakemissies worden gerealiseerd;
- Maatregel die leidt tot toename stikstofdepositie wordt binnen (deel)sector opgevangen;
- We leggen geen extra maatregelen op als doel wordt bereikt;
- We stellen middelen ter beschikking om de capaciteit tijdelijk uit te breiden voor de verwachte piek aan vergunningverlening Wet Natuurbescherming;
- Intensivering Toezicht veehouderijen zetten we door;
- We ondersteunen gemeenten, mits Bestand Veehouderijen (BZV) actueel is.

In het bestuursakkoord zijn afspraken op hoofdlijnen gemaakt op dit thema. In de nadere uitwerking van het bestuursakkoord zijn de volgende aanvullende afspraken gemaakt met elkaar:

1. We bevorderen deelname aan de warme sanering varkenshouderij mede door gerichte inzet van de Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte.

2. We vullen het instrumentarium aan met een regeling voor structuurversterking van de melkveehouderij (meer grond onder de melkveebedrijven) volgens de gedachte van kringlooplandbouw.
3. We onderzoeken de mogelijkheid van een uitzondering op de Verordening natuurbescherming voor stro (oisel) stallen.
4. Houders van vlees- en fokstieren krijgen een jaar uitstel van de data van de Verordening natuurbescherming.
5. Houders van geiten krijgen een jaar uitstel van de data van de Verordening natuurbescherming.
6. Houders van varkens en vleeskalveren die kiezen voor brongerichte technieken krijgen maximaal een half jaar uitstel voor het indienen van een vergunbare aanvraag.
7. We bevorderen de toepassing van nieuwe stalsystemen door inzet op voorlopige emissiefactoren en green deals.
8. Bedrijven die per 1 januari 2022 stoppen, hoeven onder voorwaarden geen vergunning aan te vragen.
9. Bedrijven die per uiterlijk 1 januari 2024 stoppen, hoeven onder aanvullende voorwaarden geen vergunning aan te vragen.
10. We passen de stalderingsregeling aan om een afname van de stikstofuitstoot te borgen.
11. We verlagen de stalderingswaarde bij herbestemming om sloop van lege stallen te bevorderen.

In de Statenmededeling van 18 juni (met kenmerk GS: 4528426 en PS: 4543203) is een nadere uitleg gegeven van de meeste aanvullende afspraken in het bestuursakkoord, die veelal ook nog een besluit vragen van Provinciale Staten in het najaar 2019. In de Statenmededeling van 9 juli 2019 (met kenmerk GS: 4543601 en PS: 4554413) over de PAS uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 spreekt GS over het (éénmalig) verlengen van het indienen van een ontvankelijke aanvraag van 1 januari 2020 naar 1 april 2020 vanwege het tijdelijk niet kunnen toepassen van het rekenmodel Aerius.

PAS uitspraak Raad van State 29 mei 2019
De Afdeling heeft het gebruik van het PAS als kader voor toestemmingsbesluiten verboden. Dat heeft direct gevolgen voor het vaststellen van plannen, projecten én voor vergunningverlening, als die kunnen leiden tot de uitstoot van stikstofoxiden of ammoniak. Vergunningen of plannen die 'onherroepelijk' zijn, zijn hierop uitgezonderd, voor zover er geen sprake is van het weiden van vee. Een besluit is onherroepelijk wanneer er geen beroep is ingesteld of wanneer de beroepen tegen het besluit in een beroepsprocedure door de rechter ongegrond zijn verklaard (en geen beroep meer mogelijk is). De herbeoordeling moet daarom plaatsvinden voor deze plannen of projecten, waarvan uit een AERIUS-berekening is gebleken dat de depositie:

- onder de drempelwaarde van 0,05 mol N/ha/jaar blijft, of onder de grenswaarde van ,1,00 mol N/ha/jaar (voor niet-melingsplichtige categorieën van initiatieven). De in het PAS gehanteerde drempelwaarden zijn volgens de Afdeling niet goed onderbouwd en mogen daarom niet langer worden gebruikt (zolang de onderbouwing niet is verbeterd), óf;

- binnen het PAS gemeld moest worden. Dit was het geval voor meldingsplichtige categorieën van initiatieven met een depositie groter dan 0,05 en kleiner dan of gelijk aan 1 mol N/ha/jaar, zolang er althans nog voldoende depositieruimte beschikbaar was, óf;
- groter is dan 1 mol N/ha/jaar (en dus binnen het PAS vergunningplicht) maar waarvan de vergunning nog niet onherroepelijk is. Dat is het geval wanneer tegen het besluit beroep is ingesteld.

De uitspraak heeft óók gevolgen voor het mogen beweiden en bemesten van gronden. Hiervoor gold tot voor kort een vrijstelling van de vergunningplicht. Als gevolg van de uitspraak moeten ook de gevolgen van deze activiteiten worden beoordeeld op mogelijke effecten voor Natura 2000-gebieden en moet hiervoor zo nodig een vergunning worden gevraagd. Ondanks de uitspraak is het (beperkt) mogelijk om plannen/projecten op korte termijn door te laten gaan. Uit herberekening van de stikstofdepositie, met een verbeterde versie van AERIUS die in de zomer wordt verwacht, moet dan blijken:

- dat er ook zonder drempelwaarde géén depositie wordt berekend, óf;
- dat door depositie van het initiatief de kritische depositiewaarden niet worden overschreden; dit is met name het geval wanneer de Natura 2000-gebieden weinig gevoelig zijn of wanneer de stikstofuitstoot uit andere bronnen relatief klein is, óf;
- dat door aanpassing van plannen of projecten de emissies van stikstofoxiden en/of ammoniak ten opzichte van een reeds verleende natuurtoestemming afnemen, waardoor effecten op Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten;
- andere mogelijkheden zijn:
  - ✓ onderzoeken van mogelijkheden om de uitstoot te verkleinen, bijvoorbeeld in voorschriften van plannen of door het stellen van scherpere emissie-eisen / bronmaatregelen;
  - ✓ onderzoeken van mogelijkheden om te 'salderen' met als doel de totale emissie per saldo niet te laten toenemen;
  - ✓ aantonen dat afdoende mitigerende maatregelen worden getroffen om de gevolgen van de toename van de depositie tegen te gaan;
  - ✓ een ADC-procedure, voor plannen of projecten met 'significante effecten'. Er moet dan worden aangetoond dat alternatieven ontbreken, dat er sprake is van een 'dwingende reden van groot openbaar belang' en ook dat er eerst voldoende compensatie heeft plaatsgevonden.

Verwerpen asbestregelgeving Eerste Kamer

De Eerste Kamer heeft 4 juni het asbestdakenverbod verworpen. Er komt nu geen wettelijke grondslag voor het verbod en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat kan de invoeringsdatum van het asbestdakenverbod ook niet in een AMvB regelen: het verbod is van de baan. De staatssecretaris van IenW heeft laten weten na het zomerreces met betrokken partijen in gesprek te willen en voor het eind van dit jaar met een vervolgplan te komen. De VNG doet mee aan dit gesprek om met het Rijk te bepalen hoe gemeenten hun inwoners kunnen ondersteunen en faciliteren bij de sanering. Mogelijkheden zijn het

ongewijzigd blijven inzetten op de versnellingsaanpak, een lichte koersverandering en inzetten op stimulering, of geheel stoppen met de inzet. Op dit moment nemen we de extra werkzaamheden voor de uitvoering van de asbestregelgeving niet mee in deze analyse.

Afbakening
In deze notitie gaan we in hoofdstuk twee en drie in op de belangrijkste ontwikkelingen. Daarbij benoemen wij in eerste instantie de vier belangrijkste ontwikkelingen die de werkzaamheden van de omgevingsdiensten direct treffen in het kader van de Versnelling Transitie Veehouderij. Deze ontwikkelingen zijn ook uitgewerkt (in paragraaf 3.1 t/m 3.4) in extra taken en uren voor de omgevingsdiensten:

1. Besluit emissie arme huisvesting en Actieplan Ammoniak en stoppersmaatregelen
2. Warme sanering varkenshouderij
3. Verordening natuurbescherming
4. Project intensivering toezicht veehouderijen

Daarnaast zijn in deze notitie ook een aantal belangrijke agrarische ontwikkelingen geschetst (in paragraaf 3.5 t/m 3.7) die de bovengenoemde ontwikkelingen raken en zeker aandacht nodig hebben omdat dit ook (extra) werkzaamheden voor de komende drie jaar zijn voor de omgevingsdiensten, provincie en gemeenten:

- Verordening ruimte
- VAB beleid
- Actualisatie in verband met Best Beschikbare Technieken

Het betreft het globaal in beeld brengen van de te verwachten ontwikkelingen en gevolgen voor de VTH-uitvoering (inclusief specialistische en juridische ondersteuning). Dit gebeurt op basis van informatie van de omgevingsdiensten en hieraan gekoppelde inschattingen. Ondanks zorgvuldig gemaakte inschattingen en afstemming met deskundige en ervaren partijen, wordt erop gewezen dat de inschatting van de gevolgen een benadering blijft, die afhankelijk is van veel onzekerheden en aannames. En van ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van wet- en regelgeving, die nu nog niet zijn te voorzien. Er is uitgegaan van een periode tot en met 2023. Met de jaren wordt de onzekerheid echter steeds groter. Jaarlijkse actualisatie, dan wel periodieke actualisatie op grond van belangrijke ontwikkelingen is wenselijk.

2 OVERZICHT RELEVANTE ONTWIKKELINGEN EN GEVOLGEN

Tabel 1 geeft op hoofdlijnen de relevante ontwikkelingen en de gevolgen ervan voor de uitvoeringspraktijk in taken en uren. Het gaat hierbij om de relevante *wettelijke gevolgen* voor de overheden die voortkomen uit de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving alsmede beleid zoals nu bekend. De onderbouwing is terug te vinden in hoofdstuk 3.

Voor de omgevingsdiensten zijn de totalen in uren ingeschat, voor de provincie en individuele gemeenten ontbreekt hiervoor op dit moment in veel gevallen de detailinformatie. Daarom is voor deze per veehouderij of per ontwikkeling een aanname gedaan van de benodigde inzet.

2.1 Belangrijkste ontwikkelingen en hun gevolgen

Tabel 1: Samenvatting relevante ontwikkelingen en gevolgen

Ontwikkeling	doel	realisatie	werkzaamheden	uren
Landelijk:				
Besluit emissiearme huisvesting en Stoppersregeling	Stallen aanpassen naar emissiearm of stoppen met activiteit varkenshouderij of pluimveehouderij	1-1-2020	• vergunningen Wabo • m.e.r. • intrekking Wabo • vergunningen Wnb • intrekking Wnb • ontheffingen Wnb	3.000 1.125 12.000 3.800 9.500 1.125
Warme sanering	Verbeteren kwaliteit leefomgeving in gebieden met hoge veedichtheid door vrijwillige sanering en verduurzaming van blijvende veehouderijen	31-12-2020	• beoordeling vergunning & milieukundige beoordeling wijziging bestemmingsplan • intrekking Wabo • intrekking Wnb • ontheffingen Wnb	960 1.600 1.900 225
Provinciaal:				
Verordening natuurbescherming	Vermindering van de stikstofuitstoot op Natura 2000-gebieden	1—1-2022	• aanvragen/meldingen Wabo • m.e.r.-beoordelingen • vergunningen Wnb	90.000 33.750 114.000
Project intensivering Toezicht Veehouderijen	Uniforme inspecties van veehouderijen	31-12-2021	• aanvragen/meldingen Wabo • m.e.r.-beoordelingen • vergunningen Wnb	3.750 1.410 4.750
Raakvlakken:				
Verordening ruimte 2017	Behoud en bevordering van de ruimtelijke kwaliteit	doorlopend	• beoordeling achtergrondbelasting geur / fijn stof	1.050 (per jaar)
VAB - beleid	Sloop, hergebruik of functieverandering vrijkomende agrarische bebouwing met oog op vitaliteit buitengebied	doorlopend	• milieukundige beoordeling VAB-locatie	750 (per jaar)
Actualisatie vanwege de best beschikbare technieken (BBT)	Stallen van grotere veehouderijen zijn uitgerust met BBT om	21-02-2021	• aanschrijvingen BBT • actualisaties BBT	2.550 5.600

	verontreiniging te beperken			

2.2 Benodigde capaciteit bij relevante ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de noodzakelijke extra capaciteit per omgevingsdienst per jaar voor de vier belangrijkste ontwikkelingen: Besluit emissie arme huisvesting en Actieplan Ammoniak en stoppersmaatregelen, warme sanering varkenshouderij, Verordening natuurbescherming en het project intensivering toezicht veehouderijen. Uit de tabel volgt met name voor de jaren 2019, 2020 en 2021 de verwachting van een serieus personeelsvraagstuk. En gekoppeld hieraan financiële gevolgen voor de provincie en gemeenten.

Tabel 2: De toename van de uren VTH bij omgevingsdiensten als gevolg van de ontwikkelingen en de extra noodzakelijk capaciteit.

Jaartal/OD	Totaal benodigde VTH-uren	Afname (reguliere) VTH-uren	Extra noodzakelijke VTH-capaciteit
2020	**97.113 uur / 72 fte***	**36 fte**	**36 fte**
OMWB	12.439 uur / 9 fte	9	0 fte
ODBN Wabo	14.627 uur / 11 fte	9,75	1,25 fte
ODBN Wnb	55.063 uur / 41 fte	7,5	33,5 fte
ODZOB	14.983 uur / 11 fte	9,75	1,25 fte
2021	**123.867 uur / 92 fte**	**36 fte**	**56 fte**
OMWB	21.902 uur / 16,25 fte	9	7,25 fte
ODBN Wabo	25.621 uur / 19 fte	9,75	9,25 fte
ODBN Wnb	50.549 uur / 37,5 fte	7,5	30 fte
ODZOB	25.788 uur / 19,25 fte	9,75	9,5 fte
2022	**61.915 uur / 46 fte**	**36 fte**	**10 fte**
OMWB	9.663 uur / 7 fte	9	- 2 fte
ODBN Wabo	11.280 uur / 8,5 fte	9,75	-1,25 fte
ODBN Wnb	29.687 uur / 22 fte	7,5	14,5 fte
ODZOB	11.284 uur / 8,5 fte	9,75	-1,25 fte

** uitgaande van 1.350 productieve uren/jaar voor een volledige fte*

Deel extra werkzaamheden door Vnb schuiven ivm de PAS-uitspraak waarschijnlijk door van 2019 naar 2020. Nog grotere piek in 2020. Hierbij is in verdeling van de uren over 2019 en 2020 nu nog geen rekening mee gehouden.

De geraamde uren toezicht en handhaving komen boven op de huidige reguliere werkzaamheden. De geraamde uren vergunningverlening komen voor een groot gedeelte in plaats van de huidige reguliere werkzaamheden. Voor de huidige regulier capaciteit 'vergunningverlening veehouderij' wordt uitgegaan van een in totaal 48 fte/jaar. Hieronder de globale verdeling over de drie omgevingsdiensten. Dit is inclusief specialistische en juridische ondersteuning.

- OMWB Wabo Circa 12 fte
- ODBN Wabo Circa 13 fte
- ODBN Wnb Circa 10 fte
- ODZOB Wabo Circa 13 fte

Op basis van navraag en analyses bij de omgevingsdiensten, onder andere gebaseerd op informatie uit het project Intensivering Toezicht veehouderij (ITv) wordt er vanuit gegaan dat de reguliere werkzaamheden de komende jaren met circa 75% zullen afnemen. Dit betekent een afname van 36 fte/jaar en heeft er mee te maken dat bijvoorbeeld veehouders die een aanvraag in moeten dienen in verband met de Verordening natuurbescherming niet op korte termijn met een nog een aanvraag zullen komen voor andere ontwikkelingen. Dit wordt dan zoveel mogelijk direct meegenomen.

Het tekort zit voor het grootste gedeelte in de vergunningverlening (VV). Hiervoor zijn drie belangrijke redenen:

- De extra werkzaamheden zijn vooral het gevolg van veehouders die voor de toekomst keuzes moeten maken en voor deze nieuwe situaties van de lokale overheden vergunning nodig hebben (bouw, milieu, natuur, RO);
- De termijnen uit de Vnb zorgen voor de komende jaren voor veel extra aanvragen en meldingen Wabo en aanvragen en verklaringen van geen bedenkingen (vvgb's) Wnb;
- Een aanzienlijk deel van de extra noodzakelijke capaciteit voor toezicht en handhaving (T&H) is de afgelopen jaren al in het kader van het project ITv geworven. Hiermee is rekening gehouden bij de gedane inschattingen. Op die manier is T&H al 'beter voorbereid' op de nieuwe situatie.

2.3 Overige ontwikkelingen

Naast de ontwikkelingen die een grote capaciteitsclaim leggen, staan de sector nog ontwikkelingen te wachten die voor de lokale overheden op dit moment geen, beperkte of nog niet in te schatten gevolgen hebben. Dat zijn:

Landelijk:

- invoering Omgevingswet;
- strengere eisen ter voorkoming stalbranden;
- LNV-visie Omschakeling naar kringlooplandbouw;
- tegenvallend geurrendement gecombineerde luchtwassers;
- klimaatakkoord;
- schone-luchtakkoord;
- Maatlat Schoon erf
- fosfaatregelgeving melkveehouderijen
- fokverbod nertsen

Regionaal:

- gemeentelijke geurverordening
- veehouderij en volksgezondheid
- provinciaal mestbeleid
- provinciale milieuverordening
- verscherpt toezicht NVWA en RVO n.a.v. mestfraude

2.4 Consequenties

De belangrijkste consequenties als gevolg van de wettelijke en beleidsmatige ontwikkelingen zijn:

- Met name voor 2020 wordt een personeel VTH - capaciteitsvraagstuk verwacht. En gekoppeld hieraan financiële gevolgen voor de provincie en gemeenten.
- Na de piek zal de noodzakelijke VTH-capaciteit waarschijnlijk afnemen tot uiteindelijk onder het huidige niveau doordat veel veehouderijen hun vergunningen op orde hebben en daarnaast veel veehouderijen de komende jaren zullen stoppen.
- De ervaring van de laatste jaren is dat de extra noodzakelijke personele capaciteit in de huidige arbeidsmarkt moeilijk te krijgen is. Dit geldt extra voor direct inzetbaar personeel met toereikende kennis en ervaring, en zeker als het werk slechts van tijdelijke aard zal zijn.
- Daarom moeten keuzes worden gemaakt hoe de komende jaren met dit vraagstuk om te gaan.

Met 'dit vraagstuk' hebben we het onder andere over:

- niet halen van milieudoelen op het gebied van onder andere geur en ammoniak;
- vertraging in de transitie van de veehouderij in Brabant;
- niet nakomen van Europese, landelijke en/of provinciale regelgeving;
- niet nakomen van wettelijke proceduretermijnen en risico ingebrekestelling;
- oneerlijke concurrentie van enerzijds veehouders die voldoen aan nieuwe regelgeving ten opzichte van veehouders die niet voldoen;
- het voorgaande gaat ten kosten van het vertrouwen in de overheden.

3 TOELICHTING ONTWIKKELINGEN EN VERANTWOORDING CAPACITEIT

In dit hoofdstuk worden de voor de Brabantse veehouderij meest relevant ingeschatte ontwikkelingen beschreven die de komende jaren van invloed zijn op de opgave van gemeenten, provincie en omgevingsdiensten. Deze ontwikkelingen betekenen dat de veehouders komende jaren stappen moeten ondernemen die vervolgens extra personele inzet nodig maken bij provincie, gemeenten, en omgevingsdiensten. De ontwikkelingen kunnen niet los van elkaar worden gezien.

In dit hoofdstuk benoemen wij in eerste instantie de vier belangrijkste ontwikkelingen die de werkzaamheden van de omgevingsdiensten direct treffen in het kader van de Versnelling Transitie Veehouderij. Deze ontwikkelingen zijn ook uitgewerkt (in paragraaf 3.1 t/m 3.4) in extra taken en uren voor de omgevingsdiensten:

1. Besluit emissie arme huisvesting en Actieplan Ammoniak en stoppersmaatregelen
2. Warme sanering varkenshouderij
3. Verordening natuurbescherming
4. Project intensivering toezicht veehouderijen

Daarnaast zijn in dit hoofdstuk ook een aantal belangrijke agrarische ontwikkelingen geschetst (in paragraaf 3.5 t/m 3.7) die de bovengenoemde ontwikkelingen raken en zeker aandacht nodig hebben omdat dit ook (extra) werkzaamheden voor de komende drie jaar zijn voor de omgevingsdiensten, provincie en gemeenten:

5. Verordening ruimte
6. VAB beleid
7. Actualisatie in verband met Best Beschikbare Technieken

Bij veehouderijen vinden regelmatig ontwikkelingen plaats die slechts gedeeltelijk te maken hebben met het landelijk en regionaal beleid. Denk aan schaalvergroting en innovatieve ontwikkelingen ter verbetering van het bedrijfsresultaat. Maar ook stoppen in verband met leeftijd. Deze autonome ontwikkelingen betekenen voor de provincie, gemeenten en omgevingsdiensten reguliere, jaarlijks terugkomende VTH-taken op het gebied van milieu, water, natuur en ruimtelijke ordening. Naast en in plaats van deze reguliere werkzaamheden is het de verwachting dat door de landelijke en regionale regelgeving de komende jaren extra taken op hun af komen. De belangrijkste ontwikkelingen worden in dit hoofdstuk vertaald naar de te verwachten extra werkzaamheden in de VTH-uitvoeringspraktijk bij lokale overheden.
Extra werkzaamheden zijn onder andere meer vergunningen en intrekkingen Wabo en Wnb in verband met de Vnb, maar ook beoordelingen BZV en staldering en het voeren van 'keukentafelgesprekken'. De extra taken hebben vaak weer een onderlinge relatie met elkaar.
Op basis van het aantal veehouderijen per regio wordt bij de verdeling van de uren over de drie omgevingsdiensten uitgegaan van een standaard verdeling 30% voor de OMWB en elk 35% voor de ODBN en ODZOB. Bij de Warme Sanering Varkenshouderij is hier een uitzondering op gemaakt (zie de toelichting in de betreffende paragraaf).

3.1 Besluit emissiearme huisvesting en Actieplan ammoniak en stoppersmaatregelen

Veehouderijen (varkens en pluimvee) moeten op grond van het Behv en de stoppersregeling uiterlijk 01-01-2020 gestopt zijn of hun stallen emissiearm hebben aangepast aan het besluit. Voor het stoppen of aanpassen van stallen moeten procedures worden doorlopen op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwen, milieu en/of natuurbescherming (onder andere gebiedsbescherming, soortenbescherming en houtopstanden).

Controle op stoppers maakt onderdeel uit van het ITv project. Veel stoppers staan in het programma van 2020 op de te bezoeken bedrijvenlijst of zijn recent bezocht. Enkel bij de OMWB kan hier sprake zijn van extra benodigde inzet. Dit gezien binnen OMWB gebied er sprake is van 12 niet-deelnemende gemeenten aan het ITv-project, welke vrij staan controles op stoppers extra aan te melden in de werkprogramma's. Dit kan zodoende nog extra werklast opleveren voor de OMWB, waarbij er nog wel sprake kan zijn van winst bij een mogelijke wijziging van het proces m.b.t. toezicht hiertoe.

Op basis van informatie van de provincie Noord-Brabant en de bij de omgevingsdiensten beschikbare gegevens wordt er vanuit gegaan dat in heel Brabant zich in het verleden ongeveer 950 veehouderijen met pluimvee of varkens hebben gemeld voor de stoppersregeling. Ongeveer 250 veehouderijen zijn inmiddels gestopt en hiervan is de vergunning of melding 'ingetrokken'. Ruim 100 veehouderijen hebben een vergunningaanvraag ingediend om door te gaan. Deze moeten voldoen aan het Behv. Resteren ongeveer 600 veehouderijen waarvan niet bekend is of zij gaan stoppen of doorgaan. Bij de planning in het kader van het project ITv is hier dus al rekening mee gehouden

Gevolgen voor T&H Wabo provincie en gemeenten:
Afhankelijk van de mandatering naar de omgevingsdienst leveren de controles ook werk op voor de gemeenten en provincie. Met name als bij een controle wordt geconstateerd dat een bedrijf nog niet is gestopt. Als zaken niet volledig zijn gemandateerd, wordt in die gevallen uitgegaan van 4 uur per veehouderij. Bij volledige mandatering en bij gestopte veehouderijen wordt in het kader van toezicht en handhaving voor de provincie en gemeenten niet uitgegaan van relevante extra werkzaamheden.

Gevolgen voor VV Wabo omgevingsdiensten
In principe zouden alle gemelde stoppers per 1 januari 2020 gestopt moeten zijn. De aanname is dat 500 veehouderijen stoppen en dat 100 veehouderijen naar aanleiding van de extra controles aangeven alsnog door te willen gaan. Dit betekent voor 2019/2020 dat:

- 100 vergunningaanvragen/meldingen moeten worden behandeld, en
- 500 vergunningen/meldingen moeten worden ingetrokken.

Gemiddeld wordt uitgegaan van 30 uur per vergunning of melding per veehouderij (85% meldingen – al dan niet met OBM – en 15% aanvragen, gemiddeld 24 uur per beoordeling melding en 60 uur per beoordeling vergunningaanvraag). Aangenomen wordt dat in 75% van de gevallen een (vormvrije) m.e.r-beoordeling aan de orde zal zijn. Uitgegaan wordt van 15 uur per beoordeling. Gemiddeld wordt uitgegaan van 24 uur per intrekking per veehouderij: 16 uur per intrekking, en nogmaals 16 uur bij 50% intrekkingenbezwaren aangezien naar verwachting veel bedrijven hun rechten zullen willen behouden.

Gevolgen voor vergunningverlening omgevingsdiensten voor 2019/2020

- Vergunningen/meldingen:

- OMWB, 30 extra vergunningaanvragen/meldingen	Circa 900 uur
- ODBN, 35 extra vergunningaanvragen/meldingen	Circa 1.050 uur
- ODZOB, 35 extra vergunningaanvragen/meldingen	Circa 1.050 uur
- Totaal in Brabant, 100 extra vergunningen/meldingen	Circa 3.000 uur

- M.e.r.-beoordelingen:

- OMWB, 23 m.e.r.-beoordelingen	Circa 345 uur
- ODBN, 26 m.e.r.-beoordelingen	Circa 390 uur
- ODZOB, 26 m.e.r.-beoordelingen	Circa 390 uur
- Totaal in Brabant, 75 m.e.r.-beoordelingen	Circa 1.125 uur

- Intrekkingen:

- OMWB, 150 extra intrekkingen/meldingen	Circa 3.600 uur
- ODBN, 175 extra intrekkingen/meldingen	Circa 4.200 uur
- ODZOB, 175 extra intrekkingen/meldingen	Circa 4.200 uur
- Totaal in Brabant, 500 extra	Circa 12.000 uur

Gevolgen voor vergunningverlening Wabo provincie en gemeenten:
Afhankelijk van de mandatering wordt uitgegaan van gemiddeld 5 uur per veehouderij. Voor de bestemmingsplanwijzigingen wordt uitgegaan van gemiddeld 40 uur per veehouderij. Dit is ook afhankelijk van of er sprake is van een individuele procedure, dan wel dat meerdere wijzigingen gezamenlijk worden verwerkt.

Gevolgen voor vergunningverlening Wnb ODBN
Zoals eerder aangegeven, zouden in principe alle gemelde stoppers per 1 januari 2020 gestopt moeten zijn. Aangenomen wordt dat 500 veehouderijen stoppen en dat toch nog 100 veehouderijen doorgaan. Verder wordt aangenomen dat van de helft van de stoppers de vergunning moet worden ingetrokken. In 5% van de gevallen wordt verwacht dat daarnaast ook een ontheffing voor soortenbescherming nodig is. Dit betekent voor 2019/2020 dat:

- 100 vergunningaanvragen Wnb/vvgb's Natura 2000 moeten worden behandeld, en
- 250 vergunningen Natura 2000 moeten worden ingetrokken, en
- 25 ontheffingen soortenbescherming moeten worden behandeld.

Gemiddeld wordt uitgegaan van 38 uur per vergunning, vvgb of intrekking per veehouderij, en 45 uur voor een ontheffing. Omdat de vergunningverlening Wnb vanuit de provincie volledig bij de ODBN is neergelegd, resulteert dit in de volgende aanname voor extra ODBN-inzet VV voor 2019/2020:

- ODBN, 100 extra vergunningaanvragen/vvgb's	Circa 3.800 uur
- ODBN, 250 extra intrekkingen	Circa 9.500 uur
- ODBN, 25 extra ontheffingen	Circa 1.125 uur

3.2 Warme sanering varkenshouderij

Het Rijk heeft in het regeerakkoord 200 miljoen euro beschikbaar gesteld voor een vrijwillige Warme Sanering Varkenshouderij (ook wel Saneringsregeling Varkenshouderij: SRV). Deze SRV geldt in gebieden met een hoge vee dichtheid (de concentratiegebieden als aangegeven in bijlage I bij de Meststoffenwet, zie afbeelding). Met als doel de kwaliteit van de leefomgeving in deze gebieden te verbeteren. In combinatie met de sanering wordt een stimuleringsprogramma voor verduurzaming van blijvende veehouderijen uitgevoerd. Voor de daadwerkelijke sanering is 120 miljoen euro beschikbaar, voor innovatie en verduurzaming is 60 miljoen euro beschikbaar. De overige 20 miljoen zijn gereserveerd voor voorbereidings- en uitvoeringskosten.

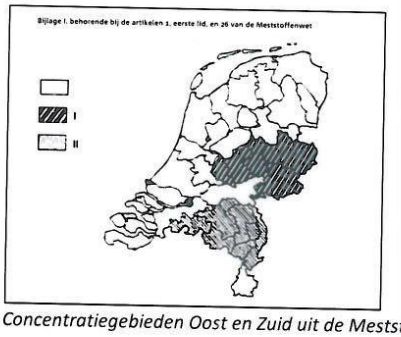

Concentratiegebieden Oost en Zuid uit de Meststoffenwet

Het wegnemen van geurknelpunten is een belangrijk criterium of een varkenshouder voor sanering in aanmerking komt. De verwachting is dan ook dat een substantieel deel van de te saneren varkenshouderijen uit Brabant komt. Een varkenshouder moet, als hij in aanmerking komt voor sanering, een afweging maken of hij hier ook daadwerkelijk gebruik van wil maken. Vervolgens worden de hiervoor noodzakelijke stappen in gang gezet.
Als een varkenshouder zich aanmeldt voor de SRV, dan betekent dit ook extra werkzaamheden voor de provincie, gemeenten en omgevingsdiensten. Allereerst zal de geurscore in het kader van de SRV beoordeeld moeten worden. Waarschijnlijk gebeurt dit in opdracht van het Rijk door een extern bureau . Als een varkenshouder vervolgens in aanmerking komt voor sanering, dan moeten de bestemming en vergunningen worden aangepast en/of ingetrokken.

Voor de SRV is 120 miljoen euro van het Rijk beschikbaar. Geraamd wordt dat met deze middelen zo'n 200 varkenshouderijen gesaneerd kunnen worden in de concentratiegebieden Oost-Brabant, Noord-Limburg, Gelderse Vallei en Oost Gelderland-Overijssel.
Aangenomen wordt dat circa 100 varkenshouders uit Brabant deelnemen. Per bedrijf moet in 2019/2020 de vergunning of melding worden 'ingetrokken' (over het algemeen door de omgevingsdienst) en de herbestemmingen worden beoordeeld (over het algemeen door de gemeente). De verwachting is dat ook veel varkenshouders vooraf advies opvragen bij de gemeente (en in het verlengde daarvan bij de omgevingsdiensten) of ze op basis van hun geurscore een kans maken in aanmerking te komen voor de SRV en wat de mogelijkheden en beperkingen zijn bij beëindiging van de varkenshouderij. Op basis van de u beschikbare gegevens uit indicatieve bepalingen van de geurscores SRV wordt er vanuit gegaan dat in de ODZOB-regio relatief veel varkenshouderijen in aanmerking zullen komen voor subsidie uit

de SRV. Daarom is hier afgeweken van de standaardverdeling OMWB-ODBN-ODZOB van 30-35-35% en gekozen voor de verdeling 20-30-50%.

Gevolgen voor vergunningverlening omgevingsdiensten

- Advisering vooraf

De aanname is dat in 2019 ongeveer 80 varkenshouders vooraf een advies opvragen. Bij de advisering wordt ingegaan op de bepaling van de vigerende vergunningsituatie en een milieukundige beoordeling van een bestemmingsplanwijziging. Eventueel kan een bedrijfsbezoek noodzakelijk zijn. Gemiddeld wordt uitgegaan van 12 uur per advisering (*beoordeling vergunningsituatie 4 uur, milieukundige beoordeling voor wijziging bestemmingsplan 8 uur).*

Dit resulteert in de volgende aanname voor extra inzet VV voor 2019:

- OMWB, 16 adviesaanvragen	Circa 192 uur
- ODBN, 24 adviesaanvragen	Circa 288 uur
- ODZOB, 40 adviesaanvragen	Circa 480 uur
- Totaal in Brabant, 80	Circa 960 uur

- Intrekkingen in verband met de SRV

De aanname is dat ongeveer 100 varkenshouders deel zullen nemen aan de SRV en ook een zodanig hoge score hebben dat ze voor subsidie in aanmerking komen. Van deze bedrijven moet de vergunning of melding worden ingetrokken. Gemiddeld wordt uitgegaan van 16 uur per intrekking: intrekking vergunning of melding, bezwaar op intrekking ligt niet voor de hand bij een vrijwillige regeling; eventueel kan een bedrijfsbezoek noodzakelijk zijn om de vergunning situatie te beoordelen.

Dit resulteert in de volgende aanname voor extra inzet VV voor 2019 en 2020:

- OMWB, 20 intrekkingen	Circa 320 uur
- ODBN, 30 intrekkingen	Circa 480 uur
- ODZOB, 50 intrekkingen	Circa 800 uur
- Totaal in Brabant, 100	Circa 1.600 uur

Gevolgen voor provincie en gemeenten

Afhankelijk van de mandatering wordt uitgegaan van gemiddeld 5 uur per veehouderij. Voor de bestemmingsplanwijzigingen wordt uitgegaan van gemiddeld 40 uur per veehouderij.

Gevolgen voor vergunningverlening Wnb ODBN

Er wordt aangenomen dat ongeveer 100 varkenshouders deel zullen nemen aan de SRV en ook voor subsidie in aanmerking komen. Aangenomen wordt dat voor 50 van deze bedrijven de vergunning moet worden ingetrokken, met gemiddeld 38 uur per intrekking. In 5% van de gevallen wordt verwacht dat daarnaast ook een ontheffing voor soortenbescherming nodig is, met gemiddeld 45 uur per procedure. Omdat de vergunningverlening Wnb vanuit de provincie volledig bij de ODBN is neergelegd, resulteert dit in de volgende aanname voor extra ODBN-inzet VV voor 2019/2020:

- ODBN, 50 extra intrekkingen	Circa 1.900 uur
- ODBN, 5 extra ontheffingen soortenbescherming	Circa 225 uur

3.3 Verordening natuurbescherming

In de Vnb zijn regels opgenomen voor vermindering van de stikstofuitstoot op Natura 2000-gebieden in Brabant. Met ingang van 19 juli 2017 is onder andere de termijn waarbij bedrijven dienen te voldoen aan bijlage 2 van de Vnb aangepast. De wijziging houdt in dat met ingang van 1 januari 2020 geen huisvestingssystemen meer zijn toegepast die:

a) niet voldoen aan bijlage 2 van de Vnb, én;
b) langer dan 20 jaar (voor de hoofdcategorie runderen) en 15 jaar (voor alle andere diercategorieën) geleden een omgevingsvergunning, onderdeel milieu onherroepelijk is geworden of een melding ingevolge het Activiteitenbesluit is ingediend.

In afwijking van bovenstaand geldt niet 1 januari 2020, maar 1 januari 2022 als het een huisvestingssysteem betreft dat behoort tot een inrichting die in geheel reeds voldeed aan de eisen van het *Besluit emissiearme huisvesting* én waarbij voor het nieuw toe te passen huisvestingssysteem uiterlijk op 1 januari 2020 een ontvankelijke en vergunbare aanvraag voor een omgevingsvergunning, onderdeel milieu of een melding ingevolge het Activiteitenbesluit is ingediend. In de Statenmededeling van 9 juli 2019 (met kenmerk GS: 4543601 en PS: 4554413) over de PAS uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 spreekt GS over het (éénmalig) verlengen van het indienen van een ontvankelijke aanvraag van 1 januari 2020 naar 1 april 2020 vanwege het tijdelijk niet kunnen toepassen van het rekenmodel Aerius.

Op dit moment is het beeld dat er wel al extra aanvragen Wnb binnenkomen, maar dat anderzijds ook nog veel veehouders wachten met indienen van aanvragen. Hiervoor zijn een aantal redenen:

- De veehouder heeft nog geen keuze gemaakt voor de toekomst.
- De veehouder wacht op de uitkomsten van nog lopende procedures van de ZLTO en POV tegen de provinciale verordeningen.
- De veehouder wacht op de beschikbaarheid van goede nieuwe stalsystemen die aan de eisen uit de Vnb voldoen.
- De veehouder wacht het de actualisering van de PAS af na de uitspraak van de Raad van State. Deze uitspraak heeft namelijk grote gevolgen voor vergunningverlening Wnb omdat het toetsingskader (en het rekenmodel Aerius) verboden werd;
- De veehouder hoopte dat een nieuw provinciaal bestuur nog tot aanpassing van de Vnb leidt.

Het voorgaande betekent dat waarschijnlijk in het laatste kwartaal van 2019 er een grote hoeveelheid aan meldingen, aanvragen en verklaringen van geen bedenkingen (vvgb's) wordt ingediend. Veel veehouders moeten in verband met de Vnb voor 1 januari 2020 (of 1 april 2020) een aanvraag indienen. Over het algemeen betreft het aanvragen voor een omgevingsvergunning (Wabo) en voor een Wet natuurbeschermingsvergunning (Wnb). De beoordeling van de aanvragen en meldingen Wabo ligt bij de omgevingsdiensten. De beoordeling Wnb ligt bij de provincie, die deze taak bij de ODBN heeft neergelegd.

Als veehouders die willen stoppen voor 01-01-2022, in plaats van het moeten indienen van een vergunningaanvraag eventueel kunnen volstaan met een melding/intrekking per 01-01-2022, zou dit zou voor alle betrokkenen (veehouder, adviseur, provincie, gemeente en

omgevingsdienst) veel tijdwinst opleveren. De provincie onderzoekt de mogelijkheden hiervoor, maar het is op dit moment nog niet voldoende concreet om er al rekening mee te kunnen houden.

Gevolgen voor toezicht en handhaving Wnb omgevingsdiensten
De huidige Verordening wordt met het nieuwe coalitie-akkoord op enkele punten veranderd, zoals is aangegeven onder de recente ontwikkelingen bij de inleiding. Deze veranderingen worden op dit moment verder uitgewerkt. De gevolgen zijn op dit moment nog niet volledig in beeld en mede afhankelijk van vaststelling van de afspraken uit het bestuursakkoord door Provinciale Staten en het handelingsperspectief op de PAS uitspraak. Vooralsnog gaan we uit van de huidige lijn van het ITv traject. Dit betekent voor de WNB en Verordeningen enkel controle bij groep 4 bedrijven (bedrijven die een nieuwe melding of vergunning hebben ingediend-/ aangevraagd na 25 mei 2010). Dit vraagt geen capaciteitstoename, met uitzondering van natuurlijke toename van deze groep bedrijven. Hierbij wordt opgemerkt dat de inventarisatie van stalleeftijden die plaats vindt bij het ITV-traject niet compleet is na 3 jaar ITV uitvoering, aangezien alleen de groep 4 bedrijven en niet alle agrarische bedrijven hierop worden geïnventariseerd.

Gevolgen voor toezicht en handhaving provincie en gemeenten
Aangenomen wordt dat er voor provincie en gemeenten geen extra uren nodig zijn.

Gevolgen voor vergunningverlening Wabo omgevingsdiensten
Er is een toename te verwachten van het aantal vergunningsaanvragen en meldingen Wabo. Vooral omdat met tijdig aanvragen of melden er een uitstel van 2 jaar geldt om aan de emissie-eisen van de Vnb te voldoen. Uitgegaan wordt van 3.000 extra aanvragen of meldingen (60% van 5.000 veehouderijen).
Gemiddeld wordt uitgegaan van 30 uur per vergunning of melding per veehouderij (85% meldingen – al dan niet met OBM – en 15% aanvragen, gemiddeld 24 uur per beoordeling melding en 60 uur per beoordeling vergunningaanvraag).

Er vanuit gaande dat een beoordeling van een aanvraag of melding gemiddeld 30 uur kost, betekent dit voor de jaren 2019, 2020 en 2021:

- OMWB, 900 aanvragen/meldingen	Circa	27.000 uur
- ODBN, 1.050 aanvragen/meldingen	Circa	31.500 uur
- ODZOB, 1.050 aanvragen/meldingen	Circa	31.500 uur
- Totaal in Brabant, 3.000 aanvragen	Circa	90.000 uur

Aangenomen wordt dat 50% van de beoordelingen in 2020 plaatsvinden, en in 2019 en 2021 elk 25%. Een inschatting voor de jaren 2022 en verder is op dit moment nog niet te geven, Aangenomen wordt dat in 75% van de gevallen een (vormvrije) m.e.r-beoordeling aan de orde zal zijn. Uitgegaan wordt van 15 uur per beoordeling.

- OMWB, 675 m.e.r.-beoordelingen	Circa	10.125 uur
- ODBN, 787 m.e.r.-beoordelingen	Circa	11.805 uur
- ODZOB, 788 m.e.r.-beoordelingen	Circa	11.820 uur
- Totaal in Brabant, 2.250 m.e.r.-beoordelingen	Circa	33.750 uur

Aangenomen wordt dat 50% van de beoordelingen in 2020 plaatsvinden, en in 2019 en 2021 elk 25%.

Gevolgen voor vergunningverlening Wnb ODBN
Naast de te verwachten aanvragen en meldingen Wabo, zal er ook sprake zijn van een gelijke toename van het aantal Wnb-vergunningaanvragen en vvgb's.
Er vanuit gaande dat een beoordeling van een aanvraag of vvgb gemiddeld 38 uur kost, betekent dit voor de jaren 2019, 2020 en 2021:

- ODBN, 3.000 aanvragen/vvgb's Circa 114.000 uur

Omdat er voor de Wnb al een stijging van het aantal ingediende aanvragen wordt waargenomen, wordt aangenomen dat 40% van de beoordelingen in 2019, 35% in 2020 en 25% in 2021 plaatsvinden.

Gevolgen voor provincie en gemeenten:
Afhankelijk van de mandatering wordt uitgegaan van gemiddeld 5 uur per veehouderij.

3.4 Project intensivering Toezicht Veehouderijen

Vanaf 1 januari 2018 hebben de provincie en 45 van de 62 Brabantse gemeenten de inspecties van veehouderijen geïntensiveerd. Toezichthouders van de omgevingsdiensten controleren binnen 3 jaar op uniforme wijze alle veehouderijen in de gemeenten die deelnemen. Het project vergt veel extra toezicht en handhavingscapaciteit bij de omgevingsdiensten. En als vervolg hierop ook extra vergunningverleningscapaciteit door extra aanvragen en meldingen naar aanleiding van de uitgevoerde controles. Dit heeft vervolgens ook gevolgen voor de gemeenten en provincie. Voor toezicht en handhaving zijn voor aanvang van het project door het merendeel van de gemeenten extra middelen beschikbaar gesteld. Voor de vergunningverlening geldt dit niet en zijn (nog) geen afspraken gemaakt. Bij de controles speelt steeds vaker een sociale component doordat veel veehouders in de knel komen door landelijk en/of lokaal beleid.

Gevolgen voor toezicht en handhaving omgevingsdiensten
De planning is op dit moment nog dat het ITv-project per 1 januari 2021 wordt afgerond. Binnen de deelnemende gemeenten zijn dan alle veehouderijen in de laatste drie jaren bezocht. De benodigde toezicht en handhavingscapaciteit voor dit project is voorafgaande aan het project door de deelnemende gemeenten gereserveerd.

Gevolgen voor vergunningverlening Wabo omgevingsdiensten
Er is een toename te verwachten van het aantal vergunningsaanvragen en meldingen Wabo. Een gedeelte van deze aanvragen en meldingen zijn ook al in het kader van eerdere ontwikkelingen opgevoerd. Uitgegaan wordt van in totaal 125 extra aanvragen in 2019, 2020 en 2021 (onder de aanname dat van de in totaal 5.000 controles, de helft heeft al plaatsgevonden, van resterende helft volgt in circa 5% een aanvraag of melding => 5% x 2.500 = 125). Gemiddeld wordt uitgegaan van 30 uur per vergunning of melding per veehouderij (85% meldingen – al dan niet met OBM – en 15% aanvragen, gemiddeld 24 uur per beoordeling melding en 60 uur per beoordeling vergunningaanvraag).

Er vanuit gaande dat een beoordeling van een aanvraag of melding gemiddeld 30 uur kost, betekent dit voor de jaren 2019, 2020 en 2021:

- OMWB, 37 aanvragen/meldingen Circa 1.110 uur
- ODBN, 44 aanvragen/meldingen Circa 1.320 uur
- ODZOB, 44 aanvragen/meldingen Circa 1.320 uur
- Totaal in Brabant, 125 Circa 3.750 uur

Aangenomen wordt dat 50% van de beoordelingen in 2020 plaatsvinden, en in 2019 en 2021 elk 25%.

Aangenomen wordt dat in 75% van de gevallen een (vormvrije) m.e.r-beoordelingen aan de orde zal zijn. Uitgegaan wordt van 15 uur per beoordeling.

- OMWB, 28 m.e.r.-beoordelingen Circa 420 uur
- ODBN, 33 m.e.r.-beoordelingen Circa 495 uur
- ODZOB, 33 m.e.r.-beoordelingen Circa 495 uur
- Totaal in Brabant, 94 beoordelingen Circa 1.410 uur

Aangenomen wordt dat 50% van de beoordelingen in 2020 plaatsvinden, en in 2019 en 2021 elk 25%.

Gevolgen voor vergunningverlening Wnb ODBN
Naast de te verwachten aanvragen en meldingen Wabo, zal er ook sprake zijn van een gelijke toename van het aantal Wnb-vergunningaanvragen en vvgb's.

Er vanuit gaande dat een beoordeling van een aanvraag of vvgb gemiddeld 38 uur kost, betekent dit voor de jaren 2019, 2020 en 2021:

- ODBN, 125 aanvragen/vvgb's Circa 4.750 uur

Aangenomen wordt dat 50% van de beoordelingen in 2020 plaatsvinden en in 2019 en 2021 elk 25%.

Gevolgen voor provincie en gemeenten
Afhankelijk van de mandatering wordt uitgegaan van gemiddeld 5 uur per veehouderij.

3.5 Actualisatie in verband met BBT

Op 21 februari 2017 zijn de BBT-conclusies (Best Beschikbare Technieken) op grond van de BREF intensieve pluimvee- en varkenshouderij 2017 gepubliceerd. Het doel is dat stallen van IPPC-bedrijven worden aangepast of uitgevoerd conform de in redelijkheid beschikbare en toepasbare stand der techniek, om zo verontreiniging zoveel mogelijk te beperken. IPPC staat voor Integrated Pollution Prevention and Control en het betreft over het algemeen de grotere intensieve veehouderijen: meer dan 750 plaatsen voorzeugen, 2.000 plaatsen voor vleesvarkens of 40.000 plaatsen voor pluimvee. Bestaande vergunningen van IPPC-bedrijven moeten binnen 4 jaar na 21 februari 2017 worden geactualiseerd. Stallen moeten hierop worden aangepast, hetgeen gevolgen heeft voor betreffende veehouders.

Voor de provincie, gemeenten en omgevingsdiensten is het van belang dat de actualisatie tijdig en uniform plaatsvindt. Het betekent in ieder geval extra werk. In Brabant zijn ongeveer 850 IPPC-veehouderijen actief. De meeste van deze veehouderijen hebben hun zaken redelijk tot goed op orde. Het is niet aannemelijk dat zij op korte termijn stoppen of

gebruik gaan maken van de SRV. Dit betekent dat we er vanuit kunnen gaan dat alle 850 IPPC-veehouderijen aan de EU-BBT-eisen moeten gaan voldoen. Bij lopende vergunningaanvragen worden de BBT-eisen al meegenomen. Aannemende dat het afgelopen anderhalf jaar ongeveer 150 vergunningen zijn verleend aan IPPC veehouderijen en deze nu voldoen aan de eisen, dan resteren 700-IPPC veehouderijen die de komende 2 jaar nog aan de eisen moeten gaan voldoen. De Richtlijn Industriële Emissies (RIE) legt de verantwoordelijkheid daarvoor bij het bevoegde gezag (gemeente of provincie). Van het bevoegde gezag wordt verwacht dat zij de vergunning ambtshalve aanpast aan de BBT-eisen. Dat kan, maar dan moet het bevoegd gezag voor de veehouder gaan bepalen welk stalsysteem of andere bedrijfsgerichte maatregel hij moet gaan toepassen. Dat is niet wenselijk. De veehouder kent de mogelijkheden op zijn bedrijf en bepaalt hoe hij aan de BBT-eisen wil gaan voldoen. Vanuit de redenering heeft het de voorkeur dat veehouders zelf met een plan van aanpak of vergunningaanvraag komen. Een gegeven is dat vroeg of laat alle IPPC-veehouderijen aan de beurt komen. Vangnet is de ambtshalve aanpassing van de vergunning.

In een minimale variant worden de vergunningen ambtshalve geactualiseerd, zonder overleg met de betrokken veehouders. Dit is echter niet wenselijk omdat er vaak meerdere mogelijkheden zijn om aan de eisen te voldoen. Bij de ambtshalve actualisatie kan geen rekening kan worden gehouden met de specifieke situatie op een bedrijf, hetgeen waarschijnlijk tot veel beroepsprocedures zal leiden. In het kader van het BPO-speerpunt Veehouderij wordt momenteel een plan van aanpak uitgewerkt om alle 850 veehouderijen middels een checklist aan te schrijven om aan te geven of ze voldoen aan de BBT-eisen en zo nee, op welke manier men dit alsnog wil realiseren. Deze lijn wordt vooralsnog overgenomen bij het inschatten van de gevolgen.

Gevolgen voor vergunningverlening omgevingsdiensten
Voor het aanschrijven en verwerken de reacties van de 850 IPPC-veehouderijen wordt uitgegaan van 3 uur per veehouderij (per veehouderij voor aanschrijven 1 uur en voor verwerken geretourneerde checklists 2 uur). Aangenomen wordt dat uiteindelijk de vergunningen van 350 veehouderijen ambtshalve moeten worden geactualiseerd en dat hier per bedrijf 16 uur voor nodig is. (Onder de aanname dat van de 700 IPPC-veehouderijen ongeveer de helft binnen nu en 2 jaar de vergunning moet aanpassen in verband met de Vnb of anderszins. Resteren nog 350 veehouderijen die van rechtswege moeten worden geactualiseerd.)
Dit resulteert in de volgende aanname voor extra inzet VV voor 2019:

- OMWB, 255 aanschrijvingen BBT	Circa	765 uur
- ODBN, 297 aanschrijvingen BBT	Circa	891 uur
- ODZOB, 298 aanschrijvingen BBT	Circa	894 uur
- Totaal Brabant, 850 aanschrijvingen	Circa	2.550 uur

Dit resulteert in de volgende aanname voor extra inzet VV voor de jaren 2019 en 2020:

- OMWB, 105 actualisaties BBT	Circa	1.680 uur
- ODBN, 122 actualisaties BBT	Circa	1.952 uur
- ODZOB, 123 actualisaties BBT	Circa	1.968 uur
- Totaal Brabant, 350 actualisaties	Circa	5.600 uur

Gevolgen voor provincie en gemeenten
Afhankelijk van de mandatering wordt uitgegaan van gemiddeld 5 uur per veehouderij.

3.6 Verordening ruimte

De provinciale *Verordening ruimte 2017* is gekoppeld aan het aspect bouwen. In de verordening zijn onder andere de volgende extra zaken geregeld waarmee veehouders rekening moeten houden:

- staldering: het doel is om verdere regionale concentratie van vee en nieuwe leegstand te voorkomen;
- achtergrond geur en fijnstof: het doel is om de maximale cumulatieve geurbelasting van veehouderijen te beperken;
- BZV: de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij is een instrument dat stuurt en stimuleert dat een veehouderij zorgvuldig is en daarmee goed past in de omgeving;
- mestbeleid: de veehouderij in Brabant heeft een mestoverschot. Er ontstaat meer mest dan op het land kan worden gebracht. De provincie heeft beleid voor de verwerking van het overschot (grootschalig dan wel kleinschalig). Voor de grootschalige verwerking is locatiebeleid opgenomen.

De uitvoering van de regelgeving uit de verordening ligt veelal bij de gemeenten. Een deel van de beoordelingen wordt als verzoektaak bij de omgevingsdiensten neergelegd.

Gevolgen voor vergunningverlening omgevingsdiensten
Afgelopen jaren is het aantal beoordelingen van het milieugedeelte uit de *Verordening ruimte* vrij beperkt geweest. Dit heeft te maken met het beperkte aantal ontwikkelingen in de veehouderijsector. In verband met de stappen die veel veehouders de komende jaren moeten zetten, is de aanname dat het aantal beoordelingen aantrekt tot circa 70 per jaar. Er vanuit gaande dat een beoordeling van de achtergrondbelasting geur/fijnstof en de BZV bij de afdelingen VV ligt en gemiddeld 15 uur kost, betekent dit per jaar:

- OMWB, 21 beoordelingen	Circa 315 uur
- ODBN, 24 beoordelingen	Circa 360 uur
- ODZOB, 25 beoordelingen	Circa 375 uur
- Totaal in Brabant, 70 beoordelingen	Circa 1.050 uur

Gevolgen voor provincie en gemeenten
Aangenomen wordt dat een beoordeling Verordening ruimte gemiddeld 40 uur per veehouderij zal kosten.

3.7 VAB-beleid

Het aantal lege stallen en schuren in Brabant groeit snel. Dat komt doordat agrarische ondernemers zijn gestopt, overwegen te stoppen of zich op andere bedrijfsactiviteiten willen gaan richten. Het gaat om grote aantallen locaties en oppervlaktes stallen . De provincie en gemeenten hebben beleid ten aanzien van deze Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB's). Dit beleid kan op onderdelen afwijken van elkaar. Naast de optie sloop regelt het beleid de mogelijkheden van hergebruik en functieverandering. Om zo de vitaliteit en de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van het buitengebied te behouden en vergroten. En verloedering en criminaliteit tegen te gaan. Veehouders kunnen hierbij ondersteuning krijgen van VABIMPULS. Deze helpt eigenaren bij het maken van keuzes over hun

vrijgekomen of vrijkomende agrarische bedrijfslocaties. Samen met een deskundige van VABIMPULS verkent de eigenaar de mogelijkheden om zijn stallen, schuren of locatie een tweede leven te geven. Ook sloop kan daarbij een overweging zijn.

De ruimtelijke beoordeling van de plannen van stoppende veehouders ligt over het algemeen bij de gemeenten. Al dan niet met ondersteuning van de omgevingsdiensten. Bij dit laatste kan gedacht worden aan de milieukundige beoordeling van een ontwikkeling en/of het intrekken van vergunningen.

Gevolgen voor provincie en gemeenten
Aangenomen wordt dat een VAB-beoordeling gemiddeld 40 uur per locatie zal kosten.

Gevolgen voor vergunningverlening omgevingsdiensten
Gemeenten kunnen bij de beoordeling van een VAB-locatie ervoor kiezen om milieukundig advies op te vragen bij de omgevingsdiensten. De verwachting voor de komende jaren is dat het aantal beoordelingen toeneemt door de transitie in de veehouderij (stoppen, andere activiteiten etc.). Uitgegaan wordt van een toename van circa 50 beoordelingen per jaar. Er vanuit gaande dat een milieukundige beoordeling gemiddeld 15 uur kost, betekent dit per jaar:

- OMWB, 15 beoordelingen — Circa 225 uur
- ODBN, 17 beoordelingen — Circa 255 uur
- ODZOB, 18 beoordelingen — Circa 270 uur
- Totaal in Brabant, 50 beoordelingen — Circa 750 uur

4 OVERIGE ONTWIKKELINGEN

4.1 Actuele landelijke ontwikkelingen (tot 31-12-2024)

Tegenvallend geurrendement gecombineerde luchtwassers
In 2018 is door de WUR (Wageningen University & Research) een rapport uitgebracht waaruit blijkt dat het geurverwijderingsrendement van gecombineerde luchtwassers aanmerkelijk lager is dan waar tot dan toe in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) vanuit is gegaan. Veehouders, omwonenden, provincies, gemeenten en omgevingsdiensten werden geconfronteerd met nieuwe geurknelpunten en bestaande knelpunten die onvoldoende zijn weggenomen.
Het WUR-rapport is reden geweest om de geuremissiefactoren in de Rgv hierop aan te passen. Veehouders in zwaar belaste of overbelaste gebieden worden hierdoor (meer) beperkt in hun uitbreidingsmogelijkheden. Dit kan ook aan de orde zijn voor woningbouw rond veehouderijen met gecombineerde luchtwassers.

Afgelopen jaren zijn veel vergunningen verleend, waarbij gerekend is met de oude, te gunstige geuremissiefactoren voor gecombineerde luchtwassers. Hierdoor zijn in veel gevallen nieuwe overbelaste geursituaties ontstaan. In april 2019 is het 'Adviesrapport Geur bekennen' van de Commissie geurhinder en veehouderij (ook wel Commissie Biesheuvel genoemd) uitgebracht. De verwachting vooraf was dat hierin ook ingegaan zou worden op te nemen maatregelen in situaties waar door de gecombineerde luchtwassers een overbelaste geursituatie is ontstaan. Dit is echter (nog) niet het geval. Het is daarom niet te verwachten dat het adviesrapport voor de korte termijn gevolgen zal hebben voor de veehouders die de afgelopen jaren gecombineerde luchtwassers hebben geplaatst.

- Op dit moment zijn geen concrete gevolgen te verwachten voor de provincie, gemeenten en omgevingsdiensten zijn. Mogelijk dat een voor de zomer te verwachten beleidsreactie hier nog verandering in brengt. Op dit moment is hier echter nog geen inzicht in.

Fosfaatregelgeving melkveehouderijen
Na het schrappen van het melkquotum in 2015 is de omvang van de melkveehouderij sterk gegroeid. Hierdoor is het productieplafond voor fosfaat overschreden. Om het aantal stuks melkvee te beperken en daarmee de overschrijding terug te draaien, geldt voor melkvee sinds 1 januari 2018 het stelsel van fosfaatrechten. Het doel van het stelsel is dat de productie van fosfaat onder het fosfaatplafond komt en blijft. Dit betekent dat veel melkveehouders in 2018 terug moesten in aantallen dieren, maar ook dat nieuw vergunde stallen nog niet zijn gebouwd of gebouwde stallen nog niet volledig worden benut. Als vergunde stallen (nog) niet zijn gerealiseerd, kan dit gevolgen hebben voor de gereserveerde stikstofruimte volgens het PAS.

De belemmeringen door de fosfaatregelgeving verdienen aandacht bij toezicht en handhaving door de omgevingsdiensten. Voor de Wabo zijn er afspraken gemaakt tussen de drie Brabantse omgevingsdiensten hoe om te gaan met nog niet gerealiseerde of nog niet volledig in gebruik genomen stallen.

Voor de Wnb kan na twee jaar intrekking van de vergunning aan de orde zijn. Hierover zijn tussen de provincies afspraken gemaakt ('Aanpak Tweejaarstermijn PAS'). Deze aanpak geldt niet alleen voor melkveebedrijven maar voor alle initiatieven.

- De algemene lijn op grond van het bovenstaande is dat stallen die niet zijn gebouwd en waarvoor ook de bestemming nog niet geregeld is voor intrekking in aanmerking komen. Onderbezetting leidt vooralsnog niet tot intrekking. Dit betekent dat er voor de komende jaren geen grote gevolgen te verwachten zijn voor de omgevingsdiensten, provincie en gemeenten.

Fokverbod nertsen

Vanaf 01-01-2024 geldt in Nederland een fokverbod voor nertsen. Nertsenhouders moeten de komende jaren een keuze maken over het vervolg op hun huidige activiteiten. Wordt een locatie geheel als bedrijf beëindigd, wordt deze voortgezet voor niet agrarische activiteiten of omgezet naar een ander landbouwbedrijf (al dan niet met vee)? Wat de keus ook wordt, men moet aan de slag om de wijzigingen te formaliseren. Procedures moeten worden doorlopen op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwen, milieu en/of natuurbescherming.
De keuze over het vervolg op het fokverbod voor de nertsenhouderij kan gevolgen hebben voor het werk van de provincie, gemeenten en omgevingsdiensten.

- Het aantal nertsenbedrijven in Brabant is relatief groot ten opzichte van de rest van Nederland, maar relatief beperkt ten opzichte van het totaal aantal veehouderijen. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat er geen relevante gevolgen zijn voor de provincie, gemeenten en omgevingsdiensten. Uitzondering hierop kunnen gemeenten zijn met verhoudingsgewijs veel nertsenbedrijven.

Verplichte sanering Asbestdaken

De Eerste Kamer heeft 4 juni het asbestdakenverbod verworpen. Er komt nu geen wettelijke grondslag voor het verbod en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat kan de invoeringsdatum van het asbestdakenverbod ook niet in een AMvB regelen: het verbod is van de baan. De staatssecretaris van IenW heeft laten weten na het zomerreces met betrokken partijen in gesprek te willen en voor het eind van dit jaar met een vervolgplan te komen. De VNG doet mee aan dit gesprek om met het Rijk te bepalen hoe gemeenten hun inwoners kunnen ondersteunen en faciliteren bij de sanering. Mogelijkheden zijn het ongewijzigd blijven inzetten op de versnellingsaanpak, een lichte koersverandering en inzetten op stimulering, of geheel stoppen met de inzet.Het verbod bepaalde dat uiterlijk 31-12-2024 alle asbestdaken verwijderd moeten zijn. Op veel stallen liggen op dit moment nog asbest golfplaten. Veehouders moesten deze de komende jaren dus verwijderen. Op basis van gegevens vanuit het BPO-speerpunt Asbestdaken wordt ingeschat dat tot 31-12-2024 nog bij circa 9.000 veehouderijen de asbestdaken van stallen moeten worden gesaneerd. Nu deze wetgeving zeer ongewis is, is deze ontwikkeling (slechts) opgenomen in dit hoofdstuk.

4.2 Regionale ontwikkelingen (tot 31-12-2024)

Gemeentelijke geurverordeningen

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is het toetsingskader voor het aspect geurhinder van dierenverblijven van veehouderijen. Aanvullend hierop hebben veel gemeenten in Brabant een gemeentelijke geurverordening vastgesteld, waarin vaak strengere geurnormen

worden gesteld. De geurverordeningen kunnen tot gevolg hebben dat door veehouders verdergaande geurmaatregelen moeten worden getroffen.
De geurverordeningen leiden voor de lokale overheden niet tot extra werkzaamheden. De toetsing gebeurt toch al in alle gevallen. Mogelijk dat op grond van het vervolg op het *Adviesrapport Geur bekennen* van de Commissie geurhinder en veehouderij in de toekomst actualisatie van de gemeentelijke geurverordeningen wenselijk c.q. noodzakelijk is.

- Op dit moment is nog onvoldoende bekend of actualisatie van geurverordeningen aan de orde zal zijn en wat hiervan de consequenties zijn voor provincie, gemeenten en omgevingsdiensten..

Versnelling Transitie Veehouderij (VTV)
De provincie heeft een ondersteuningsnetwerk ingericht om veehouders te helpen bij de keuze voor de toekomst. Een aantal gemeenten hebben dit ook opgezet voor de veehouders in hun gemeente. In dat kader vinden zogenaamde keukentafelgesprekken plaats en kunnen ondersteunende maatregelen worden aangeboden. Hier zit ook een duidelijk sociale kant aan bij veehouders die 'in de knel zitten'.
In nagenoeg alle gevallen geldt dat procedures moeten worden doorlopen op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwen, milieu en/of natuurbescherming voor intrekkingen, alternatieve invulling locaties en nieuwe aanvragen.

In verband met het streven van een veranderende verhoudingen burger-veehouder-adviseur-gemeente-provincie-OD zal meer communicatie met de omgeving en vaker vooroverleg tussen veehouder en omgeving plaatsvinden. Al dan niet onder de noemer van de 'dialoog'.
De provincie heeft de organisatie al ingericht voor de VTV. Voor de gemeenten hangen de gevolgen sterk af van het ambitieniveau op dit thema: wil de gemeente veehouders actief ondersteunen bij hun keuze op de zogenaamde rotonde, of vindt men dit een verantwoordelijkheid van de veehouders zelf en zet men vooral in op een faciliterende rol als veehouders met plannen bij de gemeente aankloppen?
De beoordeling van nieuwe plannen en/of het intrekken van bestemmingen en vergunningen ligt over het algemeen bij de provincie en gemeenten. En in het verlengde daarvan vaak ook (gedeeltelijk) bij de omgevingsdiensten. Dit komt bij de Verordening ruimte en Verordening natuurbescherming terug.

Ten aanzien van meer overleg in voorfase is het streven dat de extra inzet aan de voorkant teruggewonnen wordt door minder klachten, bezwaren en procedures.

- Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat dit urenneutraal blijft.

Veehouderij en volksgezondheid
In 2016 en 2017 zijn de resultaten van de onderzoeken Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO-I en VGO-II) uitgebracht. Eind 2018 is het eerste gedeelte van het VGO-III uitgebracht. Verder is in 2016 het rapport Emissies van endotoxine uit de veehouderij: emissiemetingen en verspreidingsmodellen gepubliceerd. Begin 2019 wordt het vervolg hierop verwacht, het RVG (Risicomodellering veehouderij en gezondheid: modellering van regionale endotoxineconcentraties en relaties met gezondheidseffecten).
Op basis van de hiervoor genoemde onderzoeken is door het Ondersteuningsteam Veehouderij en Volksgezondheid, onderdeel van het BPO-speerpunt Veehouderij, provincie

breed uitvoeringsbeleid opgesteld om volksgezondheid op een zorgvuldige manier te beoordelen bij ontwikkelingen van en rond veehouderijen. Dit levert in een aantal gevallen beperkingen op voor veehouders of voor ontwikkelingen in de buurt van veehouderijen.
De beoordeling van het onderdeel volksgezondheid in relatie tot veehouderijen ligt over het algemeen bij de gemeenten en omgevingsdiensten. Al dan niet met ondersteuning van de GGD.

- De beoordeling van het aspect volksgezondheid wordt al enkele jaren meegenomen in de beoordelingen van en rond veehouderijen. Aangenomen dat hier bovenop voor de komende jaren geen extra capaciteit nodig is.

Provinciaal mestbeleid
De veehouderij in Brabant heeft een mestoverschot. Er ontstaat meer mest dan op het land kan worden gebracht. Daarom wordt een deel van de mest verwerkt in mestverwerkingsinstallaties. Inwoners maken zich zorgen over onder andere geuroverlast en hun gezondheid als gevolg van de verwerkingsinstallaties . Daarom heeft de provincie een mestbeleid opgesteld. Onderdeel van het provinciaal mestbeleid zijn onder andere het locatiebeleid voor grootschalige mestverwerking en technische eisen aan de verwerkingsinstallaties.
De beoordeling van Wabo-aanvragen voor mestverwerkingsinstallaties ligt bij de drie omgevingsdiensten. Voor de Wnb ligt dit bij de ODBN. Toezicht en handhaving ligt voor zowel de Wabo als Wnb bij de drie omgevingsdiensten.
In verband met de gevoeligheden rond mestverwerkingsinstallaties kunnen individuele trajecten erg veel tijd kosten voor de betreffende gemeente en omgevingsdienst. Dit is echter een bestaand gegeven en heeft slechts beperkt met het provinciaal beleid te maken.

- Het is niet te verwachten dat het provinciaal mestbeleid tot relevante extra werkzaamheden zal leiden op het gebied van Wabo of Wnb bij de omgevingsdiensten, maar een individuele traject voor een mestverwerkingsinstallatie kan wel veel tijd kosten voor een gemeente. Dit kan per geval verschillen.

Provinciale milieuverordening (PMV)
Drinkwater in Brabant wordt gewonnen uit grondwater. Waterleidingbedrijven Brabant Water en Evides pompen dit grondwater op in 38 waterwingebieden. Grondwater is bacteriologisch betrouwbaar, de bodem beschermt het grondwater tegen verontreiniging en de bodem zorgt voor een natuurlijke zuivering.
Daarom is voor de drinkwaterproductie uit grondwater slechts een beperkte zuivering nodig. Om de plekken waar grondwater wordt gewonnen als bron voor drinkwater schoon te houden en te beschermen tegen verontreinigingen heeft de provincie beschermingszones vastgelegd in de PMV.
Binnen grondwaterbeschermingsgebieden moeten bodembedreigende activiteiten op grond van de PMV uiterlijk op 1 januari 2020 vloeistofdicht zijn uitgevoerd. Tot nu toe bestond er in het toezicht nog slechts beperkte aandacht hiervoor.

- Vanaf 1 januari 2020 zal hier op gehandhaafd moeten worden. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat de gevolgen voor provincie, gemeenten en omgevingsdiensten beperkt zijn.

Verscherpt toezicht vanuit de NVWA en RVO naar aanleiding van mestfraude
De NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) ziet samen met de RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) toe op de naleving van het mestbeleid van de overheid. Het beleid moet de bodem en het grond- en oppervlaktewater beschermen tegen de schadelijke gevolgen van overbemesting.
In 2018 zijn gevallen van mestfraude geconstateerd. Naar aanleiding hiervan zijn in Brabant afspraken gemaakt tussen de NVWA, de provincie en de omgevingsdiensten om elkaar via kennis- en informatie-uitwisseling en gezamenlijke acties ondersteuning te bieden bij het voorkomen van deze fraude. Vooralsnog zijn er voor de uitvoering geen concrete toezichtsprojecten gepland (stand van zaken april 2019).
Toezicht en handhaving op veehouderijen liggen veelal bij de omgevingsdiensten. De NVWA en de omgevingsdiensten streven ernaar regelmatig kennis en informatie uit te wisselen en voor elkaar een signalerende rol te vervullen ('oog-en-oor-functie'). Er zijn tot op heden geen afspraken voor concrete projecten en de benodigde capaciteit hiervoor.

- Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat de gevolgen voor provincie, gemeenten en omgevingsdiensten beperkt zijn.

4.3 Toekomstige landelijke ontwikkelingen

Een aantal voorzienbare toekomstige ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor het werk van de provincie, gemeenten en omgevingsdiensten. Per ontwikkeling wordt beschreven welke veranderingen zij mee kunnen brengen. De omvang van eventuele extra taken is echter nog niet aan te geven.

Omgevingswet
Met de *Omgevingswet* wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om bouwprojecten te starten. Naar verwachting treedt deze wet in 2021 in werking. De gewijzigde regelgeving zal gevolgen hebben voor veehouders en voor de lokale overheden. Voor de veehouderij zijn deze vergelijkbaar met die voor andere sectoren. Ze worden daarom in dit verband niet apart behandeld. De voorbereiding op de *Omgevingswet* vindt via een ander traject plaats.

Stalbranden
Sinds 2017 is er steeds meer beroering ontstaan over stalbranden en hiermee gepaard gaande grote aantallen dode varkens en kippen. Het probleem is landelijke opgepakt en kan de komende jaren leiden tot aanscherping van eisen voor bestaande en nieuwe stallen. Vooral ook vanuit de verzekeringsmaatschappijen. Te denken valt aan eisen voor elektrische installaties en compartimentering van stallen. Dit kan gevolgen hebben voor veehouders. Eventuele aanscherping van de eisen voor brandveiligheid kunnen gevolgen hebben voor het werk van de provincie, gemeenten en omgevingsdiensten.

LNV-visie omschakeling naar kringlooplandbouw
De Nederlandse landbouw is wereldwijd toonaangevend. Het is de ambitie van het kabinet deze positie te behouden, ook over 50 jaar. Tegelijkertijd staat Nederland voor een aantal grote maatschappelijke uitdagingen met betrekking tot bodem, biodiversiteit en klimaatakkoord. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden kiest minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) voor een omslag naar kringlooplandbouw in

2030. Bij kringlooplandbouw komt zo min mogelijk afval vrij, is de uitstoot van schadelijke stoffen zo klein mogelijk en worden grondstoffen en eindproducten met zo min mogelijk verliezen benut. Veehouders in Brabant zullen ook een keus moeten maken bij een omschakeling naar kringlooplandbouw. Initiatieven zoals 'Voedsel 1000' en de 'Verkenning Agrofood Brabant 2050' van Brabantadvies geven daarvoor al mogelijke richtingen.
Op dit moment zijn de wettelijke gevolgen in termen van vergunningverlening of veranderend toezicht voor de veehouderij nog niet beschikbaar.

Klimaatakkoord
In het ontwerp voor het Klimaatakkoord staan zeshonderd voorstellen met wat er in Nederland mogelijk is om de uitstoot van het broeikasgas CO2 te verminderen. De sector landbouw en landgebruik is hier een onderdeel ('tafel') van. Om in 2050 in de landbouw en met landgebruik klimaatneutraal te zijn moet er veel gebeuren. Op dit moment zijn de wettelijke gevolgen in termen van vergunningverlening of veranderend toezicht voor de veehouderij nog niet beschikbaar.

Schone Lucht Akkoord
Voor een verdere vermindering van gezondheidsrisico's als gevolg van luchtverontreiniging werken Rijk, provincies en gemeenten aan het Schone Lucht Akkoord (SLA). Het streven is om dit akkoord nog voor de zomer 2019 af te sluiten, waarbij onder andere afspraken worden gemaakt over de emissie van fijnstof uit pluimveehouderijen.

Maatlat Schoon Erf
Vanaf 1 januari 2018 is de Maatlat Schoon Erf van kracht. Hoofddoel is om investeringen te stimuleren die emissies naar bodem, grondwater en oppervlaktewater voorkomen uit mest, urine, compost, reinigingsmiddelen, gewasbescherming en veevoer. Vanuit de Europese *Kaderrichtlijn water* is het de bedoeling dat er in 2027 nul emissie is naar het oppervlaktewater. Boeren spelen daar een belangrijke rol in en worden gevraagd daarin te investeren.
Het *Activiteitenbesluit milieubeheer* schrijft voor dat bestaande voerkuilen met ingang van 1 januari 2027 moeten zijn voorzien van een vloeistofkerende vloer en opvangput.
De maatlat kan gevolgen hebben voor het werk van de provincie, gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten. Het schoon houden van boerenerven en daarmee voorkomen van afspoeling van verontreinigende stoffen van deze erven wordt meegenomen bij de beoordeling van vergunningen en in het kader van toezicht & handhaving.

4.4 Autonome ontwikkeling

Stoppen veehouderijen
Jaarlijks stoppen veehouders met hun bedrijf. Dit is een autonome ontwikkeling die al vele jaren plaats vindt. Door schaalvergroting van de overblijvende bedrijven blijven de totale dieraantallen tot op heden ongeveer gelijk.
Mede als gevolg van de landelijke en regionale ontwikkelingen zullen naar verwachting de komende jaren aanzienlijk meer veehouders stoppen met hun bedrijf. Deze stoppers moeten hun vergunning intrekken, het bouwvlak herbestemmen, stallen slopen (al dan niet met asbest) en/of de bedrijfswoning omzetten naar burgerwoning (voor zover mogelijk).

Brabantadvies gaf recentelijk (maart 2019) voor de toekomst van de blijvers in de agrofoodsector een viertal mogelijke scenario's. Afhankelijk daarvan zien we ontwikkeling naar meer industrialisatie, meer kringlooplandbouw maar ook de focus op de afzet zal van belang zijn. Wordt voor de regionale markt geproduceerd of voor de wereldmarkt?
Op termijn zal dus het aantal veehouderijen aanmerkelijk lager liggen dan op dit moment. De omvang en complexiteit zal over het algemeen wel groter zijn.

Dit betekent enerzijds een te verwachten afname van Wabo- en Wnb-procedures en een zekere afname van het aantal milieucontroles bij veehouderijen, anderzijds – door de schaalvergroting en complexiteit – waarschijnlijk een toename van de tijd per procedure en controle.
Na een VTH-piek op basis van de onder de vorige paragrafen benoemde ontwikkelingen is de verwachting dat de benodigde VTH-capaciteit op de lange termijn geleidelijk af zal nemen. De verwachting is dat de afname na de piek 2019-2020-2021 inzet en vervolgens na 2024 verder doorzet. Dit is op dit moment nog moeilijk in uren uit te drukken, maar het is wel een aandachtspunt.

5 TIJDLIJN ONTWIKKELINGEN VOOR DE VEEHOUDERIJSECTOR

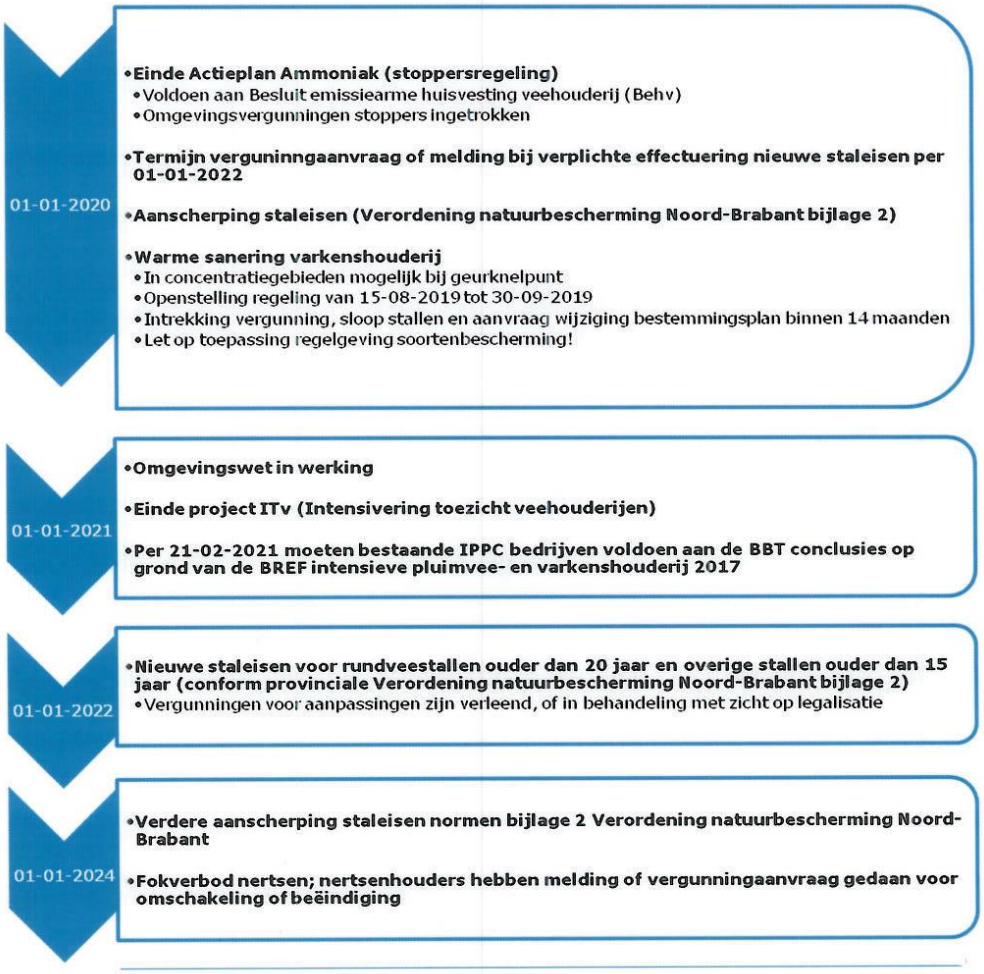

BIJLAGE 5: Werkatelier externe meedenkers op 10 september 2019

De opzet van het werkatelier met externe meedenkers
De Taskforce heeft een aanvullende werksessie van een dag georganiseerd met professionals van buiten de vertrouwde VTH-kring om te kijken naar ongebruikelijke ideeën voor het vraagstuk tussen nu en drie jaar. Deze werksessie stond onder leiding van Esther van der Valk en Harry te Riele van Transitiefocus. Zij zijn sinds 2016 betrokken bij de mestdialoog en bekend met de transitie van de landbouw in gemeentelijke - en provinciale context. In de groep deelnemers zat inhoudelijke ervaring, transitiekennis, IT-kennis, kennis van de Omgevingswet en inbreng vanuit andere werkvelden zoals het sociaal domein en personeelszaken. Iedereen was voorzien van basiskennis VTH, een open mind, nieuwsgierigheid, respect voor gebaande paden én lef om daarvan af te wijken. Vanuit de ODZOB schoven drie Vergunningverleners In Opleiding (VIO's) aan die een verfrissende en onbevangen kijk op het vraagstuk gaven. Met lopende juridische procedures tussen partijen is ervoor gekozen het vraagstuk tussen overheidspartners en de omgevingsdiensten te bespreken en aan oplossingen te werken. Het verdient aanbeveling om later ook andere partijen, zoals sector, branche, adviseurs en samenleving te betrekken bij dit vraagstuk dat naar verwachting een sterke dynamiek laat zien de komende 15 jaar.

Opbrengst van de dag!
De dag startte door de ontwikkelingen te plaatsen in de context van het transitie denken: gaat de landbouw in transitie, dan hoort de VTH-hoek daar intensief bij betrokken te worden. De rest van de dag stonden de opgaven in het VTH-domein centraal. Deelnemers werden eerst uitgedaagd ideeën te genereren voor het VTH-vraagstuk in het algemeen en vervolgens voor komende vier jaar.

Veel ideeën waren herkenbaar voor de Taskforce en komen terug in het maatregelenpakket. De deelnemers stonden voorts lang stil bij de doorloop van het hele vergunningenproces, van vooroverleg/aanvraag via uiteindelijke vergunningverlening tot de hoge percentages beroepsprocedures (95%). Het advies is dat de overheid aan haar partners vraagt waar prioriteit ligt: bij de reductie van de doorlooptijd tot aan de start van de beroepsprocedure, of bij reductie van doorlooptijd tot aan de verleende vergunning? Daarnaast werd het administratieve werk van vergunningverleners een aandachtspunt. Het continu afstemmen tussen vergunningverlener, adviseur en initiatiefnemer kost veel tijd. Het scheiden van vergunning schrijven (bijvoorbeeld door aanvrager met adviseur) en vergunning toetsen/verlenen ziet de groep als een Quick win. Een mooie opbrengst die de Taskforce meeneemt in haar maatregelenpakket is de suggestie dat de initiatiefnemer en zijn adviseur een combinatie van aanvraag en (al online staande raam-) vergunning indienen, zodat het bevoegde gezag vooral in de toetsende rol komt en al alle administratieve gegevens (zoals dieraantallen, stalsystemen, NAW gegevens en dergelijke) zijn verwerkt. In het vervolgtraject beloon je hiermee ook bedrijven en adviseurs die hun zaken goed op orde hebben door een snellere vergunningverlening

Wat geven de externe meedenkers nog mee voor de rapportage van de Taskforce?
Bij de afsluiting van de dag gaven de professionals de Taskforce een aantal adviezen mee voor de rapportage van de Taskforce en het vervolgtraject, zoals:

- Kom met een daadkrachtig advies!
- Kijk van buiten naar binnen……
- De transitie is ook lol en passie met elkaar, waarbij niet alles anders hoeft.
- Het is niet wij tegen zij. Het is samen!
- Schakel de omgeving
- Heb de dataset en basisgegevens op orde
- Geef vertrouwen aan medewerkers en heb aandacht voor hen. Zij moeten het doen!

Welke suggesties hebben de meedenkers nog voor de langere termijn?
Voor de langere termijn kwamen er onder meer de volgende suggesties:

- Betrek het maatschappelijk doel van de vergunningverlening veel nadrukkelijker erbij ten koste van het zetten van vinkjes. Verduurzaming van het buitengebied gaat momenteel erg snel. Het doel van de VTH-hoek verschuift dus komende jaren sterk en afspraken worden bovendien situationeel. Tijdelijke vergunningen worden een standaardingrediënt omdat stalsystemen en maatschappelijke opvattingen snel innoveren en veranderen. Maak een online venster met suggesties voor vergunning aanvragers voor zorgvuldige dialoog met de omgeving
- Investeer in de samenwerking met maatschappelijke partners.
- Investeer in de nieuwste generatie en opleiding.
- Koppel databestanden zodat je gerichter risicoplekken gaat bezoeken.
- uniformering en koppelbaarheid van databestanden bij gemeenten is nodig, maar weinig gemeenten hebben nu een accuraat gegevensbestand. Er moet ook een interface komen voor water- bodem en luchtbestanden.
- Goedkope meetsystemen met sensoren in en rond stallen, toegankelijk voor het publiek en enkele indicatorparameters benoemen die staan voor een gezonde bedrijfsvoering. Meten gebeurt goedkoop en continu op die indicatoren. Diepte-onderzoek pas bij vermoeden van ontoelaatbare situaties.
- Ontwerp VTH zo dat de functie een relatief soepele transitie landbouw mogelijk maakt in Noord-Brabant.

BIJLAGE 6: werkdocument van de Taskforce met uitgewerkt en niet-uitgewerkte maatregelen

De maatregelen in de blauwe regels zijn uitgewerkt en onderzocht op efficiency-voordeel. De maatregelen in de witte regels zijn niet verder uitgewerkt vanwege lage rendementsverwachting. De risico's zijn eveneens in kleur aangegeven: laag risico = groen, middel risico = geel en hoog risico = rood.

Welke beleidsmaatregel is verder door de Taskforce uitgewerkt na de brainstormssessie?	risico omgevingskwaliteit	juridisch risico	financieel risico	bestuurlijk risico	beheersmaatregelen	haalbaarheid Taskforce	rendement in uren
De suggestie dat de initiatiefnemers en hun adviseur een combinatie van aanvraag en (al opgestelde) vergunning indient, zodat het bevoegde gezag vooral in de toetsende rol komt en al alle administratieve gegevens (zoals dieraantallen, stalsystemen, NAW gegevens en dergelijke) zijn verwerkt. In het vervolgtraject beloon je hiermee ook bedrijven en adviseurs die hun zaken goed op orde hebben door een snellere vergunningverlening. Door het 'meeleveren' van de betreffende conceptvergunning kunnen mogelijk ook de legeskosten worden aangepast.	Nog steeds sprake van toetsing door bevoegd gezag	Nog steeds sprake van toetsing door bevoegd gezag	De mogelijke afname in legesinkomsten is natuurlijk ook gekoppeld aan 'minder' werk aan de betreffende behandeling van de aanvraag en vergunningprocedure	Nog steeds sprake van toetsing door bevoegd gezag	zorgen voor een goede borging van de gegevensuitwisseling van systemen en digitaal 'vastzetten' van de uitgangspunten van de berekeningen in aanvraag en (concept)vergunning	hoog	per procedure Wnb 5 uur reductie met in 2020 25% van de procedures met deze maatregel en in 2021 40% van de procedures met deze maatregel.
De aanvragen om omgevingsvergunning (milieudeel) globaal toetsen als aannemelijk is dat emissies afnemen en onder de norm ligt: risicogerichte vergunningverlening	Het is mogelijk dat hogere normen worden vergund dan een bedrijf nodig zou hebben voor de bedrijfsvoering-/ aangevraagde activiteiten	Fouten in de toetsing maken de besluiten kwetsbaar in bezwaar en beroepsprocedures	Laag.	Bij gevoelige dossiers kan deze aanpak negatief uitstralen naar de omgeving.	Bij risicogerichte vergunningverlening goede en concrete afspraken voor een 'tweede lezer' / kwaliteitscontrole / omgevingsscan; via intervisiemogelijkheden kijken naar het streven van uniforme werkwijzen met vergunningverleners en diepte van toetsing	Hoog: deze maatregel kost tijd in de implementatie, de werkprocessen en het bespreken van werkhouding, maar scheelt in de uitvoering tijdsinzet van vergunningverleners.	Risicogerichte vergunningverlening betekent een rendement van 5 uur (uitgaande van huidige vergunningverlening van 60 uur)
Risicogerichte vergunningverlening waarbij deze maatregel toeziet op procedurele mogelijkheden, gestandaardiseerde toetsing met de nadruk op de belangrijkste hoofdzaken en gedegen risico-inschatting. Durf duidelijk te zijn tegen kansloze initiatieven (bijvoorbeeld geen vooroverleg of uitgebreide beoordeling).	Door de keuze in toetsing kan er risico ontstaan voor de omgevingskwaliteit op een aantal milieuaspecten met de inschatting van laag risico (kans X effect); weelicht meer mogelijkheden in voorschriften mogelijk gemaakt dan aangevraagd wordt	Door risicogerichte toetsing hebben de bepaalde aspecten minder aandacht in de vergunningverlening	Laag	Er is ook bestuurlijke acceptatie nodig dat een aantal milieu-aspecten bij de toesting aanbod komen maar wel in voldoende mate geborgd zijn in de regels c.q. het toezicht	bij risicogerichte vergunningverlening goede en concrete afspraken voor een 'tweede lezer' / kwaliteitscontrole / omgevingsscan; via intervisiemogelijkheden kijken naar het streven van uniforme werkwijzen met vergunningverleners en diepte van toetsing	Hoog: deze maatregel kost tijd in de implementatie, de werkprocessen en het bespreken van werkhouding , maar scheelt in de uitvoering tijdsinzet van vergunningverleners.	zie hierboven
Formele beoordeling ontvankelijkheid en toetsing aanvraag; geen afstemming over aanpassen aanvraag maar formeel niet ontvankelijk verklaren en buiten behandeling laten; zorgt voor spreiding werkzaamheden en op langere termijn mogelijk betere kwaliteit van aanvragen om vergunning. Bij de behandeling van aanvragen in het kader van Vnb is dit een bewezen werkwijze.	laag	Hoe voorkom je procedures dat aanvrager dat aanvraag wel ontvankelijk vindt?	laag	Past overigens wel in gangbaar uitgangpunt dat dit eigen verantwoordelijkheid is van de aanvrager.	communiceren; wellicht organiseren van informatiebijeenkomsten tussen omgevingsdiensten, adviseurs en sector over samenwerking en verwachtingen van kwaliteit van het werk	hoog door duidelijkheid en kwaliteit (eerste) aanvragen	maximaal éénmaal aanvullen aanvraag (na investering in vooroverleg) betekent een rendement van 2 uur (uitgaande van huidige vergunningverlening van 60 uur)
Agrarische meldingen Activiteitenbesluit niet meer toetsen of de gemelde situatie aan de milieuregels voldoet; alleen ontvangen, bewijs van ontvangst verstrekken en archiveren.	Gemelde situaties kunnen ook betrekking hebben op grote wijzigingen die nog niet gemeld kunnen worden.	Bedrijven kunnen geen acceptatie/goedkeurin g van melding afdwingen.	Het valt niet uit te sluiten dat een bedrijf pas, ná de verandering erachter komt dat de verandering strijdig is met milieuregels. Verantwoordelijkheid naleving ligt bij bedrijf. Mogelijk op termijn extra toezicht door afname van de kwaliteit van de meldingen.	Er kunnen meldingen gepubliceerd worden die in strijd zijn met de regels. Verantwoordelijkheid naleving ligt bij bedrijf.	Korte en heldere reactie op de melding waarmee de schijn van instemming/toezeggingen wordt voorkomen; daarnaast extra informatieblad over agrarische melding met voldoende/genoeg gegevens.	Hoog; Deze maatregel vergt een eenvoudige werkinstructie, maar maakt veel tijd vrij.	Voor OMWB gebied levert dit een besparing per jaar op van 4.671 uur. Vermenigvuldig dit voor 3 diensten, dan heb je een besparing van bruto 14.013 uur. Een brief voor kennisgeving kost 1 uur per melding, met 1.054 meldingen per jaar kost dit dusseen aftrek van 1.054 uur --> = **12.959** uur netto winst per jaar

Welke beleidsmaatregel is verder uitgewerkt door de Taskforce na de brainstormssessie?	risico omgevingskwaliteit	juridisch risico	financieel risico	bestuurlijk risico	beheersmaatregelen	haalbaarheid Taskforce	rendement in uren
Het combineren van toezicht met vergunningverlening, zoals bij een toezichtscontrole direct melding bij/met de bedrijven bespreken. Daarbij nadrukkelijk aandacht voor de wettelijke scheiding tussen vergunningverlening en toezicht	Meldingen hebben in principe een laag omgevingsrisico en door de aanwezigheid van toezichthouder en combinatie met indieningsvereisten komen wel kwalitatief hoofwaagwaardige meldingen over de activiteiten binnen	laag	Toezichthouders zullen hierdoor extra werk en dus meer uren nodig hebben	laag	wettelijk is vastgelegd dat er een duidelijke scheiding is tussen vergunningverlening en toezicht. Ben bewust van deze scheiding bij de ambtelijke informatievoorziening en hulp bij bedrijven	middel	Berekening is gebaseerd op de bezetting en onderhanden zaken in 2018 in OMWB-gebied. De **brutobesparing** vanwege achterwege kunnen laten van verzoeken aanvullende gegevens door Vergunningverlening is 3.557 uur per jaar. Daar staat echter voor Toezicht naar schatting 1.581 uur per jaar aan extra werk tegenover. Daarnaast zijn er transactiekosten ter hoogte van 40 uur per jaar. Onder de streep blijft er netttowinst per jaar over van **1.936 uur**. Voor de drie diensten betekent dat na extrapolatie: **5.808 uur**
Niet ambtshalve actualiseren BBT bij IPPC bedrijven gedurende de komende 3 jaar terwijl bestaande vergunningen van IPPC-bedrijven binnen 4 jaar na 21 februari 2017 moeten zijn geactualiseerd.	De meeste milieuwinst zit in modernisering van stallen. Bij Europese aangewezen typen bedrijven moeten aanvullende voorschriften worden opgenomen. Het rendement daarvan is lager.	Laag.	Laag.	Nederland kan door de EU worden aangesproken op de plicht om bepaalde typen bedrijven te moderniseren aan de hand van Europese milieu-eisen.	Geen.	Middel	Bij verschuiving van 1 jaar voorbij de wettelijke termijn uitgaan van de aantallen opgenomen in de notitie veehouderij. Er is wellicht nog enig rendement mogelijk in de standaardisatie van actualiseren, specialisatie eis niet mogelijk, vormt integraal onderdeel vergunning. Rendement max 1,5 uur per actualisatie. Op 350 actualisaties: **525 uur**.
Harmoniseren opdrachten/werkwijze van alle gemeenten en alles mandateren. Alle gemeenten werken met volledige mandatering en zonder eigen individuele wensen, werkwijzen en andere afspraken.	Laag	Laag	Laag, mogelijk in opstart iets meer transitiekosten	Laag	Verder uitwerken, mogelijk tijdelijkheid van 3 jaar opnemen. Afstemming tussen gemeenten en OD blijft plaatsvinden, gezamenlijke verantwoordelijkheid.	Middel	Voorstel voor uniform mandaat voor agrarische vergunningverlening, toezicht en handhaving. Onderzocht is wat de besparing in uren voor de OD's kan zijn. Mandaat blijkt de diensten voor dit vraagstuk meer tijd te kosten. Dus geen oplossing voor capaciteitsprobleem binnen diensten op dit moment. Het kan wel zorgen voor minder hoge kosten bij gemeenten door efficiënter werken bij OD's onder mandaat. Het onderzoeken hiervan valt echter buiten de scope en onderzoeksmogelijkheden van de Taskforce.
Geen extra verzoektaken VTH aannemen door omgevingsdiensten en geen extra verzoektaken uitzetten door Provincie en gemeenten: bewust opdrachtgever- en opdrachtnemerschap! Enkel aannemen van extra taken in de afstemming met nieuwe taken waar agrarisch VV-ers worden ingezet; kritisch zijn tegen nieuwe taken (die nu nog niet bij de diensten liggen).	Laag.	Laag.	Laag.	Laag.	Escalatiepad voor 'high profile' opdrachten die in uitzonderlijke gevallen toch als verzoektaak neergelegd kunnen worden.	haalbaarheid middel maar aandacht voor inzet voor agrarische verg. bij extra opdrachten	Als het een keuze is deze taken weg te halen bij de huidige fte's dat is er voor de toekomst geen rendement te behalen. Als het aantal fte echter toeneemt is het de verwachting dat dit soort extra opdrachten ook toeneemt. Zeker bij het type mensen dat nu wordt aangenomen, die in de breedte van de Omgevingswet kunnen werken. Een duidelijke effinciencywinst is echter niet te geven
Behv en stoppersregeling - Geen controle of veehouderij gestopt is en niet actief intrekken vergunning en bestemming; wel controles in kader van ITv-project. - Eventueel alleen controle of nog vee aanwezig is; kan eventueel op basis van informatie andere erfbetreder of technische hulpmiddelen. - Welke mogelijkheden zijn er binnen ITv voor intrekken vergunningen op verzoek?	Middel risico voor de omgeving: doorgaan met activiteiten op basis van verouderde vergunningen kan plaatsvinden bij niet actief intrekken	laag	middel: niet ingetrokken vergunningen / bestemming wegen nog steeds mee in de toetsing van de omgevingskwaliteit van de initiatieven in de omgeving en betekent dan extra werkuren en dus middelen	middel: niet ingetrokken vergunningen / bestemming wegen nog steeds mee in de toetsing van de omgevingskwaliteit van de initiatieven in de omgeving en betekent dan extra werkuren en dus middelen	hanteren van 'high-risk profile. Als zeer aannemelijk is dat de ondernemer toch door gaat met zijn bedrijfsvoering alsnog ambtshalve intrekken.	haalbaarheid middel maar aandacht voor inzet voor agrarische verg. bij extra opdrachten	500 intrekkingen Brabantbreed, stel 50% geen intrekkingsverzoek = totaal 6000 uur. Dat betekent per jaar 3000 uur minder werk en dan worden de vergunningen later ingetrokken. Op dit moment met het vraagstuk van de stikstofproblematiek acht de Taskforce dit echter geen realistische maatregelen om vergunningen later in te trekken; de efficiency halen bij het intrekkingsproces

'

Welke beleidsmaatregel is niet uitgewerkt door de Taskforce na de brainstormsessie?	risico omgevingskwaliteit	juridisch risico	financieel risico	bestuurlijk risico	beheersmaatregelen	haalbaarheid Taskforce	rendement in uren
Vanuit het provinciale Bestuursakkoord is het stoppen of faseren van het project Intensivering Toezicht veehouderijen (ITv) geen optie. Het stoppen of faseren (qua deelname) is wel een optie voor gemeente. Deze beleidsmaatregel is besproken in de Taskforce.	ITv draagt bij aan de intensivering van toezicht op de omgevingskwaliteit bij agrarische veebedrijven; de huidige aanpak draagt bij aan het (sneller) verbeteren van de omgevingskwaliteit	Laag: er kleven geen grote risico's aan in juridische zin	Aanvullende financiering provincie kan stoppen door fasering. Mogelijk extra inzet (stoppers, Verordening) indien project gefaseerd wordt.	Er zijn gemeenten die niet deelnemen doordat 3 jaar harde eis was.	Geen.	Laag	niet uitgewerkt
Het instellen van risicogerichte Toezicht en Handhaving (Wabo) met prioritering in de controles afhankelijk van de (milieu)gevolgen voor de omgeving met slim gebruik van gegevens van andere (overheids)partners	Laag	Laag	Zou meer handhavingsinzet uit voort kunnen komen	Laag	Afstemming tussen gemeenten en OD blijft plaatsvinden over risico-inschatting	laag vanwege al huidige aanpak van het project Intensivering toezicht veehouderijen	niet verder uitgewerkt
Alleen nog bedrijven controleren bij verzoeken van derden tot intrekking vergunning en/of handhaving (piepsysteem).	Geen regulier toezicht voor het milieudeel van de omgevingsvergunning laat aandacht voor milieumaatregelen afnemen	Juridisch hoeft er alleen besluitvorming plaats te vinden als er een formeel verzoek tot intrekking/ handhaving ligt	Laag.	Moeilijk uitlegbaar aan omgeving, samenleving en Interbestuurlijk toezicht	Op projectbasis toezicht houden	laag	niet verder uitgewerkt
Beoordeling meldingen door T&H bij het indienen alleen toets volledigheid, geen technisch inhoudelijke beoordeling. Deze vindt later plaats bij controlebezoek. Dus verschuiven van vooraf naar achteraf met voldoende aandacht voor het vermengen van vergunningverlening en toezicht.	Meldingen hebben in principe een laag omgevingsrisico en door de aanwezigheid van toezichthouder en combinatie met indieningsvereisten komen wel kwalitatief hoofwaagwaardige meldingen over de activiteiten binnen	Wettelijk is vastgelegd dat er een duidelijke scheiding is tussen vergunningverlening en toezicht. Maar waarom voor meldingsplicht nu geen bewuste keuze maken?	Toezichthouders zullen hierdoor extra werk en dus meer uren nodig hebben	Wettelijk is vastgelegd dat er een duidelijke scheiding is tussen vergunningverlening en toezicht. Maar waarom voor meldingsplicht nu geen bewuste keuze maken?	goede en concrete afspraken voor een 'tweede lezer' / kwaliteitscontrole met aandacht voor scheiding; houd aandacht voor 'het in het veld zijn"	laag door meer taken en werkzaamheden toezichthouders	niet verder uitgewerkt
Anticiperen op Omgevingswet: toetsen op vergunningplicht onder de Omgevingswet en hier op anticiperen. Dus geen uitgebreide toetsing als vergunningplicht in 2021 komt te vervallen.	Door deze ontwikkeling in de wetgeving te maken is al een inschatting van risico voor de omgevingskwaliteit gemaakt	Anticiperen op toekomstige en nog onduidelijke wetgeving geeft een duidelijk risico als toch vergunningverlening nooodzakelijk was	Laag	Anticiperen op toekomstige en nog onduidelijke wetgeving geeft een duidelijk risico als toch vergunningverlening nooodzakelijk was	Vooraf duidelijk en helder communiceren naar de initiatiefnemers welke procedure gevolgd wordt en de keuze hierover samen maken en vastleggen	laag door weinig concrete mogelijkheden in de Omgevingswet voor agrarische vergunningverlening	niet verder uitgewerkt
Detachering en werving: Detacheer provinciale medewerkers of beleidsmedewerkers fysieke domein naar omgevingsdiensten; eventueel ook vanuit anders provincies of omgevingsdiensten buiten Brabant	Laag.	Laag.	Daarnaast het inwerken en het achterblijvend werk dient ook gedaan te worden?	Laag.	Inwerktijd	Laag. Vermoedelijk zijn er niet veel provinciale medewerkers in staat en bereid tot deze tijdelijke uitstap. Ook bij andere provincies of omgevingsdiensten zien wij geen reële arbeidskrachten voorhanden	niet verder uitgewerkt

Welke uitvoeringssmaatregel is uitgewerkt door de Taskforce na de brainstormsessie?	risico omgevingskwaliteit	juridisch risico	financieel risico	bestuurlijk risico	beheersmaatregelen	haalbaarheid Taskforce	rendememt in uren
Vooroverleg met bedrijfsbezoek kost in eerste instantie extra tijd, maar aanname is dat procedure uiteindelijk efficiënter kan verlopen met minder misverstanden tussen bedrijf en overheid! Wel meenemen bij bedrijven er toe doen (risicogericht vooroverleg)	Vooroverleg neemt veel onduidelijkheid vooraf weg in een vergunningenprocedure en belangrijke milieu-aspecten die over het hoofd worden gezien.	laag	Als vooroverleg vooral risicogericht wordt ingestoken omdat niet bij elke activiteit of vergunningaanvraag een vooroverleg nodig	Wel afstemmen en contact houden over waar en wanneer		middel met duidelijke scheiding/lijn wanneer wel en niet; uiteraard met maatwerkmogelijkheden	uitgewerkt bij vergunningenproces (uitvoeringskeuze)
efficiënter werken is steeds de inzet van de omgevingsdiensten; wel nader kijken of door de hoeveelheid taken en werkzaamheden het werkproces anders ingericht kan worden door scheiding administratief en technisch; of dat per regeling/wet gewerkt wordt of dat misschien per diercategorie voor een tijdelijke periode gewerkt wordt: - Projectmatig inrichten. - Branchegericht/clustergericht. - Werkproces: standaardiseren en automatiseren en (meer) administratieve ondersteuning voor invoeren en afhandelen.	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	inzet van een kwaliteitsmedewerkers die LEAN kijkt naar de werkproces en continue verandering nastreeft; let op overall blik en grote lijnen	hoog door met deze grote aantallen te kijken naar diverse deelproducten binnen proces vergunningverlening of bijvoorbeeld per diercategorie	uitgewerkt bij vergunningenproces (uitvoeringskeuze)
efficiënter werken is steeds de inzet van de omgevingsdiensten; wel nader kijken of door de hoeveelheid taken en werkzaamheden het werkproces anders ingericht kan worden door scheiding administratief en technisch; of dat per regeling/wet gewerkt wordt of dat misschien per diercategorie voor een tijdelijke periode gewerkt wordt. Werkproces vergunningverleners (maar ook toezichthouders); Gemiddeld besteden vergunningverleners ongeveer 50 uur aan het schrijven/maken van een vergunning agrarisch. 10% hiervan is puur administratief werk. Wanneer dit administratieve werk anders georganiseerd kan worden ontstaat er meer ruimte voor het inhoudelijke werk en kunnen meer vergunningen gemaakt/verleent worden.Dit geldt zeker voor het toezichthoudende werk. Een combicontrole (Wabo en WNB/VNB) omvat 26 uur (kengetal). Het rijden naar en van een agrarische locatie kost gemiddeld 2 uur. Een bedrijfsbezoek gemiddeld ook 2 uur. Dit houdt in dat een toezichthouder agrarisch 22 uur achter zijn/haar computer zit om inhoudelijk te toetsen, verslagen te maken, checklists in te vullen en brieven te schrijven. Ook hier geldt dat een ander werkproces mogelijkheden biedt voor meer inhoudelijk werk. Bijvoorbeeld inzet op transitie veehouderij.	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	inzet van een kwaliteitsmedewerkers die LEAN kijkt naar de werkproces en continue verandering nastreeft en zorgt voor voldoende afstemming en informatie tussen de verschillende onderdelen	middel/hoog door met deze grote aantallen te kijken naar diverse deelproducten (administratie, technisch, specialistisch) binnen proces vergunningverlening of bijvoorbeeld per diercategorie	De urenbesteding voor vergunningprocedures is 60 uur per procedure. Daar kan op bespaard worden: Vooroverleg leidt tot snellere inhoudelijke beoordeling, toetsniveau aanpassen, goede standaardisatie nieuwe LRSO: 5% besparing of 4 uur. Besparing op langere termijn 0,5-1,5 jaar: proceduremedewerkers vullen Web bvb, IPPC database en locatiedossier, Specialsiten toetsen alle rapportages, verdeling naar diercategorieen, ontvank toets door specialisten: aanvullende besparing 10 % of 7 uur. In 2020 -4 uur en in 2021 -6 uur
efficiënter werken is steeds de inzet van de omgevingsdiensten; wel nader kijken of door de hoeveelheid taken en werkzaamheden het werkproces anders ingericht kan worden door scheiding administratief, technisch, advies of contact; of dat per regeling/wet gewerkt wordt of dat misschien per diercategorie voor een tijdelijke periode gewerkt wordt.Werkzaamheden vergunningverleners. De vergunningverleners zijn vaak, naast hun werk als vergunnningschrijver, ook bezig met andere werkzaamheden. Hierbij valt de denken aan casemanagement bij opdrachtgevers (gemeenten), projectleider of projectmedewerker voor interne- en externe opdrachten, deelname aan werkgroepen gericht op het vakgebied, etc. Wanneer deze werkzaamheden geschrapt worden levert dit een verdubbeling op van de capaciteit als vergunningverlener. Toezichthouders hebben veel minder van bovenstaande “neven” werkzaamheden. Denkbaar is om voor een periode van drie jaar hier keuzes in te maken. Wat doen we nog wel en wat niet meer?	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	Efficiënter werken is altijd al uitgangspunt maar nu door de hoeveelheid werk echt neer te zetten voor een tijdelijke periode en deze input / ervaring kan doorna gebruikt worden voor de toekomstige werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving	inzet van een kwaliteitsmedewerkers die LEAN kijkt naar de werkproces en continue verandering nastreeft en zorgt voor voldoende afstemming en informatie tussen de verschillende onderdelen	middel/hoog door met deze grote aantallen te kijken naar diverse specifieke takenvelden in werkunits (administratie, technisch, specialistisch, contact) binnen proces vergunningverlening	Er is een onderscheid gemaakt tussen verzoektaken die een agrarisch vergunningverlener moet uitvoeren (bv beoordelen melding niet basis-taken inrichting) en taken die ook een niet agrarische vergunningverlener kan uitvoeren. Deze laatste zijn hier onder opgenomen. Analyse van de OMWB laat zien dat zij bij de huidige 8 fte agrarische vergunningverleners 600 uur aan dergelijke taken hebben belegd. Voor de ODZOB is dat nagenoeg 2 fte van de beschikbare 9 fte. (bij de FTE zijn de VIO's die 9 september starten niet meegenomen, enkele de huidige bezetting. Voor de OMWB zou dat een rendement van 6% opleveren, voor de ODZOB zou het rendement ongeveer 20% zijn als deze taken bij een ander team belegd zouden kunnen worden. Voor de ODBN zijn de gegevens niet bekend. Voor deze eerste uitwerking gebruiken we dan de 600 uur van de OMWB en extrapoleren dat naar drie diensten tot 1.800 uur.

Welke uitvoeringssmaatregel is uitgewerkt door de Taskforce na de brainstormsessie?	risico omgevingskwaliteit	juridisch risico	financieel risico	bestuurlijk risico	beheersmaatregelen	haalbaarheidsinschatting Taskforce	rendememt in uren
Afspraken/opdracht over diepgang beoordeling meldingen Wabo - Differentiatie diepgang beoordeling meldingen afhankelijk van milieugevolgen voor omgeving (risicogerichte beoordeling) - Alleen toetsen ontvankelijkheid, geen technisch inhoudelijke beoordeling melding (bedoeld om problemen achteraf te voorkomen). - Beoordeling melding te zijner tijd bij bezoek in kader van T&H.	Aandacht houden voor activiteiten die net onder de meldingsplicht vallen	Er blijkt bij nader en latere toetsing (bij toezicht) een vergunning noodzakelijk	laag	laag; omdat toezicht voor achtervang en basis zorgt	aandacht houden voor activiteiten die net onder de meldingsplicht vallen en grotere initiatieven in een gemeente zijn en inzichtelijk maken voor bestuur	Hoog. Deze maatregel vergt een eenvoudige werkinstructie, maar maakt veel tijd vrij.	Er is een overzicht gemaakt met de kentallen van de verschillende onderdelen van vergunningverlening, daar is al een kolom opgenomen tav efficientie. De eerste opzet laat zien dat de huidige situatie eigenlijk eerst al de gewenste situatie zou moeten zijn. Dit levert op dit moment geen rendement op.
Leg alle mer-beoordelingen binnen de omgevingsdiensten bij dezelfde mensen (specialisatie)	Laag.	Laag.	Laag.	Laag.	Geen.	Hoog. Dit vergt geen grote veranderingen binnen de omgevingsdiensten. Naar verwachting kan op mer-beoordelingen tijd worden bespaard.	uitgewerkt bij vergunningenproces (uitvoeringskeuze)
Maak de mer-beoordeling globaler en geen uitgebreide beoordeling vergunningaanvraag, want dit is niet het uitgangspunt van een mer-beoordeling	Veelal is aan te vragen situatie gunstiger dan de vergunde oude situatie vanwege moderniseringsplicht.	Laag.	Laag.	Laag.	Geen.	Hoog. Een minder diepgaande beoordeling maakt veel tijd vrij. Het wegleggen van deze taak bij dedicated medewerkers vereenvoudigt de omschakeling.	Bij de uitwerking van de maatregel door de Taskforce is nogmaals goed gekeken naar de inzet voor de activiteit. In de startnotitie is destijds rekening gehouden met 15 uur per mer-beoordeling. De Taskforce concludeert dat dit aantal uren bij nader inzien niet correct is en dat per procedure meer uren nodig zijn (lees 18 uur). De voorstellen voor efficiency in de procdure zijn dus al nodig voor het verwerken van de miscalculatie in de startnotitie. Het verwacht rendement is dan 0.
Verschuif binnen de omgevingsdiensten medewerkers met agro-expertise die op ander werkveld zitten tijdelijk naar agro-VTH. Of verschuiving van industriële/overige VV naar VV agrarisch Wabo en Wnb.	Laag.	Laag.	Laag.	Laag.		Middel. Het (opnieuw) inwerken van medewerkers met een andere taak kost tijd en menskracht.	0,5-1 fte max beschikbaar vanuit industriele vergunningverlening per OD. Er is alleen gekeken naar ervaring recenter dan 5 jaar. De laatste jaen heeft een behoorlijke specialisatie plaatsgevonden. Bij de meeste industriele vergunningverleners is weinig/geen recente kennis van agrarische procedures: Geen rendement maar wel meteen een medewerker inzetbaar met kennis van vergunningverlening
Organiseren gezamenlijke VTH-projectorganisatie, waarbij sprake is van gezamenlijk uitvoeren van werkzaamheden betreffende agrarisch Wabo en Verordening Natuurbescherming binnen één organsatie. - Door provincie in te richten projectorganisatie van Provincie, gemeente en omgevingsdiensten. - Eventueel in combinatie met aanpassen en/of versoepelen van IBT (InterBestuurlijk Toezicht).	Laag	Laag	Middel, zou een doorrekening op gemaakt kunnen worden	Laag.	Op langere termijn zijn er schaalvoordelen te behalen. De huidige scope 2020-2022 lijkt te kort om deze schaalvoordelen te realiseren, tenzij de nu op te richten (project)organisatie een meer permanente en daarmee een minder-projectmatige structuur krijgt	Indien er voor gekozen wordt om vanuit één locatie te gaan opereren, maar dan met gebruikmaking van de bestaande regionale processen en systemen, zijn er nog altijd voordelen te behalen, zij het in mindere mate. Het heeft er overigens alle schijn van dat de extra benodigde medewerkers bij geen van de 3 OD's kunnen gezamenlijk worden gehuisvest. Wellicht is er ruimte beschikbaar in het provinciehuis. De huisvestingskosten (bedrag per fte) maken onderdeel uit van de integrale uurtarieven van de omgevingsdiensten en leiden op zichzelf niet tot meerkosten. Naar verwachting zullen andere eenmalige kosten als gevolg van het samenwerken op een locatie de voordelen hiervan teniet doen. Conclusie: verwacht rendement (minder uren) = 0.	niet verder uitgewerkt

'

Welke uitvoeringssmaatregel is niet uitgewerkt door de Taskforce na de brainstormsessie?	risico omgevingskwaliteit	juridisch risico	financieel risico	bestuurlijk risico	beheersmaatregelen	haalbaarheid Taskforce	rendememt in uren
Stuur stoppers na korte bureaucheck het voornemen tot intrekken vergunning en/of een voornemen last onder dwangsom en laat bedrijfsbezoek achterwege. Zet wel vooraf in op communicatie met alle brancheorganisaties over dit besluit! Onderzoek ook of er slim andere gegevens van (overheids)partners gebruikt kunnen worden.	Laag	Laag.	Laag.	middel: de verbinding en samenwerking tussen overheid, sector en initiatiefnemer is verworden tot een standaardprocedure zonder contact en achtergrond	vooraf breed communiceren en eerst individuele vooraankondiging sturen	haalbaarheid hoog, maar ltv zorgt voor bezoek alle stoppers; laag rendement	niet verder uitgewerkt
Risicogerichte T&H: - Stoppers Behv alleen brief sturen of ze gestopt zijn, in eerste instantie niet bezoeken. - Gebruik maken van informatie andere partijen (bijvoorbeeld RVO, NVWA, meitellingen). - T&H op basis van klachten en andere signalen.	laag: betreft vooral inspanning om informatiestromen / - voorziening beter in beeld te hebben	laag: betreft vooral inspanning om informatiestromen / - voorziening beter in beeld te hebben	midden: betreft vooral inspanning om informatiestromen / - voorziening beter in beeld te hebben; vergt in de uitwerking investering van 'dataspecialisten' zonder direct werkzaamheden in primaire proces	laag: betreft vooral inspanning om informatiestromen / - voorziening beter in beeld te hebben	Hoe bestuurlijk bespreekbaar maken van gebruik van elkaars gegevens (uiteraard binnen privacymogelijkheden)	laag	niet verder uitgewerkt
BWT bij gemeenten / Veiligheidsregio en samen toezicht plannen; Zijn hier goede landelijke voorbeelden van? Kan dit administratief (Brabant) breed ingezet worden? Kijk toekomstgericht bij stoppers, leegstaande gebouwen, VAB's	laag; is de bedoeling vanuit integraal werken	laag	middel: afstemming of inrichten van expliciet verdeelcentrum leidt tot eerst investeren	laag: deze werkwijze is steeds de bedoeling van de wetgever en een vraag vanuit de maatschappij / bedrijfsleven	administratief brabants breed uizetten van een 'verdeelcentrum' per dienst voor werkverdeling; meenemen in (efficient) uitwerken vergunningenproces	laag; wederwijds opleiden en verantwoordelijkheden delen; wel meerwaarde varwege integraal werken en elkaar beter informeren	niet verder uitgewerkt
Standaard intrekken vergunningen en bestemmingen: op basis van stoppersregeling Behv en in het kader hiervan gedane meldingen, veehouders standaard aanschrijven dat vergunning en bestemming worden ingetrokken. Dit ook een aandachtspunten bij het werkproces van vergunningverlening.	laag: bedrijven gaven al aan om te stoppen en na intrekken zijn activiteiten niet meer mogelijk	laag: het begin zal starten met communicatie en vooraankondiging	laag: stoppers zouden toch stoppen?	middel: de verbinding en samenwerking tussen overheid, sector en initiatiefnemer is verworden tot een standaardprocedure zonder contact en achtergrond	vooraf breed communiceren en eerst individuele vooraankondiging sturen	haalbaarheid hoog, maar ltv zorgt voor bezoek alle stoppers; laag rendement	niet verder uitgewerkt
Niet actief intrekken vergunningen en bestemmingen: Risicogerichte beoordeling of intrekking direct noodzakelijk is of eventueel nog even kan wachten.	hoog: doorgaan met activiteiten op basis van verouderde vergunningen ligt op de loer bij niet actief Intrekken	laag: niet ingetrokken vergunningen / bestemming wegen nog steeds mee in de toetsing van de omgevingskwaliteit van de initiatieven in de omgeving	middel: niet ingetrokken vergunningen / bestemming wegen nog steeds mee in de toetsing van de omgevingskwaliteit van de initiatieven in de omgeving en betekent dan extra werkuren en dus middelen en meer toezciht moeten houden bij deze bedrijven	middel: niet ingetrokken vergunningen / bestemming wegen nog steeds mee in de toetsing van de omgevingskwaliteit van de initiatieven in de omgeving waarbij veelal gegevens niet meer actueel zijn en emissie niet afnemen	hoe voorkom je het achteruitgaan van de actualiteit in gegevens (lees groot verschil theorie en praktijk)	laag; op korte termijn kleine winst maar op termijn achteruitgang actualiteit gegevens; dus ook niet wenselijk uit bijvoorbeeld Bestuursakkoord en actualiteit Web BVB	niet verder uitgewerkt
Administratieve controle op indienen aanvragen Vnb en aanschrijven in plaats van uitvoeren controlebezoeken veehouders op indienen aanvragen in verband met de Vnb.	hoog: vooroverleg in plaats van aanschrijven neemt veel onduidelijkheid vooraf weg in een vergunningenprocedure en belangrijke milieu-aspecten die over het hoofd worden gezien.	laag: in systemen moet de vergunningsituatie inzichtelijk zijn	laag	middel: de verbinding en samenwerking tussen overheid, sector en initiatiefnemer is verworden tot een standaardprocedure zonder contact en achtergrond		laag	niet verder uitgewerkt
Tijdelijk vergunningverlening Wnb door alle drie omgevingsdiensten: - Door verdelen werkzaamheden over drie diensten wordt de grote piek bij het ODBN-team Wnb-vergunningen gespreid. - Bij verdelen over drie diensten wordt vergunningverlening Wnb en Wabo gecombineerd uitgevoerd. Dit zou naast spreiding ook efficiëntievoordeel op moeten leveren. - Heeft vooral betrekking op uitwisselen van de mensen, niet herverdelen van de opdrachten	Laag	Middel. De Europese gebiedsbescherming zit ingewikkeld in elkaar, ook kwaliteit moet gewaarborgd zijn. OMWB en ODZOB collega's kunnen kennisachterstand tov ODBN niet eenvoudig inhalen. Echter is de vraag hoe groot deze achterstand is	Middel; Het inwerken van mensen kost tijd, en dus geld. Het is ook nog niet duidelijk wat de juiste aanpak is, moet verder uitgewerkt worden	Laag.	Inzetten van alleen senior vergunningverleners die al ervaring hebben met Wnb-vergunningverlening in het verleden bij de ODZOB/OMWB. Kennis is hier al grotendeels aanwezig	Laag. Het inwerken van vergunningverleners OMWB/ODZO op Natuur vergt waarschijnlijk ene grote personele inspanning. Daar staat tegenover dat dit overbelasting van de ODBN kan voorkomen.	niet verder uitgewerkt
Gebiedsgerichte aanpak: in kader van Versnelling Transitie Veehouderij en Ondersteuningsnetwerken gebieden aanpakken en daarop gebaseerde gerichte inzet VTH-capaciteit.	middel: er worden dan keuzes gemaakt in verschillende gebieden? Waar zijn deze keuzes op gebaseerd in het kader van de omgevingskwaliteit	hoog: initiateven, sector en bedrijven laten zich niet sturen door een gebiedsgerichte aanpak maar dienen gewoonweg aanvraag in en beslistermijnen worden niet gehaald	middel: in een bepaald gebied is er voldoende aandacht en werkbaar binnen de wettelijke termijnen, terwijl in een ander gebied risico wordt gelopen met het niet voldoen aan wettelijke termijnen bij VTH	hoog: in een bepaald gebied is er voldoende aandacht en werkbaar binnen de wettelijke termijnen, terwijl in een ander gebied risico wordt gelopen met het niet voldoen aan wettelijke termijnen bij VTH		laag: vergt te veel afstemming en geeft voor risico's in gebieden die op dat moment minder prioriteit hebben	niet verder uitgewerkt

Welke personeelsmaatregel is niet uitgewerkt door de Taskforce na de brainstormsessie?	risico omgevingskwaliteit	juridisch risico	financieel risico	bestuurlijk risico	beheersmaatregelen	haalbaarheid Taskforce
Uitbreiden capaciteit - Ondanks de aanname dat extra capaciteit moeilijk te werven is, toch zoeken naar uitbreiding in personele capaciteit bij de omgevingsdiensten. Rechtstreeks, via opleiding nieuwe mensen, detachering, inhuur, uitbesteden, inzet vanuit andere afdelingen en/of andere bevoegde gezagen (omscholing), in buitenland, etc. -inzet op specialistische taken zoals dataverzameling, gegevensbeheer en functiescheiding in administratief, technisch, advies of contact	Met het vertrouwen in te werven nieuw personeel en juiste begeleiding	Aan de voorkant is over de inzet, arbeidsvoorwaarden en in-en uitstroom afspraken te maken	Er is wel een grote capaciteit (en dus middelen) nodig voor de (extra) taken en werkzaamheden, maar het werk om de doelen te realiseren wordt wel uitgevoerd; wel anticiperen op tijdelijk karakter en inzetbaarheid bij Brabantse overheden daarna	De capaciteit wordt ingezet op doelen uit wet- en regelgeving te bereiken	Dit verdient een afzonderlijke opzet voor werving, selectie en inwerkperiode	Niet verder uitgewerkt als concrete maatregel voor verkleinen capaciteitsvraagstuk, het vraagstuk van capaciteit is aan de orde na het verkleinen van het vraagstuk met concrete maatregelen. Wel onderdeel van het eindadvies in de vorm van uiteindelijk nog te werven capaciteit
Opleidingsprogramma - Opzetten eigen opleidingsprogramma (leer-/werkplaats) gericht op schoolverlaters, werkloze 45-plussers, politieambtenaren of boa's die willen omscholen/bijscholen, stoppende veehouders. - dit is de uitwerking als inzet bij extra capaciteit en werven nieuwe medewerkers (let op aansluiting / ervaring van het VIO traject); met aandacht voor coaching in relatie tot de begeleiding van nieuwe medewerkers, eigen werkzaamheden	Met het vertrouwen in te werven nieuw personeel en juiste begeleiding	Aan de voorkant is over de inzet, arbeidsvoorwaarden en in-en uitstroom afspraken te maken	Er is wel een grote capaciteit (en dus middelen) nodig voor de (extra) taken en werkzaamheden, maar het werk om de doelen te realiseren wordt wel uitgevoerd; wel anticiperen op tijdelijk karakter en inzetbaarheid bij Brabantse overheden daarna	De capaciteit wordt ingezet op doelen uit wet- en regelgeving te bereiken	Dit verdient een afzonderlijke opzet voor werving, selectie en inwerkperiode	Niet verder uitgewerkt als concrete maatregel voor verkleinen capaciteitsvraagstuk, het vraagstuk van opleiding is aan de orde voor nieuwe medewerkers die de noodzakelijke capaciteit aanvullen. Dit valt buiten de scope van de opdracht.
Welke technisch maatregel is niet uitgewerkt door de Taskforce na de brainstormsessie?	**risico omgevingskwaliteit**	**juridisch risico**	**financieel risico**	**bestuurlijk risico**	**beheersmaatregelen**	**haalbaarheid Taskforce**
Vaststellen 'slim toezichtsprogramma' Gebaseerd op: - Risicoanalyse - Beschikbare capaciteit - Op één dag te bezoeken bedrijven (in verband met ziekteoverdracht). - Combineren toezicht, bezoeken (reistijd) en verslaglegging. - Toezicht op afstand middels bijvoorbeeld monitoring van geluid of luchtwassers, telefonische beantwoording vragenlijsten en digitaal via de mail (formulieren). - Toezichtgegevens automatisch opslaan in database, automatische pdf-uitdraai bezoekverslag, automatische generatie vervolgcorrespondentie. - Administratief toezicht op bijvoorbeeld inkoop voer, energie, aflevering melk, dieren, afzet mest, inhuur loonwerker. En opvragen gegevens RVO. Dit toezicht vraagt ander type medewerker. - 'Horizontaal toezicht'. - Toepassen drones waarmee meerdere veehouderijen kunnen worden gecontroleerd. - Inkorten handhavingstraject, bijvoorbeeld door het overslaan van de eerste hercontrole, waar mogelijk kiezen voor strafrecht in plaats van bestuursrecht en bestuurlijke boete of strafbeschikking als dit tijdwinst oplevert.	Door de inzet van andere methoden en toezichtsmomenten en manieren is risico geminimaliseerd	Welke onmogelijkheden geven andere toezichtsmethoden met drones, gegevensbeheer of bijvoorbeeld hygiëneprotocol?	Andere nog niet uitgedachte methoden vergen in eerste instantie hoge investeringskosten	Dit zit voor in het risico voor inzet van hoge investeringen aan de voorkant en het rendement aan de achterkant voor natuurlijk in eerste instantie de komende drie jaar		de eerste drie jaar verwacht de Taskforce hiervoor grote financiële investering; niet verder uitgewerkt voor deze opdracht en is een aandachtspunt in de reguliere toekomstige bedrijfsvoering van de omgevingsdiensten

BIJLAGE 7: Relevante ontwikkelingen voor VTH en hun gevolgen

Relevante ontwikkelingen voor VTH en hun gevolgen d.d. 11 oktober 2019

ontwikkeling	Behv / stoppersregeling 2020	Behv / stoppersregeling 2021	Behv / stoppersregeling 2022	warme sanering varkenshouderij 2020	warme sanering varkenshouderij 2021	warme sanering varkenshouderij 2022	Verordening natuurbescherming 2020	Verordening natuurbescherming 2021	Verordening natuurbescherming 2022	Project Intensivering Toezicht Veehouderijen 2020	Project Intensivering Toezicht Veehouderijen 2021	Project Intensivering Toezicht Veehouderijen 2022
vergunningen / meldingen / adviezen Wabo	1.500	1.500		960			36.000	36.000	18.000	1.875	1.875	
MER beoordeling	563	563		1.600			13.500	13.500	6.750	705	705	
intrekking Wabo	9.600	2.400										
vergunningverlening Wnb	1.900	1.900		2.125			45.600	39.900	28.500	2.375	2.375	
intrekking vergunningen Wnb	9.500											
ontheffingingen Wnb	563	563										
uren / jaar	23.625	6.925	0	4.685	0	0	95.100	89.400	53.250	4.955	4.955	0
uren / ontwikkeling		**30.550**			**4.685**			**237.750**			**9.910**	
extra benodigd fte (1 fte = 1.350 uur)		23			3			176			7	
GEMIDDELD												

ontwikkeling	PERIODE 2020-2022: totaal uren drie OD's	PERIODE 2020-2022: BRUTO uren provincietaak (voor OD)	PERIODE 2020-2022: BRUTO uren gemeentetaak (voor OD)	PAKKET 1: gevolgen uren provincietaak (voor OD)	PAKKET 1: gevolgen uren gemeentetaak (voor OD)	PAKKET 2: gevolgen uren provincietaak (voor OD)	PAKKET 2: gevolgen uren gemeentetaak (voor OD)	PAKKET 3: gevolgen uren provincietaak (voor OD)	PAKKET 3: gevolgen uren gemeentetaak (voor OD)	TOTAAL 2020-2022: TOTAAL uren provincietaak (voor OD)	TOTAAL 2020-2022: TOTAAL uren gemeentetaak (voor OD)
vergunningen / meldingen / adviezen Wabo	**97.710**		97.710		-9.600				-45.600		42.510
MER beoordeling	**37.885**		37.885								37.885
intrekking Wabo	**12.000**		12.000		-6.500						5.500
vergunningverlening Wnb	**124.675**	124.675				-16.000				108.675	
intrekking vergunningen Wnb	**9.500**	9.500								9.500	
ontheffingingen Wnb	**1.125**	1.125								1.125	
uren / jaar	**282.895**	135.300	147.595	0	-16.100	-16.000	0	0	-45.600	119.300	85.895
uren / ontwikkeling											
extra benodigd fte (1 fte = 1.350 uur)	210	100	110	0	-12	-12	0	0	-34	88	64
GEMIDDELD	70	33	37	0	-4	-4	0	0	-11	29	21
		gemiddeld	*70*	*gemiddeld*	*66*	*gemiddeld*	*62*	*gemiddeld*	*51*		
				reductie (fte): scenario 1	*12 6%*	*reductie (fte): scenario 1 & 2*	*24 17%*	*reductie (fte): scenario 1 & 2 &*	*58 27%*		

noot:
huidige reguliere capaciteit VV veehouderij = 48 fte/jaar
verwachte reductie 75% komt neer op:
2020 36 fte/jaar
2021 36 fte/jaar
2022 36 fte/jaar

BESTUURLIJKE TASKFORCE TRANSITIE VEEHOUDERIJ

Van
P. van Vugt, voorzitter
Bestuurlijke Taskforce

Aan
Voorzitters Dagelijks Bestuur
Omgevingsdiensten:
P. Depla
M. Bakermans
M. van Schuppen

Kopie aan
Directeuren
Omgevingsdiensten:
M. Tolsma
N. van Mourik
J. Lenssen

Datum
28 oktober 2019

Verstuurd door
K. van Daal

Telefoon
(06) 16 31 29 80

Email
cvdaal@brabant.nl

Geacht Bestuur,

Zoals bekend is in mei van dit jaar een globaal inzicht ontstaan over wat de gevolgen zijn van de versnelling van de transitie van de veehouderij in Brabant voor de werkzaamheden van de agrarische Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH), die door de drie omgevingsdiensten worden uitgevoerd.

Dit was voor de drie directeuren en de provincie aanleiding om een Ambtelijke Taskforce in te stellen met als opdracht een oplossing te zoeken voor het reeds globaal in beeld gebrachte kernvraagstuk, namelijk de tijdelijke maar forse toename van werkzaamheden voor de diensten en de daaraan inherente behoefte aan extra personeel.

Onlangs hebben de opdrachtgevers het rapport van de Ambtelijke Taskforce met een positief advies aan ons aangeboden (u gelieve het rapport met de bijlagen alsmede de brief van de 3 directeuren van 15.10.19 hierbij aan te treffen).

Wij hebben als Bestuurlijke Taskforce het rapport onlangs besproken.
Graag willen wij allereerst onze waardering uitspreken zowel voor het initiatief om het vraagstuk nader te onderzoeken, maar zeker ook voor het rapport dat de Ambtelijke Taskforce heeft opgesteld, waarin naast de probleemstelling ook oplossingsrichtingen in beeld worden gebracht. Wij onderschrijven de maatregelpakketten die in het rapport worden aanbevolen. Hieronder gaan wij op een aantal aspecten ervan nog in.

Kort gezegd komt het advies er op neer, dat de grote extra hoeveelheid werkzaamheden het hoofd kan worden geboden door een combinatie van organisatorische maatregelen, bestuurlijke besluiten en het aantrekken van in totaal 40 à 50 extra medewerkers gedurende een periode van 3 jaar (gemiddeld ongeveer 15 per jaar). Wij realiseren ons, dat dit laatste, tegen de achtergrond van de huidige arbeidsmarkt geen eenvoudige opgave wordt voor de directeuren.

Het moge duidelijk zijn, dat dit ook extra financiële inspanningen vereist; niet alleen aan directe personeelskosten (die voor een periode van 3 jaar worden geraamd op in totaal 6 miljoen euro), maar ook voor wervingskosten, het aanpassen van systemen en werkprocessen, facilitaire voorzieningen en werkplekken; deze kosten worden voor het eerste jaar (2019) geschat op €400.000. Voor de daar op volgende jaren worden de kosten nog in beeld gebracht.

Met genoegen en waardering hebben wij er kennis van genomen, dat er bij het provinciaal bestuur de bereidheid bestaat deze beide kosten voor haar rekening te nemen; over de indirecte kosten voor de volgende jaren vindt nog nader overleg plaats tussen de provincie en de omgevingsdiensten.

De kosten die de provincie bereid is te betalen hebben zowel betrekking op de extra VTH-taken die voortvloeien uit de provinciale opdracht maar ook op de extra VTH-taken die voortvloeien uit de gemeentelijke opdracht aan de omgevingsdiensten. Een en ander onder de voorwaarde, dat ook de gemeenten instemmen met het uitvoeren van het totale de maatregelpakketten en de aanbevelingen die in het rapport zijn opgenomen. Met nadruk zij er op gewezen, dat de besluitvorming van de provincie over het bovenstaande afhankelijk is van de nog benodigde instemming van zowel Gedeputeerde Staten als van Provinciale Staten (budgetrecht).

Ten aanzien van het rapport merken wij nog het volgende op. Zowel de probleemstelling als de oplossingsrichtingen van het rapport zijn, naast op concrete cijfers, ook gebaseerd op aannames en verwachtingen. Dit betekent, dat het goed is er rekening mee te houden, dat m.b.t. de concrete uitwerking een zekere bandbreedte in acht genomen zal moeten worden: de VTH-taken m.b.t. de veehouderij worden uitgeoefend binnen een speelveld waarop ook exogene factoren van toepassing zijn die zich niet altijd goed laten voorspellen.

Daarnaast realiseren wij ons, dat een deel van de oplossing van het vraagstuk betrekking heeft op het aanpassen van interne werkprocessen bij de omgevingsdiensten, die veel veranderkracht van de organisaties en de individuele medewerkers eisen. Wij achten het van belang, dat directies en medewerkers op bestuurlijke steun en commitment kunnen rekenen bij deze exercitie; voor het slagen ervan is het meebewegen van de medewerkers maar ook de medewerkers van de deelnemende gemeenten en provincie een vereiste. Wij adviseren de directeuren om de medewerkers tijdig en adequaat te informeren en te faciliteren om deze veranderslag te kunnen maken.

De voorgestelde maatregelpakketten zijn helder en overzichtelijk geformuleerd. De directeuren hebben de wil en de motivatie om de uitdaging op te pakken. Voor onderdelen zijn zij afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming. Het komt ons voor, dat het Algemeen Bestuur van elk der omgevingsdiensten het aangewezen gremium hiervoor is.

Voor wat betreft de aanbevelingen ligt er ook een taak voor de gemeenten. De twee belangrijkste willen wij met name noemen. Allereerst gaat het om de aanbeveling aan alle gemeentebesturen om, voor zover dat nog niet is gebeurd, de VTH-taken in volledig mandaat over te dragen aan de omgevingsdiensten. Dit is een absolute voorwaarde om op termijn tot een besparing van tijd (en daardoor ook van kosten) te komen. Voorts dienen gemeenten zich te realiseren, dat naast extra taken voor de omgevingsdiensten zij ook zelf te maken krijgen met extra opgaven zoals wijziging van bestemmingsplannen, extra bouwaanvragen etc. Aan hen wordt geadviseerd deze werkzaamheden te inventariseren en hiervoor zo nodig extra capaciteit vrij te maken.

Tot slot verzoeken wij u het rapport aan uw Algemeen Bestuur voor te leggen met het advies in te stemmen met de maatregelpakketten 2 en 3 alsmede met de aanbevelingen.

Na de besluitvorming door u als Dagelijks Bestuur zullen wij het rapport c.a. toezenden aan de gemeentebesturen, mede ter voorbereiding op een bestuurlijke en ambtelijke informatiebijeenkomst hierover op 4 december a.s. in het provinciehuis (om 19.00u). Een uitnodiging hiervoor wordt apart verzonden.

Hoogachtend,

Namens de Bestuurlijke Taskforce VTH,
Peter van Vugt, voorzitter.

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Omgevingsdienst Brabant Noord

Datum	: 11 december 2019
Aan	: AB
Aard voorstel	: Continuering financiële bijdrage SSiB vanaf 2021
Agendapunt	: 5
Van	: DB
Portefeuillehouder	: Franko van Lankvelt
Aantal bijlagen	: 2

VOORSTEL

Continuering financiële bijdrage SSiB vanaf 2021.

Voorstel:

1. In te stemmen met de continuering van de financiële bijdrage aan SSiB vanaf 2021;
2. Kennis te nemen van de gevraagde bijdragen van de andere deelnemers zoals opgenomen in de tabel onder het kopje 'Financiën en bijdragen deelnemers' in onderstaande toelichting.

Inleiding /Aanleiding
De afgelopen jaren is er een toename zichtbaar van misstanden in het buitengebied. Er zijn meer afvaldumpingen in de natuur- en het buitengebied; het gaat hierbij vaak om afval afkomstig van drugsproductie maar ook het dumpen van bedrijfsafval en afval van huishoudens. De verwachting is dat asbestdumping de komende jaren nog kan toenemen door de sanering van asbestdaken. Daarnaast is er sprake van veelvuldig overtreden van gedragsregels in natuurgebieden. Denk daarbij aan loslopende honden, wild-crossen, (opzettelijke) verstoring van wild, stroperij, het verzamelen of uitsteken van (beschermde) planten en paddenstoelen waar dit niet is toegestaan en het recreëren, lopen, fietsen of varen op plekken in de natuur waar dit verboden is.
Verder komt er veel illegale bewoning voor en worden illegale hennepplantages en drugslaboratoria op het Brabantse platteland aangetroffen. Door deze omstandigheden gaat de kwaliteit van de natuur en het buitengebied achteruit. De burger en recreant voelen zich steeds onveiliger.

Het ontstaan van Samen Sterk in Brabant (van SSiB 1.0 naar SSiB 2.0)
Om deze trend die al een aantal jaren gaande is om te buigen is circa tien jaar geleden het concept voor Samen Sterk in Brabant ontwikkeld en opgezet. Binnen de samenwerkingsvorm zijn een aantal nieuwe zogenaamde regiohandhavers geworven die enerzijds zelf toezicht houden in het buitengebied en optreden tegen overtredingen. Daarnaast hebben zij als taak een samenwerkingsnetwerk te mobiliseren waardoor meer misstanden in het buitengebied kunnen worden aangepakt of worden voorkomen.
Aanvankelijk werden de regiohandhavers in iedere regio aangestuurd door de regionale milieu- of omgevingsdienst (SSiB 1.0). In 2017 is besloten de samenwerkingsvorm SSiB verder te professionaliseren en er is gekozen om vanaf 2018 de taken en werkzaamheden van SSiB integraal onder te brengen bij één dienst, de Omgevingsdienst Brabant Noord (SSiB 2.0). In het buitengebied van Brabant zijn er in 2018 zes regiohandhavers (zes fte) in functie voor het uitvoeren van de geschetste taken.

Paradoxaal genoeg zijn de afgelopen jaren de misstanden en criminaliteit in het buitengebied en specifiek in de natuurgebieden van Brabant alleen maar toegenomen. De beschikbaar gestelde capaciteit van SSiB was simpelweg ontoereikend om de almaar groeiende overlast te keren. Daar komt bij dat vanuit andere partners de Boa-inzet in het buitengebied minder is geworden en de politie steeds meer prioriteit geeft aan het stedelijk gebied.

Intensivering van toezichts- en handhavingsinspanningen anno 2017-2018
De toename van het aantal misstanden in de natuur, als gevolg van een grote diversiteit aan overtredingen, was in 2017 en 2018 reden om extra middelen aan te vragen voor een verstevigde buitengebieds-handhavingsaanpak. Op 20 april 2018 is door Provinciale Staten naar aanleiding van de Motie 38A besloten om extra middelen in de begroting voor 2019 en 2020 te reserveren om toezicht en handhaving in het Brabantse natuurnetwerk te versterken. De middelen worden door de provincie verstrekt door middel van een begrotingssubsidie.

Doorontwikkeling SSiB 2.0 naar SSiB 3.0
In overleg met de gezamenlijke Brabantse terrein beherende organisaties, incl. Brabants Particulier Grondbezit (hierna tbo's genoemd) is onderzocht hoe de versterking van toezicht en handhaving in de Brabantse natuur- en buitengebieden kan plaatsvinden. De tbo's staan ervoor dat naast het toezicht door de eigen organisatie er een verdere krachtenbundeling van de Brabantbrede handhavingssamenwerking plaatsvindt. Bij dit overleg waren de provincie Noord-Brabant, de tbo's, de waterschappen, de Brabantse gemeenten (via de drie Brabantse Omgevingsdiensten) en SSiB betrokken. Op basis van dit overleg is de provinciale notitie "*Versterking toezicht en handhaving Natuurnetwerk Noord-Brabant, september 2018*" (hierna te noemen: "Notitie versterking toezicht en handhaving natuur" of de notitie) tot stand gekomen. In de notitie zijn de ambitie en doelen van het initiatief beschreven alsmede de randvoorwaarden waaraan voldaan moet worden om de versterking van het toezicht te bestendigen. In samenspraak en op verzoek van de tbo's zijn de ter beschikking gestelde middelen gebundeld zodat de situatie wordt gecreëerd om vanuit één organisatie op een gecoördineerde wijze op basis van een uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving uit te voeren. Besloten is om de uitvoering onder te brengen bij SSiB en daarmee SSiB 2.0 en de impulsgelden te bundelen tot één uitvoeringsorganisatie.

Ambitie en doelen
De ambitie voor SSiB 3.0 is om te komen tot een structurele vermindering van de (ervaren) overlast, misstanden en criminaliteit in het buitengebied van Brabant en specifiek binnen alle Brabantse Natuurgebieden, het zogenaamde Brabantse Natuurnetwerk.
De doelen van de versterking van toezicht en handhaving zijn als volgt geformuleerd:

- Sterke vermindering van dumpingen van afval in natuur- en buitengebied;
- Sterke vermindering van overtredingen van gedragsregels in natuurgebieden (loslopende honden, wild-crossen, verstoring wild, stroperij, ongeoorloofde activiteiten buiten wegen en paden);
- Sterke vermindering van onveilige situatie voor recreanten, toezichthouders en handhavers.

Het bestuursakkoord 2019 -2023 van de provincie Noord-Brabant
In het onlangs gepresenteerde bestuursakkoord 2019-2023 van de provincie Noord-Brabant geeft de provincie aan dat de middelen die voor de jaren 2019 en 2020 beschikbaar zijn gesteld, worden gecontinueerd gedurende de bestuursperiode.

Governance
SSiB wordt vanuit de ODBN georganiseerd. Daar zijn de medewerkers in dienst en daar vindt de ondersteuning van SSiB plaats. Voor de uitvoering positioneert SSiB zich echter als een aparte organisatie die werkt voor alle partners in heel Brabant. Voor de inhoudelijke prioritering en verantwoording van de resultaten is een stuurgroep SSiB ingericht waarin alle Brabantse partners zijn vertegenwoordigd. Dit onder het voorzitterschap van de gedeputeerde veiligheid, de heer Renze Bergsma. De financiering van SSiB loopt via de 3 Algemeen Besturen van de Brabantse omgevingsdiensten.

Vandaar dat door ieder AB een vergelijkbaar besluit genomen dient te worden over de continuïteit van SSiB. De samenwerkingspartners die niet vertegenwoordigd zijn in deze besturen (te weten de waterschappen, de drinkwaterbedrijven en de tbo's) dienen een schriftelijk akkoord te geven op deze structurele bijdrage.

Consequenties bedrijfsvoering
Omdat er bij de subsidieverlening over 2019 en 2020 nog geen duidelijkheid was over het vervolg, zijn beheersmaatregelen getroffen om te voorkomen dat er na beëindiging van de subsidie van de provincie een groot financieel probleem kon ontstaan. Dit uitte zich onder andere door tijdelijke aanstellingen van de SSiB-ers tot en met shortlease voor de voertuigen. Door de toezegging van de provincie Noord-Brabant in het bestuursakkoord 2020-2023 en door de continuering van de financiering van SSiB, kan gekomen worden tot een robuuste en duurzame organisatie van SSiB.

Resultaten SSiB afgelopen jaren
In de bijlage 'SSiB nut en noodzaak' zijn de behaalde resultaten over de afgelopen jaren opgenomen. Hieruit blijkt dat de inzet van SSiB zijn vruchten afwerpt en resultaten mogelijk maakt dankzij het werken in netwerkverband. Betere en intensievere samenwerking en snellere communicatie zorgt voor een gesloten vangnet waardoor nu al een wegtrekkende beweging zichtbaar is van criminelen naar andere gebieden waar minder toezicht aanwezig is. Het is van belang dit effect vast te houden en te verstevigen.
In de impulsgelden voor SSiB 3.0 is in een impactanalyse voorzien om de effectiviteit van SSiB in beeld te brengen. Aan de hand van de uitkomsten hiervan wordt zo nodig bijgestuurd.

Financiën en bijdragen deelnemers
Sinds de start van SSiB is de bijdrage van met name de gemeentelijke deelnemers hetzelfde gebleven maar feitelijk is het bedrag steeds lager geworden. Dit komt met name omdat er jarenlang geen indexatie heeft plaatsgevonden en het feit dat er bij gemeentelijke herindelingen, het aantal deelnemers afnam en dus ook de bijdragen. Daarnaast heeft de afgelopen jaren een nadrukkelijke professionalisering plaatsgevonden die leidt tot hogere kosten. Door nu een stap terug te doen in inzet wordt de inzet van de afgelopen jaren ondergraven en ontstaat een terugval in de behaalde resultaten. Er vanuit gaande dat het collectief continuering van de organisatie van SSiB 2.0 wenst, moeten om het huidige niveau van SSiB, inclusief de toezeggingen van de provincie over 2019-2023, constant te houden, de bijdragen van de deelnemers opnieuw vastgesteld en jaarlijks geïndexeerd worden.

De bijdragen van de deelnemers gaan dan bedragen:

Deelnemer	***Bedrag 2020 per deelnemer***	***Bedrag 2020 totaal***	***Bedrag 2021 per deelnemer***	***Bedrag 2021 totaal***
Gemeente	7.700	477.400	10.000	610.000
Provincie (2.0)	198.500	198.500	257.800	257.800
Provincie (3.0)	1.384.800	1.384.800	1.385.000	1.385.000
Waterschap De Dommel	7.700	7.700	10.000	10.000
Waterschap AA en Maas	7.700	7.700	10.000	10.000
Waterschap Brabantse Delta	7.700	7.700	10.000	10.000
Staatsbosbeheer	15.400	15.400	20.000	20.000
Brabants Landschap	15.400	15.400	20.000	20.000
Natuurmonumenten	15.400	15.400	20.000	20.000
Brabant Water	15.400	15.400	20.000	20.000
Evides	2.600	2.600	5.000	5.000
Totaal		**2.148.000**		**2.377.800**

Verdeling over gemeenten.
Er is de afgelopen jaren een discussie geweest over de verdeelsleutel per gemeente. Tot nu toe is uitgegaan van een vast bedrag per gemeente. Andere verdeelsleutels kunnen zijn: aantal inwoners, aantal hectare buitengebied, aantal hectares natuur etc.. Het nadeel van deze discussie is dat elke verdeelsleutel leidt tot voor- en nadeelgemeenten. Gezien het bedrag dat gemoeid is per gemeente, lijkt dit een weinig zinvolle discussie te worden. Daarnaast doet het geen recht aan de functie van SSiB die gemeente-overstijgend, eigenaar-overstijgend en bevoegd-gezag overstijgend is. Daarom stellen we voor om vast te houden aan de huidige verdeling, een vast bedrag per gemeente.
Daarnaast is het voorstel dat bij een gemeentelijke herindeling de totale som aan bijdragen gelijk blijft en evenredig verdeeld wordt over het nieuwe aantal gemeenten.
Daarnaast dient opgemerkt te worden dat het aandeel van gemeenten in de totale inkomsten, door de grote bijdrage van de provincie met deze aanpassing, 26 % is geworden.

Proces
Het voorstel met betrekking tot de gemeentelijke bijdrage laten agenderen voor het Algemeen Bestuur van elke Omgevingsdienst. De overige deelnemers schriftelijk verzoeken om in te stemmen met het voorliggende voorstel.

Bijlage(n)

- SSiB nut en noodzaak;
- Begroting SSiB 2.0.

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Brabant Noord in haar vergadering van 11 december 2019 te Oss,	
de secretaris,	de voorzitter,
Jan Lenssen	Marnix Bakermans

De nut en noodzaak van Samen Sterk in Brabant voor gemeenten en provincie

De aanwezigheid van Samen Sterk in Brabant (SSiB) sinds 2018 in het buitengebied van Brabant begint inmiddels al aardig zijn vruchten af te werpen. SSiB vult het 'gat'op wat er is ontstaan doordat de politie de capaciteit niet heeft om toezicht te houden in het brabantse buitengebied. Het effect 'dweilen met de kraan open' moet worden tegengegaan met SSiB. En deze toezicht en handhaving wordt met de dag urgenter om bijvoorbeeld de toenemende problematiek rond ondermijning aan te pakken.

Daarnaast is het zo dat er vele verschillende partijen actief zijn in het buitengebied die langs elkaar heen opereren (denk aan beheer en onderhoud van LTO's en waterschappen) maar die tegelijkertijd ook ogen en oren in het gebied zijn. Ook daar speelt de SSiB een cruciale rol door naast toezicht en handhaving ook verbinder te zijn tussen al deze organisaties. Betere en intensievere samenwerking en snellere communicatie zorgt voor een gesloten vangnet waardoor je nu al de wegtrekkende beweging ziet van criminelen naar andere gebieden waar minder toezicht aanwezig is. Nu is het van belang dit vast te houden en te verstevigen. In deze notitie laten we graag de nut en noodzaak van SSiB zien middels de resultaten van de afgelopen jaren.

Resultaten SSiB afgelopen jaren

Wat zijn de doelstellingen van SSiB, welke resultaten zijn hierop geboekt en welke activiteiten zijn hiervoor ondernomen?

SSiB heeft als doelstelling bijdragen aan een schoner en veiliger buitengebied in Noord Brabant. Daartoe focust zij zich op drie speerpunten, te weten;

- Aanpak drugs- en afvaldumping
- Aanpak Stroperij en
- Aanpak wildcrossen.

Om deze speerpunten te realiseren onderneemt zij tal van activiteiten, die te clusteren zijn in drie hoofdgroepen:

a. Surveillance
b. Het opvolgen van meldingen
c. Integrale handhavingsacties

Netwerk ook over de grenzen heen

Als belangrijke randvoorwaarde geldt hierbij dat SSiB moet kunnen beschikken over een groot netwerk, op zowel operationeel, tactisch als strategisch nivo. Om deze randvoorwaarde in te vullen wordt veel energie gestoken in het continu opbouwen, onderhouden, versterken en verder uitbouwen van ons netwerk, op de genoemde drie niveau's. Daarbij worden inmiddels ook contacten onderhouden over zowel de provincie- als landsgrenzen heen. Zo zijn al divere integrale acties gehouden samen met onze Belgische collega's.

Het SSiB netwerk in kaart

In een infographic is dit netwerk weergegeven. Op ondertaande link kunt u op onze SSiB-site de infographic downloaden; www.odbn.nl/ssib. Hier is ook een overizcht van operationele resultaten te vinden, evenals documenten waarin beschreven is wie we zijn en wat doen om onze doelstelingen te realiseren voor onze 75 deelnemers.

Ontmoeting in het groen

Om het netwerk te versterken op de drie genoemde niveau's, samen successen te vieren, de laatste ontwikkelingen te delen en deelnemers te spreken en te horen waar de behoeften liggen, is het inmiddels een traditie om jaarlijks in de maand mei ons netwerksymposium Ontmoeting in het Groen

te organiseren, een event op de schaal van Noord Brabant. Gemiddeld bezoeken jaarlijks ruim 200 netwerkpartners dit netwerk-event. Op onze site vindt u uitgebreide informatie; een mooi netwerkresultaat.

Signalen herkennen 'Ondermijning in het buitengebied'

Onze ssib-boa;s domein 2 wordt jaarlijks getraind in het onderkennen van het belang om Ondermijning in het buitengebied aan te pakken, het herkennen van signalen van Ondermijning en het kennen van de route om deze signalen niet zelf aan te pakken maar uit te zetten in het netwerk. Deze oog- en oorfunctie wordt zeer gewaardeerd door onze ketenpartners en versterkt de onderlinge werkrelaties.
SSiB is voor de uitvoering ondergebracht bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), zo is het voor onze SSiB-boa's heel eenvoudig een link te leggen met de toezichthouders VTH van de ODBN en kunnen onze boa's nog effectiever zijn in het buitengebied, door ook te acteren op het snijvlak van enerzijds toezicht en handhvaing en anderzijds opsporing en vervolging.

Informatie vastlegging via BRS

Als noodzakelijke randvoorwaarde geldt verder dat onze SSiB-Boa's moeten kunnen beschikken voor gerichte informatie om het werk effectief te kunnen uitvoeren. Hiertoe verzamelen zij zelf informatie, halen het bij partners op en delen de informatie. Hiervoor werken ze sinds kort met een speciaal BRS systeem zodat de informatie goed vastgelegd, ontsloten en gedeeld kan worden.
In de naaste toekomst willlen we deze informatie gaan analyseren en gebruiken voor onze jaarkalender en regio-plannen, om zo steeds meer informatiegestuurd te kunnen gaan handhaven en onze informatiepositie blijvend te versterken.

We willen als SSiB ook actief met onze partners de bereikte resultaten delen; daartoe zetten we diverse middelen in; u kunt zicht abonneren op onze SSiB-nieuwsfltis via www.odbn.nl/ssib of ons via de socia media volgen, via bijvoorbeeld facebook, linked in, twitter of instagram.

Op onze site staan de jaarverantwoordingen met bereikte resultaten. U kunt de documenten daar inzien onder het kopje: **Meer weten over SSiB?** Bekijk dan hier de plannen en begrotingen van Samen Sterk in Brabant.

Opvallende resultaten uit 2018 zijn:

Netwerken met stakeholders, gesprekken met bezoekers en overtreders, ogen en oren zijn in het buitengebied. Het werk van de Boa is lang niet allemaal in cijfers uit te drukken.
Hieronder een greep uit het werk. In 2018 hebben de Boa's in totaal:

- 340 mutaties gemaakt in het BRS systeem
- aan 109 **handhavingsacties** deelgenomen, waarvan 27 zelfstandig uitgevoerd;
- deelgenomen aan één grensoverschrijdende actie met België;
- 78 processen verbaal opgemaakt
- 4 schriftelijke strafdossiers opgemaakt;
- 2 bestuurlijke strafbeschikkingen opgemaakt;
- 76 keer in Natura 2000 gebied gesurveilleerd;
- 1061 Netwerkcontact momenten gehad;
- 206 meldingen binnegekregen via de MilieuKlachtenCentrale

Pers: door de media, krant, tv, radio, werd er in 2018 met regelmaat aandacht besteed aan het werk van het SSIB. Berichten van met name twitter werden door de media opgepikt en gepubliceerd. Maar ook de radio en TV (Omroep Brabant) besteedde aandacht aan SSIB.

Begroting SSIB 2.0

In onderstaand tabel wordt de begroting 2021 van SSiB 2.0 nader gespecificeerd en toegelicht. Tevens wordt in deze bijlage de bijdrage 2020 en de voorgestelde bijdragen per 2021 nader gespecificeerd om SSIB op het gewenste niveau te houden.

Kosten Samen Sterk in Brabant 2.0	Begroot	Toelichting
Loonkosten incl. overhead	852.000	Uitgangspunt 6,15 FTE (incl. coördinatie), 1350 declarabele uren per fte, het gemiddeld declarabel uurtarief o.b.v. de kadernota 2021
Kosten vorming en opleiding	28.000	Het is noodzakelijk dat de Boa's jaarlijks verschillende (verplichte) trainingen/ opleidingen volgen om de functie te kunnen uitoefenen (Regeling Toetsing Geweldsbeheerding opleiding en trainingen, Her- en bijscholing domein 2, Praktijkopleiding Groen).
Brandstof voertuigen	25.000	Bedrag is bepaald op basis van werkelijk brandstof verbruik in 2019.
Kosten dataverkeer	7.200	Voor het gebruik van de C-2000 portofoon van de politie moet ODBN een bijdrage betalen. Dit is € 1.200 per portofoon (6 stuks).
Leasekosten	50.000	De jaarlijkse leasekosten voor de auto's van de Boa's.
Aanschaf materialen	7.500	Jaarlijks is het noodzakelijk om diverse kleine materialen aan te schaffen voor het uitoefen van de functie. Bijvoorbeeld een nachtkijker, wildcamera of materieel voor in de auto.
Bedrijfskleding	12.500	De Boa's krijgen een noodzakelijke uitrusting voor het uitoefenen van de functie.
Totaal begroot	**982.800**	

In onderstaand overzicht worden de bijdragen SSIB 2.0 voor 2020 nader gespecificeerd, zoals is opgenomen in de vastgestelde begroting 2020. Hieruit is op te maken dat SSIB 2.0 op basis van het gewenste niveau een financieringstekort heeft van € 219.600.

Aantal	Deelnemers	ODZOB (21 gem)	OMWB (25 gem)	ODBN (16 gem)		ODZOB	OMWB	ODBN	Totaal
62	Gemeenten	7.700	7.700	7.700		161.700	192.500	123.200	477.400
1	Provincie	86.400	65.800	46.300		86.400	65.800	46.300	198.500
3	Waterschap			7.700				23.100	23.100
3	Terrein beherende organisatie			15.400				46.200	46.200
1	Brabant Water			15.400				15.400	15.400
1	Evides			2.600				2.600	2.600
Totaal bijdragen SSIB 2.0 in 2020						**248.100**	**258.300**	**256.800**	**763.200**
Totaal financieringstekort SSIB 2.0									**219.600**

Bovenstaand overzicht laat zien dat het noodzakelijk is om de bijdragen voor SSIB 2.0 te verhogen, zodat op een goed niveau invulling kan worden gegeven aan SSIB 2.0. In onderstaand overzicht is de voorgestelde bijdragen per 2021 nader gespecificeerd.

Aantal	Deelnemers	ODZOB (21 gem)	OMWB (25 gem)	ODBN (15 gem)		ODZOB	OMWB	ODBN	Totaal
61	Gemeenten	10.000	10.000	10.000		210.000	250.000	150.000	610.000
1	Provincie	112.200	85.500	60.100		112.200	85.500	60.100	257.800
3	Waterschap			10.000				30.000	30.000
3	Terrein beherende organisatie			20.000				60.000	60.000
1	Brabant Water			20.000				20.000	20.000
1	Evides			5.000				5.000	5.000
Totaal bijdragen SSIB 2.0 vanaf 2021						**322.200**	**335.500**	**325.100**	**982.800**

Samen werken aan een schone en veilige leefomgeving

Nu en in de toekomst

Kadernota 2021

Omgevingsdienst Brabant Noord

Voorwoord

Geachte bestuurders, raads- en Statenleden,

Voor u ligt de Kadernota 2021 van de Omgevingsdienst Brabant Noord. Elk jaar proberen we de meest relevante ontwikkelingen in onze leefomgeving samen te vatten. Ook bekijken we welke effecten deze hebben voor ons werk, onze deelnemers en ketenpartners. Dit brengen we zo goed mogelijk in kaart om daarmee de Begroting 2021 op te stellen. Uw reactie op de Kadernota helpt bij het vinden van een gedragen koers voor onze organisatie. Ik nodig u dan ook graag uit om met ons in gesprek te gaan. De ontwikkelingen in onze leefomgeving gaan ons allemaal aan.

In deze Kadernota borduren we voort op de compacte opzet van de Kadernota 2020. In onze programma's maken we onderscheid tussen de verplichte landelijke basistaken, de door onze deelnemers bij ons belegde verzoektaken en regionale taken die we uitvoeren voor meerdere deelnemers. De algemene effecten vertalen we in de Begroting 2021. De individuele effecten worden – in overleg met de desbetreffende deelnemer – vertaald in de werkprogramma's van 2021. Dit betekent dat het bevoegde gezag vóór 1 december 2020 moet besluiten welke verzoektaken bij onze organisatie belegd gaan worden, zodat deze in de werkprogramma's voor 2021 opgenomen kunnen worden.

2021 is een jaar van veel ontwikkelingen. Een van de meest in het oog springende thema's is de Omgevingswet. Vanaf 2021 staan we als overheid aan de lat om deze wet uit te voeren. Voor het deel vergunningverlening, toezicht en handhaving treft de ODBN in 2019 en 2020 samen met u voorbereidingen. Nieuwe werkwijzen, nieuwe procedures en kortere beslistermijnen zijn desalniettemin spannend en vragen om afstemming en pragmatisme.

Qua uitvoering moeten we slim omgaan met de werkzaamheden voortkomend uit de maatregelen Zorgvuldige Veehouderij en de gevolgen van het onderuitgaan van de Programmatische Aanpak Stikstof door de uitspraak op 29 mei 2019. Beide ontwikkelingen vragen om veel maatwerk en zorgen voor een piek in onze bedrijfsvoering. We zijn samen met de andere Omgevingsdiensten in gesprek met onze partners over hoe we met behoud van het maatschappelijke doel de werkzaamheden zo goed mogelijk uit kunnen voeren.

Ook is er mede door deze ontwikkelingen en een schaarste op de arbeidsmarkt een tekort aan medewerkers. Behoud van medewerkers door het zijn van een aantrekkelijke werkgever én investeren in het aantrekken en opleiden van nieuwe medewerkers is en blijft van groot belang. Onze succesvolle aanpak zetten we in 2021 voort, samen met de ontwikkeling van strategisch personeelsbeleid.

Daarnaast is het informatiegestuurd werken ook belangrijk om meer kwaliteit te leveren (daar te zijn waar de risico's voor de leefomgeving het grootst zijn) en om de schaarse capaciteit zo effectief mogelijk in te zetten. Hierin werken we, nu en in de komende jaren, steeds meer samen met ketenpartners om data om te zetten in bruikbare informatie.

Kortom, de Omgevingsdienst Brabant Noord is – net zoals uw gemeente en provincie – een organisatie die samen met u in ontwikkeling blijft om te werken aan een schone en veilige leefomgeving.

Jan Lenssen, directeur Omgevingsdienst Brabant Noord
Augustus 2019

Inhoud

	Voorwoord	2
1	**De Omgevingsdienst Brabant Noord in 2021**	**6**
1.1	Over de Kadernota 2021	8
1.2	Programma-indeling	8
1.3	Missie	9
1.4	Visie en strategie	9
2	**Relevante (door)ontwikkelingen in 2021**	**10**
	Ontwikkelingen individuele dienstverlening	12
2.1	Omgevingswet van kracht voor VTH-taken	12
2.2	Wet natuurbescherming en stikstof	13
2.3	Uitvoeringsconsequenties Transitie Zorgvuldige Veehouderij	15
2.4	Overdracht bodemtaken van provincie naar gemeenten	17
2.5	Asbestdaken	19
2.6	Energie	20
2.7	Budgetten geprogrammeerd toezicht	21
2.8	Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB)	22
	Ontwikkelingen regionale dienstverlening	23
2.9	Werkprogramma collectieve taken	23
2.10	Toezicht in het groen en Samen Sterk in Brabant (SSiB)	24
2.11	Resultaatgericht en informatiegestuurd werken	26
2.12	Ketenaanpak	27
2.13	Regionaal kader VTH (voorheen ROK-VTH)	28
	Ontwikkelingen bedrijfsvoering	29
2.14	Werving medewerkers en behoud bestaande medewerkers	30
2.15	Cao ontwikkelingen	31
3	**Financieel effect Kadernota 2021**	**32**
3.1	Financieel-technische uitgangspunten	34
3.2	Schema ontwikkelingen & effecten	35
3.3	Schema tariefontwikkeling	37

De Omgevingsdienst Brabant Noord in 2021

De Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) is een gemeenschappelijke regeling van 16 gemeenten in Noordoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant.

Samen hebben we een verantwoordelijkheid voor een schone en veilige leefomgeving voor mensen, dieren en planten. Als verlengstuk van het lokale en provinciale bestuur voert de ODBN een deel van deze overheidstaak uit.

1.1 Over de Kadernota 2021

De Kadernota **signaleert** nieuwe ontwikkelingen en **informeert** u hierover. De effecten van deze ontwikkelingen voor zowel de **bedrijfsvoering** als **financiën** brengen we zoveel mogelijk in kaart. De Kadernota en uw reactie hierop is van groot belang om een zo goed mogelijke Begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 op te stellen.

De Kadernota is tot stand gekomen vanuit de inhoudelijke kennis van de medewerkers van de ODBN. Ook is er tijdens een bestuurlijk-ambtelijke conferentie op 29 mei 2019 veel input opgehaald bij de ambtenaren en bestuurders van onze deelnemers. We zien uit naar de afstemming met de deelnemers in het Regionaal Strategisch Platform en de groep 'adoptie-ambtenaren'. Die laatste groep is samengesteld uit ambtenaren van verschillende deelnemers die de planning- en controlcyclus het hele jaar nauwlettend volgen en hun advies daarover geven. Deze adviezen zijn zeer waardevol voor de ODBN.
Niet alle ontwikkelingen worden benoemd in deze Kadernota, slechts de meest relevante. Zoveel als mogelijk zijn deze thema's geordend naar taken die voortvloeien uit het wettelijke landelijk basistakenpakket en de verzoektaken. Voor de basistaken geldt dat er voor individuele deelnemers weinig speelruimte bestaat (zowel qua inhoud als qua volume), omdat voor die taken bij wet is bepaald dat deze bij een omgevingsdienst moeten liggen. Bij de verzoektaken bestaat er in dat opzicht meer speelruimte. Een of meerdere gemeenten of de provincie kunnen verzoeken deze (wettelijke) taken bij de ODBN te beleggen. De ODBN voert dergelijke taken uit op voorwaarde van voldoende kritieke massa voor deze taken.

1.2 Programma-indeling

De ODBN kent in haar planning & control documenten drie programma's.

1. Het **programma Individuele Dienstverlening** gaat over de dienstverlening aan een deelnemer van zowel de wettelijke basistaken als de verzoektaken die een deelnemer bij de ODBN heeft neergelegd. .
2. Het **programma Regionale Dienstverlening** gaat over taken die de ODBN voor de regio uitvoert. Zoals de Collectieve Taken, Samen Sterk in Brabant, de Klachtenregeling/crisispiket, sanering Verkeerslawaai, de Vereniging van Contractanten en het beheer van voormalige stortplaatsen.
3. Het derde **programma** gaat over de **Bedrijfsvoering** van de ODBN.

In alle P&C producten, zoals de begrotingen en deze Kadernota, komt deze indeling terug.

1.3 Missie

Wij zorgen voor een schone en veilige leefomgeving, nu en in de toekomst. Dat is onze missie! Vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen de kaders van de wetten van milieu, natuurbescherming, bouwen en wonen zijn onze instrumenten om die missie uit te voeren. Om onze werkwijze te laten meebewegen op de voortdurende veranderingen in de samenleving, houden we ons ook bezig met ontwikkeling en vernieuwing van ons werk. Zo kunnen we onze deelnemers beter adviseren. Een belangrijk ontwikkelpunt voor onze medewerkers hierbij is de gebiedsgerichte en omgevingsbewuste benadering bij het uitvoeren van het werk.

1.4 Visie en strategie

De Omgevingswet vormt vanaf 2021 het integrale, wettelijke kader voor de fysieke leefomgeving, waardoor de gemeenten, provincie en ODBN organisch met elkaar samenwerken.
Ook het agrarische karakter van Noordoost-Brabant brengt deze partijen bij elkaar. Noordoost-Brabant behoort tot de meest innovatieve en duurzame agrofoodregio's van Europa. De ODBN levert hierin een belangrijke bijdrage. Gemeenten en de provincie voelen zich als 'aandeelhouder' duurzaam betrokken bij de ODBN. De ODBN richt zich op samenwerking: binnen de eigen organisatie, met gemeenten, de provincie en andere relevante organisaties. Wat ons betreft zijn de lijntjes tussen bestuurders, managers en medewerkers van alle betrokken organisaties kort.

De ODBN is een uitvoeringsexpert voor onze regio op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving. Sinds de oprichting hebben we een aantal belangrijke stappen gezet om tot een zo optimaal mogelijk werkende organisatie te komen. Naast de uitvoering van deze taken zijn wij steeds meer een dienstverlener die adviseert en meedenkt over hoe beleid in de praktijk uitpakt.

Wij werken toe naar de rol van omgevingsadviseur die zijn kennis en expertise over de fysieke leefomgeving koppelt aan 'omgevingsbewustzijn', waarbij we de lokale situatie niet uit het oog verliezen. Daarbij hoort dat we ook bestuurlijk sensitief moeten zijn. We werken immers namens het bevoegde gezag. We werken steeds meer risicogericht zodat we onze middelen daar inzetten waar het milieurendement maatschappelijk het grootste is. Ook Brabantbreed en landelijk dragen we onze expertise uit.

Relevante (door)-ontwikkelingen in 2021

De meest relevante ontwikkelingen worden hierna, per thema, geschetst. We volgen de programma-indeling en geven de effecten van de ontwikkeling per thema aan.

Ontwikkelingen individuele dienstverlening

2.1 Omgevingswet van kracht voor VTH-taken

In 2016 is de Omgevingswet aangenomen en deze zal naar verwachting op 1 januari 2021 in werking treden. De Omgevingswet bundelt 26 wetten die regels bevatten die de fysieke leefomgeving raken zoals milieu-, bouw- en waterwetgeving. De Omgevingswet omvat ook nieuwe thema's zoals gezondheid en veiligheid. Belangrijke doelstelling van de wet is het omgevingsbeleid af te stemmen op de behoeften en doelstellingen van inwoners en bedrijven.

De Omgevingswet is bedoeld om tot een integrale manier van (samen)werken en afwegen te komen. Samen met ketenpartners (waterschappen, GGD en Veiligheidsregio) beschikt de ODBN over veel informatie. Die informatie zetten we in bij de uitvoering van het VTH takenpakket. Deze informatie kan ook relevant zijn bij de ontwikkeling van Omgevingsvisies en –plannen door gemeenten en provincie. Denk hierbij aan data als milieu- en bedrijfsinformatie.

In 2019 en 2020 is de ODBN – samen met onze deelnemers en ketenpartners – bezig met de invoering van de Omgevingswet. Een opleidingsplan, communicatieplan en een activiteitenplan wordt voor 2021 uitgevoerd. Het onderdeel van de Omgevingswet wat van het grootste belang is voor de ODBN, is de uitvoering van de VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving). Dit heeft effect op de samenwerking en werkprocessen die we met de individuele gemeenten en provincie afspreken. Bijvoorbeeld een beslistermijn die wordt teruggebracht naar 8 weken, van het begrip 'inrichting' naar 'milieubelastende activiteit' maar ook de wijze waarop we in houding en gedrag initiatiefnemers benaderen. In de samenwerking met gemeenten en provincie vraagt dit een goede afstemming. Onderdelen daarvan zijn eenduidige afspraken en een helder beeld van wat de deelnemers van de ODBN verwachten in bijvoorbeeld het vooroverleg en de omgevingsdialoog.

Om de verbeterdoelen van de Omgevingswet te behalen en de digitale samenwerking te bevorderen, wordt het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) door het Rijk ontwikkeld. Het DSO bundelt en ontsluit informatie die bij de diverse partners aanwezig is. De ODBN treft in 2019 en 2020 de voorbereidingen om aan te kunnen sluiten op het DSO en dit zal in 2021 en verder zijn uitwerking krijgen.

Samen werken aan een schone en veilige leefomgeving, nu en in de toekomst

De minister heeft op 18 oktober 2019 per kamerbrief laten weten dat zij pas medio 2020 het besluit neemt ofdat de Omgevingswet per 1-1-2021 van kracht wordt. Het is goed mogelijk dat de minister in haar afweging besluit de invoering uit te stellen. Aangezien onze dienst, samen met u als deelnemer, zich volop aan het voorbereiden is op de invoering per 1-1-2021, moeten we gaan werken aan meerdere scenario's van invoering. Een eventueel uitstel medio 2020 heeft echter ook financiele consequenties voor de implementatie in onze organisatie.

Effecten 2021 en verder

- → Onze inzet is om de Omgevingswet binnen de huidige financiële kaders uit te voeren. De voorbereiding in 2019 en 2020 stuurt hierop
- → We zijn afhankelijk van het Rijk voor de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Het is op dit moment nog niet duidelijk of het systeem (volledig) operationeel is per 2021
- → We sluiten niet uit dat in de eerste periode van de uitvoering van de Omgevingswet er mogelijk nog uitvoeringsproblemen naar boven kunnen komen die een effect hebben op de kosten
- → We houden deelnemers individueel en via RSP en DB/AB op de hoogte over de uitvoeringsconsequenties van de Omgevingswet
- → Effect van eventueel uitstel van invoering van de Omgevingswet leidt tot mogelijk dubbel werk, extra frictiekosten of het doorschuiven van (delen van) het implementatiebudget. Deze zijn op voorhand niet te ramen. We proberen echter in de implementatie ook met het scenario van uitstel rekening te houden.

2.2 Wet natuurbescherming en stikstof

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van natuurgebieden die uniek zijn voor Nederland en Europa, de bescherming van planten en dieren en van bossen en andere houtopstanden.

De provincie is bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen/ontheffingen en het toezicht en de handhaving (VTH-taken) van de Wet natuurbescherming. De ODBN verleent namens de provincie deze vergunningen en ontheffingen. Toezicht en handhaving op de naleving van de Wet natuurbescherming wordt namens de provincie, als verzoektaak, uitgevoerd door de drie omgevingsdiensten, voor zover het gaat om inrichtinggebonden taken. Voor niet-inrichtinggebonden taken in Natura 2000 gebieden voert de ODBN deze taken uit voor heel Brabant.

Bij een vergunningaanvraag op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) waarbij ook als onderdeel de Wet natuurbescherming is aangevraagd hebben gemeenten ook een rol bij de Wet natuurbescherming. Bij activiteiten met mogelijk negatieve effecten op wettelijk beschermde dier- en plantensoorten

en/of een Natura 2000-gebied, moet een natuurtoets deel uit maken van de procedure bij het verkrijgen van een omgevingsvergunning. De gemeente is bevoegd om deze toets zelf te beoordelen. Als blijkt dat er inderdaad negatieve effecten op beschermde soorten/gebieden kunnen optreden dan dient de gemeente een verklaring van geen bedenkingen op grond van de Wet natuurbescherming bij de provincie aan te vragen. In dat geval is de gemeente ook verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving op de naleving van de Wet natuurbescherming. Voor gemeenten kan het hierbij zowel de basistaken betreffen (Wabo-aanvraag met milieuaspect) als de verzoektaken.

Verder biedt de Wet natuurbescherming voor soortenbescherming de mogelijkheid van een Gebiedsgerichte Aanpak Natuur, waarbij voor delen van een gemeente een gebiedsontheffing kan worden verkregen, zodat niet voor elk initiatief een aparte procedure hoeft te worden doorlopen. Wij verwachten dat veel gemeenten van zo'n gebiedsontheffing gebruik zullen maken vanwege de voordelen voor gemeente, burger en bedrijf (bijvoorbeeld woningcorporaties).

Gevolgen van de uitspraken PAS

De uitspraken van 29 mei 2019 over de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) hebben de komende jaren een grote impact op ons werk. Door de uitspraak over de PAS ontstaat er een nieuwe situatie waarvan tijdens het schrijven van deze Kadernota nog niet helemaal helder is hoe dit dossier zich verder gaat ontwikkelen.

Per 11 oktober is de provinciale beleidsregel natuurbescherming in werking getreden. Door deze beleidsregel kan de vergunningverlening rondom stikstof weer (beperkt) op gang komen. In de beleidsregel zijn voorwaarden voor onder andere het extern en intern salderen opgenomen. De ODBN vertaalt deze beleidsregel naar haar werkprocessen. Hoewel de vergunningverlening weer langzaam op gang komt, zijn de kaders om vergunningen te verlenen beperkt.
De nieuwe beleidsregel, de blijvende onzekerheid over het landelijk stikstofbeleid, de extra werkzaamheden rondom intern en extern salderen, de vergunningplicht voor beweiden en bemesten en afstemming en maatwerk leidt tot extra werkzaamheden in de uitvoering.
Het Rijk heeft aangegeven dat het mogelijk tot 2023 kan duren voordat er een nieuw landelijk kader voor stikstof in werking treedt.

Effecten 2021 en verder

- → Deze ontwikkeling kan nog niet gekwantificeerd worden voor de ODBN en de deelnemersbijdrage vanwege de onduidelijkheden
- → We verwachten op de korte termijn dat er meer maatwerk nodig is, maar dat veel werk stilligt. Op de lange termijn verwachten we een hoge piek aan werkzaamheden
- → Ook deelnemers moeten mogelijk binnen hun eigen organisatie organisatorische en personele maatregelen treffen
- → Gemeenten kunnen ervoor kiezen om de extra werkzaamheden en dus kosten door het stikstofdossier via leges door te berekenen aan de aanvrager

2.3 Uitvoeringsconsequenties Transitie Zorgvuldige Veehouderij

De drie Brabantse Omgevingsdiensten hebben begin 2019 een notitie laten opstellen over de ontwikkelingen in de Brabantse veehouderij en wat daarvan de gevolgen zijn voor de (extra) VTH-taken voor provincie, gemeenten en omgevingsdiensten. De daarin geschetste ontwikkelingen betreffen de volgende thema's:

- Besluit emissiearme huisvesting en actieplan ammoniak en stoppersmaatregelen
- Warme sanering varkenshouderij
- Sanering asbest staldaken
- Actualisatie in verband met BBT (best beschikbare technieken)
- Provinciale verordening ruimte
- Provinciale verordening natuurbescherming en programmatische aanpak stikstof
- Project intensivering toezicht veehouderijen

De werkzaamheden die hiermee gepaard gaan, zullen de komende jaren veel tijd en inzet vergen van de ODBN. Dit vanuit haar rol als vergunningverlener in het kader van de Wet Natuurbescherming waarbij de provincie bevoegd gezag is en de Wabo waarbij de gemeenten bevoegd gezag zijn. Om deze piek aan werkzaamheden het hoofd te bieden is medio 2019 een ambtelijke en bestuurlijke taskforce ingesteld die met maatregelenpakketten zijn gekomen om de benodigde inzet substantieel te verminderen zonder dat daarbij de maatschappelijke opgave van de transitie wordt losgelaten.
De voorstellen moeten ertoe leiden dat de piek aan werkzaamheden die de komende 6 jaar wordt verwacht (2019-2025) kunnen worden opgevangen door organisatorische maatregelen, bestuurlijke keuzes en het inhuren van extra capaciteit.

"De stapeling van ontwikkelingen in de veehouderij hebben grote consequenties op de hoeveelheid aanvragen. Dit vraagt om een herbezinning van de taken die op ons bordje liggen, en een nauwere samenwerking tussen gemeenten, omgevingsdiensten en provincie. Immers, voor ondernemers en inwoners zijn wij één overheid"

Senior beleidsadviseur Mechie Beurskens van gemeente Sint Anthonis
tijdens bestuurlijk-ambtelijke conferentie van ODBN op 29 mei 2019

Eind 2019 moet dit leiden tot besluitvorming binnen de ODBN waar het gaat om de aanpassing van werkprocessen maar ook besluitvorming in het Algemeen Bestuur waar het gaat over de wijze waarop de ODBN omgaat met de vergunningverlening. De maatregelen vergen een grote omslag binnen de ODBN maar ook bij de deelnemers hoe om te gaan met aanvragen, aanvragers en adviseurs. Voor de implementatie worden extra middelen aangevraagd bij de provincie. Deze nieuwe aanpak willen we ook laten aansluiten bij andere ontwikkelingen binnen de organisatie zoals het Regionaal Operationeel Kader Vergunningverlening (ROK-VV) dat momenteel wordt opgesteld, het provinciale project Kompas en de komst van de Omgevingswet. Door verschillende opgaven te combineren gaan we efficient met de kosten van implementatie om.

Effecten 2021 en verder

- → De voorstellen uit het rapport van de Taskforce 'Meer dan de som der delen' zorgen ervoor dat het werkpakket ondanks de extra werkzaamheden uitvoerbaar zijn. Het doorvoeren van de acht voorgestelde maatregelen en een wervingstraject zorgen daarvoor. De implementatie hiervan heeft een grote impact op de werkwijze en uitvoering van de taken van de ODBN en de samenwerking met haar deelnemers. Echter het uitblijven van de implementatie van deze maatregelen zorgt voor een op dit moment niet in te vullen en kostbare vraag naar extra capaciteit.
- → Besluitvorming over het rapport vind eind 2019 in het AB plaats.
- → Deze zullen ook financiële gevolgen hebben qua inzet van medewerkers, zowel bij OD's als gemeenten en provincie
- → Bij de vaststelling van de individuele werkprogramma's met de deelnemers zullen met elke deelnemer hierover afspraken worden gemaakt
- → De gevolgen van het stikstofdossiers zijn op dit moment nog niet kwantificeerbaar maar hebben ook effecten op de Transitie Zorgvuldige Veehouderij en de mogelijkheden van implementatie van het maatregelenpakket van de Taskforce.

2.4 Overdracht bodemtaken van provincie naar gemeenten

Met de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet (1-1-2021) gaat de bevoegdheid die nu bij de provincie ligt voor de Wet bodembescherming (Wbb) over naar de gemeenten. Gemeenten zijn dan primair beheerder van de bodemkwaliteit voor hun grondgebied. Door deze overdracht komen alle basistaken voor de bodem(sanering) bij de gemeenten te liggen. Reeds beschikte en lopende saneringen blijven onder de bevoegdheid van de provincie.

Momenteel voert de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) voor de provincie de Wbb-taken in onze regio uit. Het toezicht en handhaving bij saneringen blijft onder Omgevingswet een basistaak. De Wbb vergunningverlening is nu nog een verzoektaak. Mogelijk dat dit onder Omgevingswet ook een basistaak wordt.

Het landelijke beleid voor bodembeheer blijft op hoofdlijnen hetzelfde. Het Rijk stelt afhankelijk van het bodemgebruik omgevingswaarden vast. Binnen deze waarden krijgen gemeenten wel bestuurlijke afwegingsruimte of bijvoorbeeld nog sanering nodig is afhankelijk van het bodemgebruik, of wanneer een bodemonderzoek vereist is bij bouwen en bestemmen. De vertaling van deze afwegingsruimte dient in het Omgevingsplan plaats te vinden.

Maatschappelijke opgaven zoals de klimaatadaptatie, de energietransitie maar ook de achteruitgang in kwaliteit (organische stofgehalten, verdroging, vernatting, bodemleven) van de landbouwgronden in onze regio, kunnen voor inhoudelijke verschuivingen in de aanpak van bodembeheer door gemeenten zorgen. Dit vraagt om een andere benaderingswijze en specifieke kennis van de bodem en ondergrond, uitgaande van het natuurlijke bodem- en watersysteem, inclusief haar potenties en kwetsbaarheden. De inbreng van deze benaderingswijze en specifieke kennis bij de totstandkoming van de omgevingsvisie en het omgevingsplan kan als een verzoektaak bij de ODBN worden belegd.

We constateren dat er nog maar bij een beperkt aantal deelnemers voldoende bodemkennis is. Voor de basistaken zorgt de ODBN dat die goed geborgd worden binnen onze organisatie. De deelnemers moeten zelf afwegen of ze de bodemtaken, die vallen onder de zogenaamde verzoektaken zelf gaan uitvoeren of bij de ODBN willen beleggen.

Samen met de provincie, de ODZOB en de OMWB komt de ODBN eind 2019 met een transitiedocument over de overdracht van de bodemtaken. In dit document worden de procesmatige, personele en financiële gevolgen onderverdeeld naar basis- en verzoektaken per regio en gemeente inzichtelijk gemaakt. Implementatie van het transitiedocument vindt in 2020 plaats, zodat elke dienst (en gemeente) gereed is voor de nieuwe taakuitvoering per 1-1-2021.

Effecten 2021 en verder

- → Gemeenten moeten het onderwerp bodem meenemen in het opstellen van hun omgevingsvisie en –plannen
- → Gemeenten bepalen of zij de bodemtaken voor wat betreft de niet–basistaken zelf uitvoeren of dat zij deze verzoektaak bij de ODBN beleggen in hun werkprogramma's
- → Wij houden rekening met een totale toename van werkzaamheden in het kader van de basistaken met een omvang van €150.000, - en voor de verzoektaken van €25.000, - aan uren. Deze gevolgen nemen wij mee in de begroting 2021
- → In welke mate gemeenten door het Rijk gecompenseerd worden is nog niet bekend

2.5 Asbestdaken

De Eerste Kamer heeft in 2019 niet ingestemd met het verbod op asbestdaken per 31 december 2024. Het is nog onduidelijk hoe het ministerie qua wetgeving hier de komende periode mee omgaat. De verwachting is dat het ministerie eind 2019 meer duidelijkheid schept op dit dossier. Het gaat landelijk om ongeveer 100 miljoen m2 aan asbest op daken.

De verwering van tienduizenden asbestdaken in onze regio blijft ondertussen doorgaan. Met name de honderden slechte daken vormen een risico voor de omgeving, maar ook bij brand of hagel kan asbest voor een acuut risico zorgen. Op asbestdaken in een slechte staat kan gehandhaafd worden op basis van de zorgplicht in de Woningwet en de Wet milieubeheer.
De vaste asbesttaken die de ODBN uitvoert betreffen de basistaken voor onder andere toetsing van asbestinventarisatierapporten en toezicht op verwijdering asbest. Daarin zal in 2021 naar verwachting niets veranderen. Ook onze inzet vanuit het programma Collectieve Taken zetten we voort. Deze inzet bestaat onder andere uit:

- Samenwerking met Brabantse omgevingsdiensten en omgevingsdiensten Limburg en Zeeland (verenigd in het Zuidelijk Keten Casus Overleg) en aanpak van ketenzaken die hieruit voortvloeien
- Inzet kennis, kwaliteit en samenwerking voor ODNL in werkkamer asbest

Daarnaast werken een aantal deelnemers samen in de Kopgroep Asbestdaken. Deze kopgroep zet zich in voor inventarisatie van de aanwezige asbestdaken en het stimuleren (o.a. via een communicatieplan) dat de asbestdaken versneld gesaneerd worden. Enerzijds omdat verzekeringen schade als gevolg van calamiteiten niet meer dekken waardoor gemeenten nu al regelmatig opdraaien voor forse opruimkosten. Anderzijds voorzien gemeenten na een eventueel verbod hoge kosten om de naleving van het verbod op asbestdaken af te dwingen. Hoe meer daken tijdig worden gesaneerd, hoe kleiner de kans op calamiteiten en hoe lager de uiteindelijke kosten. Nog niet deelnemende gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Kopgroep Asbestdaken. De ODBN heeft daarin een coördinerende en faciliterende rol en is op onderdelen projectleider van deelprojecten.

Effecten 2021 en verder

- → Het vervolg van het vervallen van het verbod is nog onduidelijk. Eventuele effecten worden pas duidelijk na bericht van ministerie over vervolg van het dossier asbest eind 2019
- → De reguliere basistaak asbest is opgenomen in de werkprogramma's van de deelnemers
- → Onze inzet vanuit de Collectieve Taken zetten we voort
- → Deelnemers aan de regionale kopgroep asbestdaken financieren dit als verzoektaak

2.6 Energie

Het klimaatbeleid van Rijk (klimaatakkoord), regio (Regionale Energie Strategie) en gemeenten zetten stevig in op energiebesparing gebouwde omgeving, aardgasloze wijken en op duurzame opwek uit wind- en zonneparken, biomassa en geothermie. Ook de ODBN heeft hierin een rol.

In het kader van de basistaken ziet de ODBN namens gemeenten toe op naleving van wettelijke energiebesparingsverplichtingen. Ook de RVO meldingsplicht en de naleving daarvan heeft invloed op de mate van energiebesparing.

Ook heeft de realisatie van duurzame opwekcapaciteit bijna altijd een impact op de omgeving en daarover adviseert de ODBN gemeenten in het kader van de vergunningverlening. Al deze taken zijn opgenomen in de individuele werkprogramma's
van de deelnemers.

"Eén ambtenaar bespaarde net zoveel als 6 windmolens"

Stientje van Veldhoven in een Kamerdebat

Daarnaast is in zijn algemeenheid de vraag in hoeverre de regionale samenwerking rond de Regionale Energie Strategie (RES) een beroep gaat doen op de ODBN voor de uitvoering van deze plannen. Hierin kan de data van de ODBN en haar partners een rol spelen.

Effecten 2021 en verder

- → De bestaande wettelijke taken zitten in de individuele werkprogramma's van de deelnemers
- → De ODBN verwacht een groeiende vraag van deelnemers voor wat betreft de energietaken

2.7 Budgetten geprogrammeerd toezicht

Er worden in 2019 en 2020 diverse acties uitgevoerd die van invloed zijn op de budgetten binnen de gemeentelijke werkprogramma's:

1. Project opwaarderen inrichtingenbestand (grootschalige gevelverificaties, regiobreed)Hierbij wordt het inrichtingenbestand per gemeente geactualiseerd zodat er vanuit een geactualiseerd bestand een programma kan worden opgesteld. Daarnaast worden werkprocessen ingericht om het bestand ook actueel te houden.
2. Hernieuwde indeling in de bedrijfstypen B (verzoektaakbedrijven) en B+ (basistaakbedrijven). Daarmee is helder welke bedrijven als basistaakbedrijven en als verzoektaakbedrijven moeten worden aangemerkt. Daarmee is ook voor de gemeenten helder welke taken er wettelijk bij de ODBN zijn belegd en bij welke bedrijven gemeenten een keuze hebben om het zelf uit te voeren of bij de ODBN.
3. Op basis van de ervaringscijfers van de afgelopen jaren zijn de kengetallen geëvalueerd. Hierbij hebben enkele wijzigingen plaatsgevonden.

De bovenstaande acties zijn van invloed op de budgetten voor geprogrammeerd toezicht. Omdat nog niet alle acties zijn uitgevoerd, is met onze deelnemers overeengekomen om het totaal aan gevolgen van deze 3 acties pas te verwerken in de budgetten van 2021. Dit voorkomt dat de budgetten als gevolg van de afzonderlijke acties meerdere keren worden aangepast. Overigens is in 2019 het inrichtingenbestand al wel aangevuld met de markering 'basistaakbedrijf' of 'verzoektaakbedrijf'.

Effecten 2021 en verder

- → De gevolgen zijn voor het eerst zichtbaar in de werkprogramma's 2021 die voor 1 december 2020 worden vastgesteld
- → Deze acties kunnen in de ene gemeente tot meer en bij de andere gemeente tot minder benodigd budget leiden omdat de werkprogramma's gebaseerd worden op veel betere basisgegevens

2.8 Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB)

Per 2021 wordt de WKB van kracht. Deze wet heeft drie doelen: Een verbeterde (borging van de) bouwkwaliteit, een verbeterde positie van de consument en het stimuleren van de kwaliteitsverbetering en faalkostenvermindering. Om dit voor elkaar te krijgen, wordt een stelsel ontwikkeld voor toetsing op relevante aspecten van kwaliteit van het eindproduct door een onafhankelijke marktpartij. Een effect van deze wet kan zijn dat de bouwtaken rondom vergunningverlening en toezicht bij gemeenten afnemen.

De rol van de gemeente verschuift van technisch toetser naar regisseur van planprocessen. De ODBN verzorgt voor provinciale inrichtingen de vergunningverlening, het toezicht en handhaving op de bouwregelgeving. Ook voert de ODBN voor enkele gemeenten het bouwtoezicht (verzoektaak) uit.

Effecten 2021 en verder

- → De Wkb betekent niet alleen een verschuiving van taken en het wegvallen van legeskosten. De gevolgen zijn groter en werken in allerlei facetten door in de organisatie. Denk hierbij o.a. aan het VTH-beleid en –strategie. De invoering van de WKB vraagt om een impactanalyse van de taken bij de ODBN
- → De ODBN moet samen met haar deelnemers bepalen welke rol zij speelt in het bouwtoezicht onder de Wkb. Deze rolbepaling is van invloed op onze inzet en grootte van het effect
- → Tussen nu en 2020 brengen we de gevolgen van deze wet voor de ODBN in kaart

2.9 Werkprogramma Collectieve Taken

Naast Individuele Dienstverlening (waaronder het uitvoeren van basistaken en verzoektaken) voert de ODBN in het programma Regionale Dienstverlening werkzaamheden uit voor het collectief van haar deelnemers. Een belangrijk werkprogramma is de Collectieve Taken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om thema's als intensieve veehouderij, implementatie omgevingswet, informatiegestuurd werken, samenwerking (bijvoorbeeld met het strafrecht) en ketentoezicht.

Deze werkzaamheden zijn gericht op productinnovatie en -ontwikkeling, kwaliteitsverbetering en efficiencyverbetering van de primaire taken. De collectieve taken vervullen daarmee een vliegwielfunctie voor noodzakelijke ontwikkelingen op het programma Individuele Dienstverlening.

De Kadernota geeft aan welke ontwikkelingen er zijn en welke bijdrage het programma Collectieve Taken daaraan moet leveren. Bij het opstellen van het werkprogramma collectieve taken voor 2019 is geconstateerd dat de druk op het werkprogramma toeneemt gezien de vele ontwikkelingen die zich voordoen. Dat is ook in 2020 en 2021 het geval. De vele ontwikkelingen vragen tijd in voorbereiding en implementatie.

Voor de Kadernota is op 29 mei 2019 een bestuurlijk – ambtelijke conferentie georganiseerd. De uitkomsten van deze conferentie zijn verwerkt in deze Kadernota 2021 en geven op die manier ook invulling aan de collectieve taken 2021 en de omvang daarvan.

Effecten 2021 en verder

- → Het werkprogramma Collectieve Taken 2021 wordt samen met de deelnemers opgesteld
- → De gevolgen voor de collectieve taken worden, waar mogelijk, bij de afzonderlijke onderdelen van deze kadernota in beeld gebracht. Gezamenlijk bepalen zij de inhoud van de Collectieve Taken 2021

2.10 Toezicht in het groen en Samen Sterk in Brabant (SSiB)

Het Brabantbrede team Samen Sterk in Brabant zet zich in om o.a. dumpingen van drugs-, asbest- en (bedrijfs-)afval, overtredingen van gedragsregels in natuurgebieden, stroperij en wildcrossen en illegale bewoningen te verminderen door toezicht en handhaving.

Voor de periode 2019 en 2020 heeft de provincie Noord-Brabant extra subsidie beschikbaar gesteld om het toezicht op de natuur een extra impuls te geven. In het bestuursakkoord van de provincie Noord-Brabant is inmiddels opgenomen dat voor de totale bestuursperiode (2019-2023) deze financiering wordt verlengd. Dat betekent dat de tijdelijke invulling een structurelere vorm kan krijgen. Deze extra middelen worden gekoppeld aan de bestaande financiering van SSiB waarbij de ODBN namens de partners in Brabant het toezicht in het buitengebied organiseert. Er is een stuurgroep van alle handhavingspartners die mede de inhoudelijke koers bepaalt. De komende periode staat in het teken van de versteviging van de bestaande samenwerking en uitbouw waar nuttig en verstandig is en waarbij ook een verdere professionalisering van het team SSiB een onderwerp is. De forse impuls van de provincie vraagt ook van de gemeentelijke deelnemers een continuering van hun bijdrage.

De samenleving vraagt om natuur waarin gerecreëerd kan worden. Daarnaast is er behoefte aan (behoud van) biodiversiteit. De steeds verder toenemende overlast en gevolgen van (drugs) criminaliteit in het buitengebied en in de Brabantse natuurgebieden leiden tot een (groter) gevoel van onveiligheid. Door schade aan natuurgebieden komen doelstellingen van Europese, nationale en provinciale wet- en regelgeving onder druk te staan. Deze ongewenste omstandigheden leiden tot steeds hogere kosten voor terrein- beherende organisaties en lagere overheden.

Effecten 2021 en verder

- → SSiB maakt onderdeel uit van het programma Regionale Dienstverlening. Over de bekostiging hiervan zijn in het verleden al afspraken gemaakt en deze maken onderdeel uit van de begrotingen van de 3 Brabantse omgevingsdiensten
- → De financiële vertaling van de provinciale bijdrage wordt verwerkt in de ODBN-begroting en verwerkt in het programma Regionale Dienstverlening
- → We zijn bezig met een voorstel voor aanpassing van de gemeentelijke bijdrage in 2021. Dit vanwege het feit dat er jarenlang geen indexatie voor het SSiB heeft plaatsgevonden en vanwege herindelingen, waardoor er minder betalende deelnemers zijn, in een gelijkblijvend werkgebied. Daarom gaan we in gesprek met onze deelnemers hierover. We verwachten dat de gemeentelijke bijdrage € 10.000, - wordt vanaf 2021 (bijdrage 2020 €7.700, -)

2.11 Resultaatgericht en informatiegestuurd werken

Bij informatiegestuurd werken wordt data omgezet naar informatie. Informatiegestuurd werken is nodig om bij te dragen aan het voorkomen en/of oplossen van (steeds complexer wordende) maatschappelijke vraagstukken op het gebied van veiligheid, volksgezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid. Ook is informatiegestuurd werken nodig om de schaarse capaciteit in mensen en middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten waar deze het meest nodig zijn of waar het risico voor de leefomgeving het grootst is. Informatiegestuurd werken ondersteunt ook het uitvoeren van de VTH-taken onder de Omgevingswet.

"Natuurlijk zijn er de afgelopen jaren efficiency-slagen gemaakt en is soms de taakuitvoering ook effectiever geworden. De meeste lucht is daar echter wel uit. We gaan niet veel méér bereiken door wat we deden nog verder te verbeteren. We moeten wat ánders gaan doen."

Burgemeester Kees van Rooij van Meierijstad tijdens bestuurlijk-ambtelijke conferentie van ODBN op 29 mei 2019

Binnen de ODBN worden er al enkele jaren stappen gezet in het informatiegestuurd werken. Zo wordt binnen toezicht en handhaving gebruik gemaakt van data-analyse bij de brancheaanpak en het toezicht op energiebesparing. Maar de mogelijkheden om informatie in te zetten voor een betere kwaliteit en efficiëntie van ons werk nemen naar verwachting in de komende jaren een vlucht.

Tijdens de bestuurlijk – ambtelijke conferentie van 29 mei 2019 is aangeven dat informatiegestuurd werken steeds belangrijker wordt in het werk van de ODBN. Daarom geven we in 2021 nog meer prioriteit aan het inzetten en verbeteren van informatiegestuurd werken. Dit wordt gestructureerd (programmatisch) opgepakt en geborgd binnen de organisatie. Daarbij gaat de ODBN nog meer samenwerken met haar deelnemers en andere partners zoals (Brabantse) omgevingsdiensten, veiligheidsregio, GGZ, RVO, CBS en waterschappen. De start van het Brabants OmgevingsDatalab (BOD) samen met de ODZOB, OMWB en provincie is een goed voorbeeld daarvan.

Effecten 2021 en verder

- → In 2020 hebben we budgettair ruimte voor twee data-analisten. In 2021 verstevigen we informatiegestuurd werken verder in de organisatie
- → De kosten hiervoor worden binnen de begroting en werkprogramma's gedragen

2.12 Ketenaanpak

Inzicht en grip op ketens, zoals asbest-, grond-, meststromen en overige afvalstoffen is een van de redenen voor het oprichten van de omgevingsdiensten. Het uiteindelijke doel is om schadelijke effecten vanuit deze ketens op de leefomgeving te voorkomen en milieucriminaliteit in een vroegtijdig stadium te herkennen en op te treden. We zien dat incidenten ons werk steeds meer gaan beïnvloeden en die vragen om een flexibele en directe inzet. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de mestfraude.

Hier biedt (het koppelen van verschillende) informatie belangrijke mogelijkheden om inzicht te krijgen en vroegtijdig ingrijpen mogelijk te maken. Maar hiervoor is wel een verdere verdieping van de kennis en stakeholders van de ketens nodig. Een verbetering van de interne (samenwerkings-) structuur is nodig om ketenaanpak beter binnen onze organisatie te organiseren. Voor een effectieve ketenaanpak is ook versterking van het externe netwerk noodzakelijk. Met partners in de keten, maar bijvoorbeeld ook met het strafrecht. Deze ontwikkeling vindt nu al plaats, maar heeft zijn doorwerking in 2021 en verder.

Effecten 2021 en verder

- → Kosten voor de ontwikkeling van ketenaanpak worden gedekt uit het budget Collectieve Taken
- → Per keten verkennen we onze rol samen met onze partners

2.13 Regionaal kader VTH (voorheen ROK-VTH)

De afgelopen jaren is samen met de deelnemers gewerkt aan regionaal VTH-beleid. Dit heeft in 2016 geleid tot één regionaal uitvoeringskader voor Toezicht en Handhaving. In 2019 wordt ook het regionaal kader voor Vergunningverlening opgesteld.

- VTH-taken efficiënter en effectiever uit te kunnen voeren
- Meer informatiegestuurd en resultaatgericht te kunnen gaan werken
- De samenwerking met ketenpartners verder te verbeteren
- Een gelijk speelveld voor bedrijven te creëren

"Er komt steeds meer illegaliteit, en die is te bestrijden door meer samenwerking en het delen van informatie tussen omgevingsdiensten en gemeenten. Krachten bundelen kan het verschil maken"

Asbestdeskundige Geert-Jan van der Meijden van ODBN over ketensamenwerking asbest tijdens bestuurlijk-ambtelijke conferentie van ODBN op 29 mei 2019

Het regionaal kader VTH moet samen met de deelnemers regelmatig worden herzien en onderhouden. Daarnaast worden er in 2021 inspanningen verricht om:

- Werkprocessen verder te harmoniseren;
- De beleidscyclus van de deelnemers en de uitvoeringscyclus van de ODBN steviger met elkaar te verbinden;
- Het regionaal kader VTH uit te breiden naar alle basistaken zoals BRIKS en Wet bodembescherming. Dit willen we gelijk op laten lopen met de implementatie van de Omgevingswet.

Effecten 2021 en verder

→ De werkzaamheden zoals hier genoemd zijn deels al structureel opgenomen in de meerjarenbegroting van de ODBN binnen het programma Collectieve Taken voor wat betreft het ontwikkelen en onderhouden van een aantal procescriteria

→ Implementatiekosten voor het regionaal kader Vergunningverlening zijn nog niet in beeld. Insteek is dat deze kosten, analoog aan het regionaal kader voor Toezicht & Handhaving, gefinancierd worden binnen de werkprogramma's

2.14 Werving medewerkers en behoud bestaande medewerkers

De situatie op de arbeidsmarkt blijft, voor alle bedrijfstakken in Nederland, er één van krapte in de komende jaren. Specifiek voor de doelgroep Ruimtelijke Ordening/Milieu (bron: A&O fonds gemeenten) zijn er voor elke 3 vacatures één actief werkzoekende. 37% wordt minimaal eens per kwartaal benaderd, en slechts 9% is actief op zoek naar ander werk.

Als ODBN zijn we al lang intensief bezig om meer medewerkers aan te trekken en bestaande medewerkers aan ons te binden. Dat doen we door gerichte arbeidsmarktcommunicatie en samenwerking met alle 29 omgevingsdiensten voor een landelijke campagne. Het inwerken van nieuwe medewerkers vraagt intensieve begeleiding, niemand verlaat immers een opleiding als volwaardig vergunningverlener of handhaver, terwijl er steeds meer HBO'ers en WO'ers de arbeidsmarkt betreden die opgeleid kunnen worden tot vergunningverlener of handhaver in onze organisatie. Dat biedt dus een kans. Ervaringen uit 2018 en 2019 laten zien dat nieuwe medewerkers in hun inwerkperiode minder declarabel zijn en opleidingskosten maken. Dit vergt dus een extra financiële inspanning. Hierbij werken de Brabantse omgevingsdiensten intensief samen.
We zijn in gesprek met de provincie om de kosten van extra personeel op te vangen tijdens de verwachte piek aan werkzaamheden.

Deze uitdaging is er echter ook voor onze deelnemers. Ook daar is steeds meer verloop en onvervulde vacatures. Dit leidt tot een verschuiving van de uitbesteding van werkzaamheden aan de ODBN. Dat het capaciteitsprobleem daarmee enkel verschoven is, en niet opgelost, moge duidelijk zijn.

Ook hier zou door intensieve samenwerking in de benadering van de arbeidsmarkt meer rendement te halen zijn. Denk aan gezamenlijke wervingsevenementen om het werken voor de Brabantse overheid te promoten, niet-geselecteerde kandidaten te delen met elkaar, deeltijdvacatures samen te voegen tot fulltime vacatures etc.

Door vergrijzing en ontgroening van onze organisatie is nieuwe medewerkers binnenhalen belangrijk. Maar ook belangrijk is het om onze eigen medewerkers te behouden. Voor medewerkers is de inhoud van het werk een belangrijke motivatie om te blijven of bij ons te komen werken. Er wordt de komende jaren extra ingezet op HR-beleid voor de ODBN als aantrekkelijke werkgever. De mogelijkheden voor doorstroom intern is een belangrijk argument voor het behouden van medewerkers.

Strategisch personeelsbeleid

Met de wetenschap van vergrijzing en ontgroening moeten we kijken op welk moment uitstroom plaatsvindt en hoe we daar planmatig mee omgaan. Daarmee voorkomen we dat er (plots) een grote uitstroom volgt en er geen nieuwe instroom is (kwantitatieve benadering van planning). Ook moet worden gekeken hoe de organisatie zich ontwikkelt en wat daarvoor nodig is (strategie en kwalitatieve benadering van planning). Daarvoor is strategische personeelsplanning nodig. Instrumenten die bijvoorbeeld kunnen ondersteunen zijn: interne mobiliteit, loopbaanbeleid en -gesprekken, opleiden, stages, coaching. In ons strategische personeelsbeleid nemen we thema's als vergrijzing en ontgroening, duurzame inzetbaarheid, levensfasebeleid en goed werkgeverschap op.

Dit betekent dus 3 actiepunten:

1. We blijven doorgaan met het werven van nieuwe medewerkers, en zoeken hierin de samenwerking met andere overheden indien gewenst.
2. We leiden nieuwe medewerkers zelf op.
3. Het verder uitwerken en implementeren van strategisch personeelsbeleid om als werkgever aantrekkelijk te worden en te blijven.

Effecten 2021 en verder:

→ In de begroting 2021 ramen we geen extra middelen voor declarabiliteitsverlies en het inwerken van nieuwe medewerkers. Door onze eerdere ervaringen gaan we ervan uit dat we deze financieel negatieve effecten kunnen minimaliseren en kunnen dekken uit bestaande middelen

→ We zijn in gesprek met andere Omgevingsdiensten en provincie om ook op andere manieren het probleem van de krapte op de arbeidsmarkt te verminderen en de dekking van de kosten als gevolg hiervan

2.15 Cao ontwikkelingen

De VNG en de vakbonden FNV, CNV en CMHF hebben een principeakkoord bereikt over de nieuwe cao voor gemeentepersoneel (CAR-UWO). Het akkoord bevat afspraken over de salarisontwikkeling, de transitievergoeding, een werkgeversbijdrage, en verlof en vitaliteit. De cao loopt van 1 januari 2019 tot 1 januari 2021, maar de afspraken lopen structureel door in de jaren 2021 en verder en hebben dus effect op ons tarief.

In de cao zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

- Per 1 oktober 2019 stijgen de salarissen met 3,25%
- Medewerkers die op 28 juni 2019 in dienst zijn, ontvangen in oktober 2019 een eenmalige uitkering van € 750,-
- Per 1 januari 2020 stijgen de salarissen met 1%
- Per 1 juli 2020 stijgen de salarissen met 1%
- Per 1 oktober 2020 stijgen de salarissen met 1%

De looptijd van 24 maanden geeft de cao-partijen de gelegenheid de gemaakte procesafspraken goed uit te werken en gemeenten de tijd en rust om de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) te implementeren.

Financieel effect Kadernota 2021

In dit hoofdstuk vatten we samen wat het verwachte financieel effect is van de geschetste ontwikkelingen. Daarnaast worden de voor de Begroting 2021 te hanteren financiële kaders en uitgangspunten beschreven en toegelicht.

De deelnemersbijdragen die gerelateerd zijn aan het programma Individuele Dienstverlening kunnen mogelijk nog veranderen als gevolg van een aanpassing in de benodigde ureninzet vanuit de werkprogramma's. Ten aanzien van de kostenontwikkeling van de Regionale Dienstverlening kan worden opgemerkt dat deze afhankelijk zijn van de keuzes die op inhoud en omvang door de deelnemers worden gemaakt.

3.1 Financieel-technische uitgangspunten

De Kadernota 2021 geeft de kaders waarmee de Begroting 2021 opgesteld gaat worden. Wij hanteren de volgende uitgangspunten:

- De begroting 2021 voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (Bbv)
- De begroting 2021 inclusief meerjarenperspectief is structureel sluitend
- De begroting 2021 gaat uit van het bestaand actueel beleid, rekening houdend met de financiële effecten die betrekking hebben op de beleidsontwikkelingen zoals opgenomen in deze nota
- Bij de ramingen van de meerjarenbegroting 2022-2024 wordt uitgegaan van constante prijzen

Baten

De ramingen voor de inkomsten in de begroting 2021 worden gebaseerd op:

- De concept werkprogramma's
- De vastgestelde Begroting 2020

Lasten

Bij de lasten dient rekening te worden gehouden met de volgende uitgangspunten:

- De ramingen voor loon- en prijsstijgingen voor het jaar 2021 zijn gebaseerd op de verwachtingen van het CPB, zoals genoemd in de septemberraming van de Macro Economische Verkenningen 2020, zoals op Prinsjesdag gepubliceerd op www.cpb.nl
- Dit betreft voor loonstijgingen 2,8% en voor prijsstijgingen 1,6%
- Financieel betekent dit dat de lonen in 2021 met € 615.200 stijgen en de prijzen met € 83.800,-
- Conform vastgestelde Begroting 2020 beslaan lonen ongeveer 79% van de totale lasten en de overige lasten (waar de prijsverhoging relevant is) ongeveer 21%
- Dit leidt tot een gewogen gemiddelde van 2,5%

KOSTENONTWIKKELING	INDEX	AANDEEL
Lonen	2,8 %	79 %
Prijzen	1,6 %	21 %
Gewogen gemiddelde	2,5 %	

- De formatieomvang uit de berekeningen vanuit het nieuwe functiehuis en HR21: 266 FTE Dit is gebaseerd op het huidige werkvolume van de ODBN en deze formatie is vastgesteld door het DB
- De benodigde inzet van medewerkers die de werkprogramma's 2021 gaan uitvoeren is gebaseerd op 1.350 declarabele uren per fte in het primaire proces
- Dit vertegenwoordigt afgerond 272.000 declarabele uren

Risico's

Bij de tweede bestuursrapportage 2019 is de voorziening wachtgeldverplichting gevormd en aan de algemene reserve onttrokken. Bij de jaarrekening 2019 worden de risico's geactualiseerd en afgezet tegen het weerstandsvermogen om de actuele ratio te bepalen. Als de ratio te laag is, worden beheersmaatregelen voorgesteld. Deze actie vindt bij de begroting 2021 (en verdere P&C producten) plaats.

Effecten tweede bestuursrapportage 2019

In de tweede bestuursrapportage 2019 is een geactualiseerde meerjarige doorrekening van de loonsom gemaakt. Dit zijn effecten waar de ODBN wel mee te maken heeft (en waarover besluitvorming is geweest) maar nog niet verwerkt waren in de loonsom, en daarmee het tarief. Voor 2020 zijn deze effecten gedekt uit de reserve, voor 2021 nemen we deze effecten op in de tariefstelling. Het totaal van de effecten bedraagt € 346.600,- in 2021 en zorgt voor een stijging van € 1,27 op het tarief. (zie schema tariefontwikkeling)
In de berekening zijn de volgende effecten meegenomen:

- HR 21 formatieplan
- Cao 2019-2020
- Realistische analyse van de inhuuropslag (7,22% van de totale loonsom)
- Uitsplitsing Bestuurscommissie Afvalinzameling (BCA)
- Extra kosten uitplaatsing archief bij het BHIC
- Voordeel wegvallen kosten van een aantal werk naar werk-trajecten

Inhuur versus vaste formatie

Er is in de kadernota 2021 gerekend met een verhoudingspercentage van 75% voor vast personeel en 25% flexibele inzet. Dit is gebaseerd op de daadwerkelijke bezetting in Q3 2019. Het personeelsbeleid van de ODBN is erop gericht om een flexibele schil te behouden. Enerzijds om het financieel risico te beperken als de opdrachten achterblijven bij de planning en anderzijds om snel in te kunnen spelen op een veranderende vraag en daarbij noodzakelijke skills. We gaan er van uit dat het aandeel flexibele contracten (incl inhuur) ergens tussen de 15 en 20 % ligt.
De mogelijkheden om dit te beïnvloeden zijn echter beperkt en sterk afhankelijk van externe factoren zoals de ruimte op de arbeidsmarkt.

3.2 Schema ontwikkelingen & effecten

Onderstaand schema vat per hiervoor genoemde paragraaf de financiële effecten samen. Het effect is kort en bondig omschreven. Voor een uitgebreidere uitleg, zie de bijbehorende paragraaf in deze Kadernota.

ONTWIKKELING	EFFECT WERKPROGRAMMA	OVERIGE EFFECTEN
PROGRAMMA INDIVIDUELE DIENSTVERLENING		
Omgevingswet	Mogelijk effect op uren	Afhankelijkheid Rijk voor gereedkomen DSO; nieuwe werkwijze en procedures
Stikstof	Korte termijn, werk ligt grotendeels stil. Lange termijn piek in werkzaamheden	Ook deelnemers hebben effecten door het stikstofdossier in hun bedrijfsvoering voor hun bedrijfsvoering
Transitie Veehouderij	De Taskforce Veehouderij bereidt voorstellen voor om de piek aan werkzaamheden op te vangen	
Bodemtaken	Raming toename uren: Basistaken: € 150.000,- Verzoektaken: € 25.000,-	Verzoektaken afhankelijk van keuzes deelnemers
Asbest	p.m.	Afhankelijk van vervolg evt. verbod asbestdaken
Energie	Basistaken reeds verwerkt in werkprogramma's, mogelijk extra verzoektaken vanuit deelnemers (uren)	
Budgetten geprogrammeerd toezicht	Door andere kentallen kan omvang (uren) wijzigen	
Wet kwaliteitsborging bouwen	p.m.	Analyse op rol en taken volgt in 2020.

ONTWIKKELING	EFFECT WERKPROGRAMMA	OVERIGE EFFECTEN
PROGRAMMA REGIONALE DIENSTVERLENING		
Collectieve Taken	Mogelijk effect op uren	Omvang afhankelijk van genoemde ontwikkelingen
SSiB	Voorstel volgt over verhoging bijdrage gemeente: € 2.300 extra (zie tekst)	
Informatiegestuurd werken	De effecten worden meegenomen in het werkprogramma en begroting	Ontwikkelkosten te dekken uit budget collectieve taken
Ketenaanpak		Ontwikkelkosten te dekken uit budget collectieve taken
Regionaal Uitvoeringskader Vergunningverlening	Implementatiekosten op te nemen in werkprogramma's	Ontwikkelkosten te dekken uit budget collectieve taken

PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING

Zie schema tariefontwikkeling.

3.3 Schema tariefontwikkeling

In het schema hieronder zijn alle genoemde ontwikkelingen die effect hebben op het tarief getoond. Het resultaat daarvan is een tarief van **€ 101,21**:

TOELICHTING KADERNOTA	EFFECT OP TARIEF	
SCHEMA TARIEFONTWIKKELING		
TARIEF 2020	**€**	**97,37**
Structurele effecten vanaf 2021 als gevolg van de 2e bestuursrapportage 2019	€	1,27
Indexering (loon) 2021 2,8%	€	2,26
Indexering (prijs) 2021 1,6%	€	0,31
Som van alle effecten Kadernota 2021	€	3,84
NIEUW TARIEF 2021	**€**	**101,21**

Vragen over de Kadernota 2021?

Neem gerust contact op met de ODBN

www.odbn.nl

Victorialaan 1 b-g
5213 JG 's-Hertogenbosch
Telefoonnummer: (0485) 338 300
E-mailadres: info@odbn.nl

Omgevingsdienst Brabant Noord

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG ’s-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Omgevingsdienst Brabant Noord

Datum : 11 december 2019
Aan : AB
Aard voorstel : Besluitvormend
Agendapunt : 7
Van : DB
Portefeuillehouder : Johan van der Schoot
Aantal bijlagen : 2

VOORSTEL

Aansluiting bij werkgeversvereniging

Voorstel

- Om het besluit te nemen om per 01-01-2020 lid te worden van de Werkgeversvereniging samenwerkende gemeentelijke organisaties.

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Omgevingsdienst Brabant Noord

Inleiding
Door de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) gaat voor de medewerkers van de ODBN, net als voor de meeste andere ambtenaren in Nederland, op 1 januari 2020 het private arbeidsrecht gelden. Als gevolg hiervan is de CAR-UWO, de rechtspositieregeling die nu van toepassing is binnen de sector gemeenten en ook geldt voor de ODBN, 'BW-proof' gemaakt in de Cao Gemeenten.

Als we onze medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden willen blijven bieden als andere gemeentelijke organisaties en gemeenschappelijke regelingen, dan moet ODBN lid worden van de nieuwe Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. Door lid te worden van de vereniging bindt de ODBN zich namelijk aan de nieuwe cao voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen.

Beoogd effect
Door lid te worden van de nieuwe werkgeversvereniging, binden we ons aan de cao voor samenwerkende gemeentelijke organisaties. Hierdoor blijven de arbeidsvoorwaarden van onze medewerkers (in beginsel) gelijk met die van andere gemeentelijke werkgevers. We voorkomen dat we op organisatieniveau een cao met de bonden moeten afsluiten.

Argumenten
1. Als werkgever kan je je binden aan een cao door lid te worden van de werkgeversvereniging die heeft onderhandeld over de cao. Binding aan de Cao Gemeenten is niet mogelijk, omdat gemeenschappelijke regelingen geen lid zijn van de VNG en een aansluitovereenkomst niet volstaat. Daarom heeft het VNG het initiatief genomen om een werkgeversvereniging voor gemeenschappelijke regelingen op te richten. De nieuwe werkgeversvereniging gaat de cao-onderhandelingen voeren voor de Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. Streven van deze vereniging en de bonden is dat deze cao gelijk is aan de Cao Gemeenten. Door lid te worden van de werkgeversvereniging behouden we een arbeidsvoorwaardenpakket dat vergelijkbaar is met het huidige arbeidsvoorwaardenpakket en dat van gemeenten en andere gemeenschappelijke regelingen.
1.1 Door lid te worden van de nieuwe werkgeversvereniging hoeft niet lokaal onderhandeld te worden met vakbonden over een Cao;
1.2 De bedoeling van VNG en bonden is dat in de nieuwe Cao dezelfde arbeidsvoorwaarden worden opgenomen als in de Cao gemeenten. Dit zorgt voor continuïteit voor onze zittende medewerkers. Daarnaast blijft zoveel mogelijk één arbeidsmarkt gegarandeerd;
1.3 Er zitten enkele bepalingen op basis van "driekwartdwingend recht" in de Cao. Dit zijn bepalingen waar in de Cao van de wet wordt afgeweken. Deze bepalingen mogen alleen toegepast worden als je lid bent van de werkgeversvereniging die heeft onderhandeld over de Cao. Door lid te worden van deze werkgeversvereniging mogen we ook deze bepalingen toepassen. Het gaat hierbij om bepalingen die onder de huidige situatie (CAR-UWO) ook van toepassing zijn op onze medewerkers.

2. De huidige Gemeenschappelijke Regeling ODBN voorziet niet in de mogelijkheid om deel te nemen aan een vereniging. Deze mogelijkheid is wel opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling ODBN die in procedure is. Deze gemeenschappelijke regeling treedt in werking op 1 januari 2020, zodat er geen bezwaar is om lid te worden van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties.

2.1 In de Wet gemeenschappelijke regelingen staat dat het algemeen bestuur pas, nadat de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken, kan besluiten tot de deelneming in een vereniging.
Het Dagelijks Bestuur heeft daarom aan alle deelnemers een brief verzonden waarin zij in de gelegenheid zijn gesteld om eventuele bedenkingen kenbaar te maken. Binnen de daarvoor gestelde termijn, is van geen van de deelnemers bericht ontvangen dat er bedenkingen waren over dit voornemen.

Kanttekeningen
In theorie is het mogelijk dat de arbeidsvoorwaarden van de Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties af gaan wijken van de Cao Gemeenten. Uitgangspunt is op dit moment echter om een vergelijkbaar pakket te handhaven. Het is niet geheel uit te sluiten dat er op termijn wel enkele verschillen kunnen ontstaan tussen de beide Cao's.

Consequenties bedrijfsvoering
Financiën
Voor het lidmaatschap van de werkgeversvereniging is een contributie verschuldigd. De hoogte daarvan moet nog worden vastgesteld. Deze kosten zijn naar verwachting € 2.000,- per jaar. Deze kosten zijn hoger dan de kosten van de aansluitovereenkomst bij de VNG (€ 500,- per jaar). Een aparte werkgeversvereniging dient op onderdelen eigen voorzieningen te hebben, hetgeen kostenverhogend is voor de contributie.

HRM
HRM regelt het lidmaatschap van de werkgeversvereniging.

Communicatie
Lidmaatschap van de werkgeversvereniging en de bijbehorende cao wordt zo snel mogelijk gecommuniceerd met de medewerkers van de ODBN. In de communicatie wordt benadrukt dat de Cao Gemeenschappelijke Regelingen niet afwijkt van de Cao Gemeenten en dat de rechtspositie van onze medewerkers dus vergelijkbaar blijft met die van medewerkers bij gemeenten.

Vervolg
Na een akkoord regelt de afdeling HRM het lidmaatschap van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties per 01-01-2020. Hierdoor is binding aan de Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties geregeld. Dit wordt vervolgens met de medewerkers gecommuniceerd.

Bijlage(n)

- Brief VNG Oprichting werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten) (21 mei 2019)
- Brief VNG Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties in oprichting (WSGO) (21 oktober 2019).

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Brabant Noord in haar vergadering van 11 december 2019 te Oss.	
de secretaris,	de voorzitter,
Jan Lenssen	Marnix Bakermans

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
21 mei 2019

Ons kenmerk
TAZ
/U201900419/
Lbr: 19/039

Telefoon
070-3738393

College voor Arbeidszaken

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Oprichting werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten)

Samenvatting

Met deze ledenbrief informeren wij u over een aantal zaken betreffende de oprichting van de werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten).

Op 18 april 2019 heeft het VNG bestuur besloten een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen op te richten. De aanleiding is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) waarbij ambtenaren op 1 januari 2020 verhuizen van het ambtenarenrecht naar het ‘normale’ private arbeidsrecht. Door de oprichting van deze werkgeversvereniging kunnen de huidige aangesloten organisaties na de normalisering (Wnra) hun medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden blijven bieden als in de Cao Gemeenten.

De VNG is voor de gemeenten de werkgeversvereniging. De nieuwe werkgeversvereniging is de vereniging voor de gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen met als doel om dezelfde arbeidsvoorwaarden vast te stellen als in de Cao Gemeenten. Door de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren werkt het systeem van aangesloten organisaties bij de VNG niet meer goed onder het private recht dat met ingang van 2020 van toepassing is.

VNG kent ongeveer 170 aangesloten organisaties, veelal gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen. Het betreft onder andere volledig gefuseerde en/of samenwerkende ambtelijke organisaties, maar ook samenwerkingsverbanden van gemeenten op het vlak van sociaal domein, werk en inkomen, sociale dienst, HR, ICT en sociale werkvoorziening. Daarnaast ook omgevingsdiensten en GGD’en.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Aan de leden

Datum
21 mei 2019

Ons kenmerk
TAZ
/U201900419/
Lbr: 19/039
Telefoon
070-3738393

College voor Arbeidszaken

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Oprichting werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten)

Geacht college en gemeenteraad, bestuur aangesloten organisatie,

Inleiding
Op 1 januari 2020 treedt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking. Met het oog daarop heeft het VNG bestuur op 18 april jl. besloten een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen op te richten.

Van de VNG kunnen alléén gemeenten lid worden. Organisaties die de CAR UWO volgen, niet zijnde gemeenten, kunnen géén lid worden van de VNG. In de ledenbrieven van 27 juli 2018, 3 september 2018 en 22 november 2018 is aangegeven dat deze niet-gemeenten zich bij de genormaliseerde Cao Gemeenten kunnen aansluiten met een zogenaamde aansluitingsovereenkomst bij de VNG.

Door de oprichting van de werkgeversvereniging voor organisaties in de gemeentelijke sector (verder: *niet-gemeenten*) komt het systeem van aansluitingen aan het einde van dit jaar te vervallen. Organisaties die hun medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden willen blijven bieden als in de Cao Gemeenten, kunnen lid worden van de nieuwe werkgeversvereniging.

In deze brief informeren wij u over:
- de oprichting van de nieuwe werkgeversvereniging voor niet-gemeenten;
- de voordelen van de werkgeversvereniging;

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

- wat het betekent voor de huidige CAR UWO en Cao Gemeenten volgers;
- praktische informatie over de werkgeversvereniging, en
- de uitzondering voor Veiligheidsregio's.

Oprichting werkgeversvereniging gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen
Het VNG bestuur heeft besloten een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen op te richten. De VNG is voor zijn leden, de gemeenten, de werkgeversvereniging. De nieuwe werkgeversvereniging is de vereniging voor de gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen met als doel om in een aparte cao dezelfde arbeidsvoorwaarden vast te stellen als in de Cao Gemeenten.
VNG heeft hiertoe besloten omdat door de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren het systeem van aangesloten organisaties bij de VNG niet meer goed werkt onder het private recht dat met ingang van 2020 van toepassing is (zie: *Waarom een werkgeversvereniging*).

Daarnaast is bij de VNG bekend dat veel werkgevers van niet-gemeenten het systeem van de aansluitingsovereenkomst met de Cao Gemeenten suboptimaal vinden. Zij geven de voorkeur aan binding via lidmaatschap of algemeen verbinden verklaring. De VNG heeft in de bijlage van de ledenbrief van 3 september 2018 aangegeven dat de VNG andere mogelijkheden zou verkennen waarmee ook niet-gemeenten directer aan de cao gebonden konden worden.
De afgelopen maanden heeft die verkenning plaatsgevonden met als uitkomst dat het verstandig is om voor niet-gemeenten een aparte werkgeversvereniging op te richten met een aparte cao die inhoudelijke identiek is aan de Cao Gemeenten.

De VNG kent ongeveer 170 aangesloten gemeentelijke organisaties, veelal gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen. Het betreft onder andere volledig gefuseerde en/of samenwerkende ambtelijke organisaties, maar ook samenwerkingsverbanden van gemeenten op het vlak van sociaal domein, werk en inkomen, sociale dienst, HR, ICT en sociale werkvoorziening. Daarnaast ook omgevingsdiensten en GGD'en.

Waarom een werkgeversvereniging
Het VNG bestuur heeft besloten tot de oprichting van een werkgeversvereniging voor niet-gemeenten en een aparte cao (identiek aan de Cao Gemeenten) omdat dit de nodige voordelen oplevert:

1. Voorkomen intreden overgangsrecht Wnra
De niet-gemeente die lid wordt van de werkgeversvereniging heeft een directe binding met de cao voor niet-gemeenten (*directe binding door lidmaatschap*). Als de Wnra in werking treedt en er is op dat moment een cao voor niet-gemeenten dan vervangt die cao de bestaande rechtspositieregelingen. Als de Wnra in werking treedt en er is op dat moment geen cao, dan blijft voor elke niet-gemeente de rechtspositie in stand 'als ware het een cao'.
VNG is van mening dat het systeem met lidmaatschap van een werkgeversvereniging een stevigere juridische basis vormt voor het voorkomen van het intreden van overgangsrecht Wnra dan het systeem met aansluitingsovereenkomsten.

2. Volgen van gemeentelijke arbeidsvoorwaarden via een aparte cao geeft meer binding
Het is bij de VNG bekend dat vrijwel alle niet-gemeenten voor hun medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden willen hebben als medewerkers van gemeenten. De nieuwe werkgeversvereniging heeft dan ook als doel om in de cao van niet-gemeenten dezelfde

arbeidsvoorwaarden vast te stellen als in de Cao Gemeenten. Een cao geeft meer binding dan een aansluitingsovereenkomst. De niet-gemeente die lid is van de werkgeversvereniging is verplicht de cao te volgen en toe te passen op alle werknemers. Dat geeft zekerheid.

3. Gebruik kunnen maken van afspraken in de cao waarin wordt afgeweken van ¾ dwingend recht
De cao voor niet-gemeenten maakt het mogelijk voor de leden om gebruik te maken van afspraken in de cao waarin wordt afgeweken van de wet (zogenaamd ¾-dwingend recht). Op dit moment gaat het om cao bepalingen rondom de loondoorbetaling bij kortdurend zorgverlof, de ontslagcommissie en een eventuele afspraak in de cao over de transitievergoeding bij bedrijfseconomisch ontslag. Eerder heeft de VNG in bijlage van de ledenbrief van 3 september 2018 aangegeven niet zeker te weten of aangesloten organisaties (ongebonden werkgevers volgens de wet cao) cao bepalingen mogen gebruiken waarin wordt afgeweken van de wet. In een kamerbrief van 21 december 2018 heeft Minister Koolmees benadrukt dat individuele, ongebonden werkgevers, wanneer zij een cao vrijwillig volgen, geen gebruik kunnen maken van de in die cao overeengekomen afwijkingen van ¾-dwingend recht.
Een cao voor niet-gemeenten lost dit op en levert daarmee voordelen op ten opzichte van het systeem van aansluitingen.

4. Duidelijkheid voor alle partijen
De nieuwe werkgeversvereniging zal met de vakbonden de cao voor niet-gemeenten afspreken. Op die wijze is het voor alle bij de cao betrokken partijen – de nieuwe vereniging, vakbonden, werkgevers en werknemers – duidelijk welke cao geldt. De cao voor niet-gemeenten werkt direct. Niet-gemeenten hoeven deze niet langer te verwerken in een eigen rechtspositieregeling. Ook zijn eenduidige arbeidsvoorwaarden voor gemeenten en niet-gemeenten vanuit het oogpunt van onderlinge personeelsmobiliteit van belang.

Nu geconcludeerd kan worden dat het systeem van aansluitingsovereenkomsten géén zekerheid biedt met betrekking tot het overgangsrecht Wnra en géén gebruik kan worden gemaakt van cao bepalingen waarin wordt afgeweken van ¾ dwingend recht, heeft de VNG besloten het systeem van aansluitingsovereenkomsten niet voort te zetten. In de plaats daarvan wordt dus de werkgeversvereniging voor niet-gemeenten opgericht.

Wat betekent dit voor de huidige CAR UWO en Cao Gemeenten volgers?
Voor de huidige CAR UWO en Cao Gemeenten volgers betekent dit het volgende:

1. De aansluitingsovereenkomst voor de CAR UWO blijft in stand tot en met 31 december 2019
Het huidige systeem van aansluitingsovereenkomsten ten behoeve van de CAR UWO blijft bestaan tot en met 31 december 2019. Met het oog op de normalisatie en daarmee de overgang naar de Cao Gemeenten wordt deze opgezegd vóór 1 juli 2019. De dienstverlening van de VNG aan de aangesloten organisaties blijft doorlopen tot het einde van het jaar.

2. De aansluitingsovereenkomst voor de Cao Gemeenten wordt pro forma door de VNG opgezegd
Organisaties (niet-gemeenten) die een nieuwe aansluitingsovereenkomst bij de VNG hebben voor het volgen van de Cao Gemeenten die geldt per 1 januari 2020, krijgen een brief waarin de VNG de overeenkomst pro forma opzegt. Namelijk onder de voorwaarde dat er tijdig een werkgeversvereniging met een aparte cao is. Zij worden geadviseerd lid te worden van de nieuwe werkgeversvereniging.

3. Organisaties kunnen de Cao Gemeenten niet meer volgen met een aansluitingsovereenkomst
Organisaties die zich nog niet hadden aangemeld voor een nieuwe aansluitingsovereenkomst voor de Cao Gemeenten per 2020, kunnen zich niet meer aanmelden. Ook zij worden geadviseerd lid te worden van de nieuwe werkgeversvereniging.

Praktische informatie over de werkgeversvereniging
De komende maanden moet nog veel worden uitgewerkt rondom de werkgeversvereniging. Onderstaand vast een aantal zaken die we u kunnen meegeven:

1. Aanmelden voor de werkgeversvereniging kan vanaf 1 oktober 2019
De planning is dat aanmelden voor het lidmaatschap van de werkgeversvereniging mogelijk is vanaf 1 oktober 2019. De bedoeling is dat organisaties die nu de CAR UWO volgen en/of een aansluitingsovereenkomst hebben en/of die hebben aangegeven de Cao Gemeenten te willen volgen, lid kunnen worden. Veelal zijn dit organisaties die in opdracht van gemeenten taken of delen van taken van één of meer gemeenten uitvoeren in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Maar ook stichtingen, BV's, etc. kunnen lid worden zolang het gaat om aan gemeenten gelieerde organisaties in het publiek domein. Bij samenwerkingsverbanden moet ten minste de helft van de deelnemende organisaties bestaan uit gemeenten. In de statuten van de vereniging en de werkingssfeer van de cao wordt dit nader uitgewerkt. Bij twijfel beslist het bestuur van de vereniging.

2. Dienstverlening
De hoofdtaak van de werkgeversvereniging is het afsluiten van een cao voor de leden die dezelfde arbeidsvoorwaarden heeft als de Cao Gemeenten. Vanzelfsprekend worden leden geïnformeerd, geraadpleegd, krijgen ledenbrieven en kunnen contact opnemen voor het stellen van vragen zoals dat nu ook het geval is bij organisaties met een aansluitingsovereenkomst.
De ondersteuning van de werkgeversvereniging vindt plaats door de VNG-bureau. Daarmee wordt de dienstverlening geborgd, gezorgd voor schaalvoordelen en blijft zicht op ontwikkelingen.
De omvang van de dienstverlening wordt de komende maanden uitgewerkt en wordt bekend in de loop van de maand september.

3. Contributie
De contributie van de werkgeversvereniging moet nog worden vastgesteld, maar zal meer zijn dan de huidige aansluitingskosten (nu jaarlijks € 500). De hoogte hangt namelijk samen met de omvang van de dienstverlening. Aangesloten organisaties liften nu mee op de voorzieningen van de VNG zonder dat die zijn doorberekend waardoor de aansluitingskosten onvoldoende bijdragen aan de kosten van dienstverlening.
Daarbij dient een aparte werkgeversvereniging op onderdelen eigen voorzieningen te hebben. De structurele kosten voor een eigen ledenadministratie, jaarverslag, accountantsverklaring, ledenraadpleging, communicatie, doorberekende dienstverlening van VNG, etc. zullen dus hoger zijn dan voorheen. De hoogte van de contributie wordt bekend in de loop van de maand september.

4. Wat kunnen niet-gemeenten nu al doen?
Als uw organisatie (niet-gemeente) de wens heeft om lid te worden van de werkgeversvereniging, dan kunt u alvast het volgende doen:

- In de gemeenschappelijke regeling wordt veelal aangegeven welke arbeidsvoorwaarden gelden voor het personeel. Indien u uw gemeenschappelijke regeling aanpast met het oog

op de normalisering, kunt u vast opnemen dat uw organisatie (de gemeenschappelijke regeling) de cao voor niet-gemeenten hanteert na de normalisering;
- U kunt het besluitvormingsproces om lid te worden van de werkgeversvereniging in uw niet-gemeente alvast voorbereiden (bijvoorbeeld het voorbereiden of nemen van een principe besluit). Zo kunt u na gaan wie in de organisatie bevoegd is om het lidmaatschap van de werkgeversvereniging aan te gaan en welke procedures daarvoor gelden.

Veiligheidsregio's uitgezonderd

Er is een uitzondering voor de Veiligheidsregio's. De inwerkingtreding van de normalisatie (Wnra) voor personeel van veiligheidsregio's is formeel tot een nader te bepalen moment uitgesteld. Naar verwachting is dit tot 1 januari 2021. Dit heeft tot gevolg dat:

- Voor het jaar 2020 de CAR UWO in stand wordt gehouden voor de Veiligheidsregio's;
- De aansluitingsovereenkomst met de VNG voor het volgen van de CAR UWO voor de Veiligheidsregio's blijft bestaan;

De wijze waarop de arbeidsvoorwaarden van de Veiligheidsregio's vorm krijgen na de voorgenomen normalisering in 2021 in relatie tot de nieuwe werkgeversvereniging en de cao voor niet-gemeenten moet nog worden uitgewerkt.

Tot slot

Wij realiseren ons dat voor gemeenten en aangesloten organisaties deze aankondiging van de oprichting van de werkgeversvereniging en het einde van het systeem van aansluitingen onverwacht komt. Wij hebben echter de overtuiging dat we met de nieuwe werkgeversvereniging voor niet-gemeenten de huidige aangesloten organisaties beter van dienst kunnen zijn.

Zodra er meer informatie is, wordt u daarvan op de hoogte gebracht. Vragen en/of opmerkingen kunt u doorgeven aan het Klantcontactcentrum van de VNG.

- Telefoon: 070-373 8393 (op werkdagen van 8.30 tot 17.00 uur)
- E-mail: info@vng.nl

Hoogachtend,

College voor Arbeidszaken van de VNG,

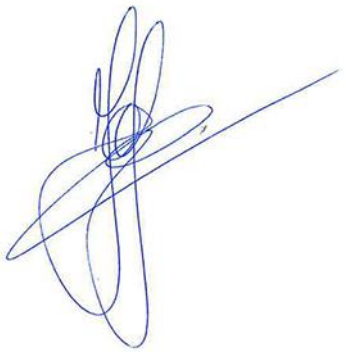

Janine Jongepier
Secretaris van het College voor Arbeidszaken

Aan alle aangesloten organisaties

Datum
21 oktober 2019
Kenmerk
SEC/U201900855
Telefoon
070-3738393
Bijlage(n)
1

College voor Arbeidszaken

Onderwerp
Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties in oprichting (WSGO)

Geacht bestuur, geachte directie,

Inleiding

Op 21 mei jl. bent u per brief geïnformeerd over de oprichting van een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen en de achtergrond daarvan.

In deze brief informeren wij u over:
- de naam van de werkgeversvereniging
- de lidmaatschapscriteria, dienstverlening en contributie
- lid worden van de WSGO
- lokale besluitvorming om lid te worden
- de tekst van de cao SGO
- de uitzondering voor Veiligheidsregio's
- de rol van de VNG

Werkgeversvereniging samenwerkende gemeenschappelijke organisaties

De officiële naam is *Werkgeversvereniging samenwerkende gemeentelijke organisaties*. Afgekort WSGO. De cao gaat "collectieve arbeidsovereenkomst samenwerkende gemeentelijke organisaties" heten, met als afkorting "cao SGO".

Lidmaatschapscriteria, dienstverlening en contributie

In de bijlage bij deze brief vindt u in een brochure meer informatie over de lidmaatschapscriteria, de dienstverlening en de contributie. Onderstaand een korte toelichting op deze brochure.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Lidmaatschapscriteria

In de statuten van de WSGO wordt omschreven welk soort organisaties lid kunnen worden. Dat is belangrijk omdat aan de hand van deze statuten in de cao wordt omschreven op welke organisaties de cao van toepassing is. De Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst vereist dat duidelijk uit de cao blijkt voor wie de cao is.

Dienstverlening

De dienstverlening op het vlak van arbeidszaken aan leden van de WSGO is dezelfde als die van de VNG aan de gemeenten. In de statuten van de WSGO staat dat zij bij arbeidsvoorwaardelijke onderwerpen zoveel mogelijk aansluit bij de arbeidsvoorwaardelijke regelingen van gemeenten. De WSGO vindt het namelijk van belang dat de arbeidsvoorwaarden van werknemers zowel bij gemeentelijke organisaties als bij gemeenten zoveel mogelijk hetzelfde zijn.

Organisaties in de gemeentelijke sector die geen lid worden van de WSGO kunnen geen gebruik maken van die dienstverlening. In de brochure vindt u informatie over de dienstverlening, zoals het Klantcontactcentrum en de Arbeidsvoorwaarden & Personeelsbeleid fora.

Contributie

Voor de hoogte van de contributie wordt een staffel gehanteerd op basis van de werknemersomvang van de organisatie. De contributie ligt tussen de 1.000 en 3.000 euro per kalenderjaar. In de brochure vindt u hierover ook meer informatie.

Lid worden van de WSGO

De planning is dat aanmelden voor het lidmaatschap van de WSGO kan vanaf 2 december 2019. Aanmelden kan dan via een aanmeldformulier op de website van de VNG. Zodra aanmelden mogelijk is, wordt dit bekend gemaakt op de VNG website en de VNG Arbeidsvoorwaarden & Personeelsbeleid fora.

Op dit moment aanmelden of aanmelden onder een opschortende voorwaarde (bijvoorbeeld indien u wacht op bestuurlijke goedkeuring) kan **niet**. Organisaties die zich vanaf 2 december 2019 nog niet kunnen aanmelden, bijvoorbeeld doordat de interne besluitvorming om lid te worden van de WSGO nog loopt, kunnen dat in de loop van het jaar 2020 doen.

Lokale besluitvorming om lid te worden

In onze brief van 21 mei jl. hebben wij u geadviseerd om in kaart te brengen hoe uw bestuurlijke besluitvorming verloopt om lid te kunnen worden van de WSGO. In dat licht adviseren wij u kennis te nemen van de tekst van uw gemeenschappelijke regeling. In de praktijk blijken regelingen niet altijd te voorzien in de bevoegdheid van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling om lid te worden van een vereniging. Dit zou kunnen betekenen dat artikel 31a (en soortgelijke artikelen verderop in de wet voor andere samenwerkingsvormen met gemeenten) van de Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing is.

In dat geval is het mogelijk dat:

- de regeling moet worden aangepast om in de mogelijkheid te voorzien om lid te worden van de vereniging;
- de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit moet worden toegezonden en in de gelegenheid moeten worden gesteld hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken;
- lid worden, moet worden besloten door het algemeen bestuur.

De doorlooptijd van deze procedure kan enige weken in beslag nemen.

Daarnaast attenderen wij u erop dat in gemeenschappelijke regelingen soms wordt aangegeven dat de CAR-UWO geldt voor het personeel in dienst van de gemeenschappelijke regeling. In dat geval is het raadzaam ook een wijzigingsvoorstel op te nemen over de arbeidsvoorwaarden van het personeel. U kunt dan verwijzen naar de cao SGO als de opvolger van de CAR-UWO.

De tekst van de cao SGO

De cao SGO is inhoudelijk zoveel mogelijk identiek aan de Cao gemeenten. Een beperkt aantal artikelen moet echter worden aangepast. Bijvoorbeeld de toepassing van de cao (reikwijdte), de citeer aanduiding en soortgelijke artikelen. De planning is om de tekst van de Cao SGO uiterlijk 4 december 2019 bekend te maken op de website van de VNG.

Er zijn dus nauwelijks veranderingen in de Cao SGO ten opzichte van de Cao Gemeenten. Toch adviseren wij u om in handboeken en personeelsregelingen waar mogelijk **niet** een verwijzing **op artikelniveau** naar de Cao SGO op te nemen. Een verwijzing naar de Cao SGO in het algemeen of een naam van een hoofdstuk is aan te raden.

Veiligheidsregio's uitgezonderd

Veiligheidsregio's kunnen nu géén lid worden van de WSGO. De inwerkingtreding van de normalisatie (Wnra) voor personeel van veiligheidsregio's is formeel tot een nader te bepalen moment uitgesteld. De aansluitingsovereenkomst met de VNG voor het volgen van de CAR-UWO blijft voor de Veiligheidsregio's vooralsnog bestaan.

Rol van de VNG in de oprichting van de WSGO

De WSGO wordt een zelfstandige werkgeversvereniging met een eigen bestuur. De WSGO wordt - conform de wettelijke eisen - opgericht door twee bestuurders van organisaties die ook meteen lid worden. In het bestuur komen ook twee bestuurders die momenteel in het College van Arbeidszaken zitting hebben. Daarmee wordt bestuurlijk voorzien in de ambitie om de arbeidsvoorwaarden zowel bij gemeenten als bij organisaties in de gemeentelijke sector uniform te houden.

De werkorganisatie van de VNG ondersteunt de oprichting van de werkgeversvereniging. Zodra de vereniging bestaat, zorgt de werkorganisatie van de VNG voor de inhoudelijke en praktische ondersteuning. De communicatie van de WSGO verloopt voorlopig via de communicatiekanalen van de VNG totdat de WSGO een eigen website, e-mailadres en communicatie voorzieningen heeft. Deze worden ook ondersteund door de VNG werkorganisatie.

Tot slot
Zodra meer informatie bekend is, wordt u daarvan op de hoogte gebracht. Vragen en/of opmerkingen kunt u doorgeven aan het Klantcontactcentrum van de VNG.
• Telefoon: 070-373 8393 (op werkdagen van 8.30 tot 17.00 uur)
• E-mail: info@vng.nl

Hoogachtend,
College voor Arbeidszaken van de VNG

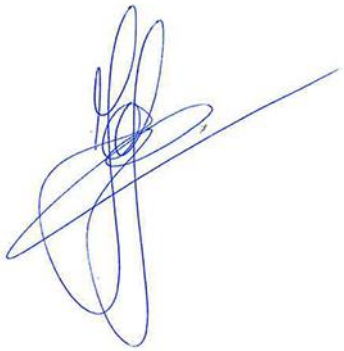

Janine Jongepier
Secretaris van het College voor Arbeidszaken
Secretaris WSGO in oprichting

Bijlage: Brochure Werkgeversvereniging samenwerkende gemeentelijke organisaties